

DE NIEUWE WERELDORDE

DOOR

MAULANA MUHAMMAD ALI, M.A., LL.B.

AUTEUR VAN

*de Engelse vertaling van de Heilige Qoer-ân met
commentaar en text*

www.aaiil.org

THE AHMADIYYA ANJUMAN ISHAAT-I-ISLAM
LAHORE

INHOUD

Voorwoord	v-viii
I. De Grondslagen van de Nieuwe Orde	1-55
Aanhangsel — Korte samenvatting van de leer van de Islâm hieromtrent	56-63
II. Het economische vraagstuk	64-92
Aanhangsel — Korte samenvatting van de leer van de Islâm hieromtrent	93-98
III. Het gezin	99-121
Aanhangsel — Korte samenvatting van de leer van de Islâm hieromtrent	122-126
IV. De staat	127-146

VOORWOORD

Dit boek getiteld „De Nieuwe Wereldorde”, welks Nederlandse vertaling U hiermede ter hand wordt gesteld, verscheen voor het eerst in 1942. Het werd geschreven in het Urdu door de president van de Ahmadiyya Anjuman Ishaat-i-Islam, Lahore, Pakistan, Maulana Mohammad Ali, de onvolprezen Qoer-ân-kenner en vertaler van de Qoer-ân. Ten gerieve van de Engels sprekende wereld vertaalde hij dit werk enige maanden later in het Engels.

Het voorwoord tot de Engelse uitgave geeft ons te kennen, dat het vooral de laatste wereldoorlog (1939-1945) met zijn verwoestingen, nood en ellende geweest is, die de Maulana noopte zijn gedachten omtrent de nieuwe ordening der wereld in de vorm van voorliggend boekje samen te vatten. Hij schreef deze neer in de hoop, dat uit het boze iets goeds moge voortkomen. Hij hield het voor waarschijnlijk, dat deze laatste oorlog de barensweeën waren van een tijd en een opvatting, die een nieuwe orde in leven moesten roepen en het lag in zijn bedoeling om door middel van dit boek onze wereld te attenderen op de mogelijkheden aangaande een oplossing voor alle problemen van onze tijd, die de Islâm in staat is te geven.

Een aantal profetieën afkomstig van de Profeet Mohammad voorzagen, dat de eens gelovige mensheid in de armen zou vallen van het materialisme en van de Antichrist. De omstandigheden, waarin wij heden verkeren, de oorlogen,

het leed, de ellende en de verwoestingen, bewijzen maar al te zeer, dat het onze en geen andere tijd is, die met deze profetieën bedoeld wordt. Indien ooit een tijd materialistisch genoemd kan worden, dan is het wel de onze en als de furie van de oorlog ooit de mensheid met voordien ongekende wreedheid overviel dan waren wij het, onze huidige generatie. Deze profetieën echter, waarvan enige door de auteur in dit boek genoemd worden, worden aangevuld door het vaste vertrouwen, dat de Islâm er in zal slagen om de macht van de Antichrist te vernietigen en om de mensheid op het pad Gods terug te leiden. Het eerste deel van deze profetieën schijnt thans vervuld. Het doel van dit boekje nu is het leveren van een bijdrage tot de bespoediging van de vervulling van het tweede deel van deze profetieën.

Bij het doorbladeren van de volgende bladzijden zal de lezer zonder moeite kunnen vaststellen, dat dit boekje meerdere jaren geleden werd geschreven, toen de oorlog nog in volle gang was. In weerwil hiervan moeten wij, als wij heden, vijf jaar nadat het laatste schot werd gelost, dit boek ter hand nemen, toegeven, dat het ook heden niet in het minst verouderd is. Nog steeds zijn de opvattingen, die het leed en de ellende van de laatste oorlog veroorzaakten, niet overwonnen en door nieuwe en betere vervangen. Nog steeds lijdt onze maatschappij aan dezelfde euvelen, die door Maulana Mohammad Ali in dit boek op zo treffende wijze worden geschilderd. Wij hopen van harte, dat de denkbeelden vervat in dit werkje er toe mogen bijdragen om de mensheid naar een betere toekomst te leiden.

Mocht dit het geval zijn, zegt de schrijver, dan is dit vooral aan die groep van toegewijde medewerkers te

AFKORTINGEN

Ter ondersteuning van de denkbeelden vervat in dit boekje werd zoveel mogelijk gebruik gemaakt van verwijzingen naar de oorspronkelijke bronnen. Verwijzingen zonder nadere aanduiding hebben betrekking op de Heilige Qoer-ân, waarbij het eerste cijfer het hoofdstuk en het tweede het vers aanduidt.

Afkortingen betreffende Hadîth-literatuur:

B.	—	Bukhârî
M.	—	Muslim
Msh.	—	Mishkât
AD.	—	Abu Dawood
Tr.	—	Tirmidhî
Ah.	—	Musnad van Ahmad.

De achter deze afkortingen volgende cijfers duiden het nummer van het boek resp. het nummer van het hoofdstuk aan met uitzondering van het laatste geval, waar naar boekdelen en pagina's wordt verwezen. Mocht de lezer behoefte hebben om zich meer in deze en andere onderwerpen betreffende de Islâm te verdiepen, dan verwijzen wij naar het grotere werk van dezelfde auteur getiteld „The Religion of Islam”, een omvangrijk werk, dat met alle grondigheid de beginselen, wetten en voorschriften van de Islâm behandelt.

danken, die de verspreiding van deze denkbeelden mogelijk heeft gemaakt. U, leden van de Ahmadiyya Anjuman Ishaat-i-Islam, Lahore, Pakistan in het algemeen, als ook de heer Hadji S. Mian Mohammad, Lyallpur, die op voortreffelijke wijze de uitgave van deze Nederlandse vertaling financierde en de vertaler, de heer el-Mehdi Abderrahmân Koppe in het bijzonder, danken wij voor hun inspanning en medewerking.

Dr. S. M. ABDULLAH
Imam Shab Jehan Mosque

Woking / Surrey, England.
1 October 1950.

EERSTE HOOFDSTUK

DE GRONDSLAGEN

VAN DE NIEUWE ORDE

Heden ziet de mensheid zich geplaatst voor de grootste ramp en de ergste crisis, welke zij ooit voordien had te doorstaan. De verwoestingen van de eerste wereldoorlog liggen nog vers in het geheugen van de tegenwoordige generatie. Dan echter zien wij binnen de tijd van twintig jaren een ware hel over deze aarde losbreken van het ene einde tot het andere in de vorm van de tweede wereldoorlog en terwijl er nog niet de geringste aanwijzing te bespeuren valt, dat de tegenwoordige brand tot bedaren zal komen, wordt er reeds over een derde wereldoorlog gefluisterd en wie weet, wat deze wereld te wachten staat in geval van een vierde of vijfde bezoeking, elke gruwelijker dan de voorafgaande?

Zullen deze barensweeën, welke de mensheid te doorstaan heeft de geboorte van een betere wereldorde ten gevolge hebben? Aldus hoopt een ieder,

die geloof heeft in Gods wijsheid. Zelfs wie niet in God gelooft, is in staat in deze gruwelijke rampen de voorbode van een machtige revolutie te zien. Het is echter een feit, dat al dit gebeuren, zoals later zal worden aangetoond, in overeenstemming is met een uitgestippeld goddelijk plan ten einde de mensheid trapsgewijs te leiden naar haar uiteindelijke doel, de volmaaktheid.

De roep naar een nieuwe wereldorde is algemeen. Dit geldt in het bijzonder voor het Westen, dat tot nu toe in de veronderstelling verkeerde, dat het door zijn ongeëvenaarde materiële vooruitgang en zijn onverwachte veroveringen op de natuur het hoogtepunt van volmaaktheid bereikt had. De gebeurtenissen der laatste dertig jaren brachten aan deze veronderstelling een ruwe schok toe. De materiële vooruitgang, waarvan men meende dat het de bron van een groter geluk was voor het menselijk geslacht, heeft in plaats daarvan onnoemelijk veel ellende en onmetelijke verwoesting gebracht. De wereld bevindt zich nagenoeg in een chaotische toestand en elke zwakke natie is het slachtoffer van de tirannie van haar meer machtige en meer gevorderde buur. Het gevoel voor recht en onrecht in internationale betrekkingen heeft volledig plaats gemaakt voor de hartstocht der nationale verheerlijking. Deze mentaliteit beheerst de wereld van

het ene einde tot het andere. Macht is heden evenzeer recht, zoals het in de maatschappij der wilden was. In plaats van zichzelf op de top der volmaaktheid te vinden door haar materiële vooruitgang, vindt de wereld zich terug in de diepste diepte van ontarding, op de plaats, waar zij duizenden jaren geleden begon, het tijdperk van het doden en vernietigen.

Egoïsme, negeren van de rechten van de medemens, onverschilligheid jegens morele verantwoordelijkheid en het tiranniseren der zwakken is even rampzalig en — misschien wel meer — op het hedendaagse peil der beschaving, als in de maatschappij der wilden. Het verschil is slechts uiterlijk. Het egoïsme wordt slechts aan de kaak gesteld voor zo lang het een kwaal is, welke de enkeling aantast. Zodra het echter een plaag wordt en het volk in zijn geheel aantast, wordt het verheerlijkt als een groot nationaal succes. De enkeling mag veilig zijn binnen zekere territoriale grenzen, gehele landen echter verkeren in een permanente staat van onveiligheid en kunnen op elk oogenblik onder de voet worden gelopen door een volk, dat een meer machtige oorlogsmachinerie op de been heeft gebracht. Dwingelandij is misschien niet toegestaan binnen de grenzen van een staat, maar niets is er, dat deze tirannie zou kunnen beteugelen, indien deze op een

andere natie is gericht. Een zeker sociaal stelsel zou misschien succes hebben gehad om de hebzucht van de enkeling in toom te houden, maar niets is er om de hebzucht van een natie te beteugelen uitgezonderd de grotere hebzucht van een meer machtige natie. Kwaad wordt voor een deugd gehouden, als het maar het manteltje van het nationalisme draagt. De mensheid werd verdeeld in rassen en volkeren, welke elkander haten en trachten te vernietigen in hun streven naar vooruitgang, hun hartstocht naar meer en meer materieel comfort, aards bezit en macht, zonder zich door welke morele code ook gebonden te voelen. De materiële beschaving van het Westen, welke het verkrijgen van rijkdom tot het hoogste levensdoel heeft gemaakt, is in haar geheel verantwoordelijk voor de aldaar heersende anarchistische toestand.

Het is duidelijk, dat het materialisme, dat het vuur der menselijke hebzucht aanwakkert, uiteindelijk slechts vernietiging en ellende met zich medebrengt, zoals in de beide wereldoorlogen, zo lang er geen macht is, welke in staat is het mensdom te verenigen. Een dergelijke macht zou echter alleen een geestelijke macht kunnen zijn. In de materieel vooruitstrevende Westerse wereld, het seismische centrum van de aardschokken, welke de gehele wereld teisteren, bestaat een dergelijke morele

macht niet. Het Christendom, dat gedurende eeuwen een dergelijke macht opleverde, week voor de in opmars zijnde krachten van het materialisme terug en werd door deze uiteindelijk volkomen op de vlucht gedreven. Zijn vat op Rusland is thans te zwak om aan het opkomende getij van het atheïsme weerstand te bieden. Zo ook in Duitsland, waar het nazisme zich niet aan het Christendom gebonden acht. In de meeste andere Europese landen, waar het nog leeft, leeft het slechts in naam en niet als een vitale kracht. De godsdienst wordt slechts als 's mensen privéaangelegenheid erkend en men schaamt zich hierover in het openbaar te spreken. De naam van God bevindt zich op de lippen, maar in plaats van Hem te dienen, eisen de politici Zijn diensten op bij enkele grote nationale rampen of ten behoeve van de overwinning in een oorlog. Men heeft God meer nodig ter bevordering van materieel gewin en ten behoeve van politieke doelstellingen, dan om de ziel tevreden te stellen, als slaaf van het materialisme en niet als geestelijke macht, om de kwade tendentie van het materialisme in bedwang te houden, welke getoond heeft zo verderfelijk voor de wereld te zijn. Europa heeft God praktisch uit zijn ziel verbannen en God heeft de vrede en de orde van de bodem van Europa verbannen.

Er wordt gezegd, dat Europa nog steeds doende is om de wereld tot het Christendom te bekeren. Het zendt missies uit en besteedt enorme bedragen om Azië, Afrika en andere delen van de wereld te bekeren. Is dit niet het bewijs, dat Europa in de geestelijke macht van het Christendom gelooft? Dit is niet zo. Indien Europa ook maar enig geloof had in de geestelijke waarde van het Christendom, dan had het in de eerste plaats moeten trachten Rusland te redden. Europa gelooft slechts in de materiële waarde van het Christendom, waardoor de boodschap van het Christendom slechts geschikt is voor de materieel achterlijke volkeren van het Oosten, voor de onaanraakbaren in India, voor de wilde negerstammen of voor de achterlijke Chinese massa. Zo waart het materialisme ook in het Oosten rond, omgeven met het manteltje van het Christendom. Het is van generlei nut aan het Oosten een godsdienst te verkondigen, welke in *het Westen zelf* volkomen gefaald heeft. Het Christendom bleek niet in staat te zijn Europa te redden, dat zich in de greep van het materialisme bevindt en als een hel brandt van het ene einde tot het andere, zodat het absurd is te veronderstellen, dat het Azië in een hemel zal omtoveren. Mislukking staat met dikke letters geschreven op het voorhoofd van het Christendom.

Zijn terugtrekkende krachten proberen hun geluk in het Oosten met de boodschap van een economische verheffing, zonder deze echter van enig geestelijk voordeel te doen vergezellen.

Als er slechts een greintje geestelijke kracht in het Christendom is overgebleven na de nederlaag veroorzaakt door het materialisme, waarom onderneemt het dan geen poging ter bekering van het atheïstische Rusland, van waaruit het vergif der goddeloosheid de gehele wereld aantast, in plaats van door te gaan met het uitzenden van missies naar het Oosten, waar het geloof in God nog steeds in grotere vitaliteit bestaat dan in Europa en Amerika? Europa verdedigt zich tegen het Russische communisme, omdat het zich in zijn materiële belangen aangetast weet, omdat het een bedreiging vormt tegen het Europese kapitalisme, dat de grondvesten van het Europese materialisme is. Indien de bolsjewistische agenten er slechts op uit zouden zijn om de goddeloosheid te verkondigen en het Europese kapitalisme en imperialisme niet zouden aanraken, zou het niet eens zijn pink tegen dezen uitstrekken.

Het falen van het Christendom om het vuur des geloofs brandend te houden in de harten der mensen tegen het getij van het materialisme in, heeft twee oorzaken. In de eerste plaats de Christelijke religie zelve — niet het eenvoudige geloof van

Jezus Christus, maar deze religie zoals zij vertegenwoordigd wordt door de Kerk —, welke gebaseerd werd op een dogma, dat in tegenstrijd is met 's mensen verstand. Voor zo lang Europa zich in diepe onwetendheid bevond, nam het genoegen met de autoritaire verklaring van de Kerk: „Geloof en stelt geen vragen!” Met het voortschrijden van de kennis der wetenschap in alle takken van het leven was het duidelijk, dat de greep van een religie, welks fundamentele leer de rede uitdaagde, verslappen zou. Elke nieuwe ontdekking op het gebied der wetenschap werd door de Kerk als een ketterij beschouwd, omdat haar geest meer met onwetendheid in overeenstemming stond, dan met wetenschap. Niet door het Christendom, maar in weerwil van het Christendom kreeg het wetenschappelijk onderzoek in Europa meer en meer grond onder de voeten. De Kerk trachtte met alle haar ten dienste staande middelen elke wetenschappelijke ontdekking te onderdrukken, leed echter keer op keer een nederlaag. Vervolgens trad een stadium in, waar in tegenstelling tot alle voorafgaande tradities, men ten opzichte van de leer der Kerk de rede begon toe te passen. Alle fundamentele leerstellingen, zoals de goddelijkheid van Jezus, de kruisiging, het zondeoffer en het Sacrament des Altaars, bleken toen niets anders te zijn

dan mythen gebaseerd op de mythen van oude afgoden dienende volkeren. Het Christendom was de enige religie, welke Europa bekend was, en Jezus de enige God. Als deze nu faalden om de vooruitstrevende geest voldoening te schenken, dan moesten èn godsdienst èn God hiermede gelijke tred houden.

De andere oorzaak voor het falen van het Christendom lag daarin, dat het zich alleen maar bekommerde om de zaligheid in het hiernamaals. Het was geen stelsel of een orde, welke zich met dit leven bezig hield, het stelde alleen maar belang in bovenaardse aangelegenheden. De vooruitgang van de wetenschap echter had een algemeen vooruitstrevende levensopvatting ten gevolge, waartegen de geest van het Christendom zich verzette. Rijkdom en het sexuele vraagstuk, de twee grote problemen van dit leven, zoals deze door de Christelijke generaties werden aanvaard, konden aan de vooruitstrevende geest geen bevrediging meer geven. Niet alleen bracht het Christendom geen oplossing voor de nieuwe vraagstukken, welke zich bij de vooruitgang der beschaving voordeden, maar het verzette zich tegen elke hervorming dienaangaande, zodat men zich in afkeer er van afwendde. De greep van de godsdienst op de gemoederen ver-

slapte hierdoor en het materialisme bleef als overwinnaar op het slagveld achter.

Alsdus heeft de godsdienst in Europa voorlopig zijn bindende kracht verloren en de eenzijdige ontwikkeling van de Europese beschaving en de onbeteugelde groei van het materialisme lieten de krachten vrij van het egoïsme, de jaloezie, de haat en de op roof beluste politieke macht, welke over de mensheid verderf en vernietiging heeft gebracht. De Nieuwe Wereldorde vereist derhalve in de eerste plaats een op geestelijke kracht rustende basis, een basis, welke alleen de godsdienst kan bieden. Indien de fundering niet diep en betrouwbaar is, zou de bovenbouw van de Nieuwe Wereldorde onherroepelijk ineenstorten, zoals zulks twintig jaar geleden geschiedde. Langer dan vier jaar woedde de eerste wereldoorlog, bracht verwoesting en veranderde grote en kleine steden in woeste en verlaten oorden, veranderde vruchtbaar akkerland in dorre woestenijen, doodde honderdduizenden jonge en gezonde mensen, verminkte een nog groter aantal voor het gehele leven, vernietigde het geluk in vele millioenen gezinnen en stortte grote groepen van de mensheid in ellende en leed. Het einde van de oorlog scheen al deze offers te rechtvaardigen. De aanvaller werd verslagen en de democratische landen boekten een

totale overwinning. De kopstukken uit de overwinnende staten werden bijeengeroepen en een grote internationale conferentie werd gehouden ten einde de basis voor een Nieuwe Wereldorde te leggen. De kaart van Europa werd opnieuw onder handen genomen en nieuwe territoriale grenzen werden afgebakend. De overwonnen aanvallers werden dermate gekortwiek, dat zij nooit meer de kracht zouden herwinnen om hun koppen op te steken. Men schiep de Volkerenbond ten einde deze orde morele steun te verlenen. Dit was de Nieuwe Wereldorde No. I.

Waar is deze orde heden gebleven? Binnen het tijdsbestek van tien jaar na de instelling, stortte deze orde ineen en de tien daarop volgende jaren waren genoeg om de wereld in een brand te storten, welke verschrikkelijker is dan de voorafgaande. Alle moeizame arbeid, welke de mensheid zich getroostte bleek tevergeefs te zijn geweest. Wat is de oorzaak hiervan? Deze is ongetwijfeld daarin te zoeken, dat het deze Nieuwe Orde aan morele grondslagen ontbrak. De achtenswaardige lieden op de conferentie schonken geen aandacht aan de werkelijke kwalen der mensheid. Zij dachten, dat de overwinning van de ene natie op de andere het geneesmiddel was tegen toekomstige agressie. Zo was het echter niet en zal het ook nooit zijn. Zij

deden niets om de wederzijdse gevoelens van haat tussen de strijdende partijen te doen ophouden en zij deden niets om de mensheid tot inkeer te brengen, nòch de overwinnaars, nòch de overwonnenen. Zij besteedden niet de minste aandacht aan het feit, dat zij door hun vredesvoorstellen de menselijke hebzucht, welke de grote ramp veroorzaakte, slechts stimuleerden. Zij bespraken alles behalve hoe zij de mensheid tot één natie konden verenigen en hoe de morele grondslag zou kunnen worden gelegd voor de opbouw van hun nieuwe Orde. De door de Volkerenbond voorgestelde morele steun was slechts een paskwil en terecht werd deze Volkerenbond door Iqbal een bond van dieven genoemd, want elk hunner had slechts één harte-wens nl. op welke wijze dan ook materiële voordelen voor de eigen natie te stelen. Niemand hunner werd geïnspireerd door het edele denkbeeld, hoe de verschillende naties tot één mensheid konden worden verenigd.

Nu bevinden wij ons in het midden van de tweede wereldoorlog en de eindoverwinning op de aanvallers is reeds in zicht. Alle mogelijke vraagstukken aangaande de a.s. Wereldorde No. II werden reeds besproken, echter één vraagstuk blinkt uit door zijn afwezigheid nl. op welke wijze de verschillende naties tot één geheel verenigd

kunnen worden. Indien dit vraagstuk niet ernstig onder ogen zal worden gezien, zal dit nieuwe offer op het altaar van de krijgsgod in de vorm van onvoorstelbaar leed en ellende en de verwoesting van de beschaving, tevergeefs zijn geweest en Wereldorde No. II zal dezelfde weg opgaan als Wereldorde No. I. De weg zal dan geëffend zijn voor een andere en misschien vreselijker catastrofe. Geen conferentie van materialistische volkeren en geen bond van hebzuchtige naties kan Europa redding brengen. De oplossing van duizend materiële vraagstukken zal geen vrede brengen als niet eerst de morele grondslag ter vereniging van de verschillende naties tot één geheel en ter verandering van de hebzuchtige mentaliteit ontdekt zal zijn. De politici gaan niet de weg van het Koninkrijk Gods en de mensheid zal pas dan in vrede kunnen leven, als het Koninkrijk Gods op aarde gevestigd zal zijn. De tweede Wereldorde zal zeer zeker tot een derde wereldoorlog leiden, indien deze gegrondvest wordt op dezelfde materialistische grondslagen van het verdelen van de buit, zoals de eerste Wereldorde tot de tweede wereldoorlog heeft geleid.

Het is het grootste ongeluk voor de mensheid, dat de godsdienst, welke alleen de morele grondslagen kan verschaffen, waarop een ware wereld-

orde kan worden gevestigd, in de ban werd gedaan en het werkelijke heilmiddel geacht werd een vergif te zijn. Afkeer van de godsdienst is mode geworden onder de materieel progressieve volkeren, zonder ook maar één ogenblik aan het onbetwistbare feit te denken, dat de godsdienst de hoogste kracht is gebleken te zijn bij de ontwikkeling van het mensdom naar zijn tegenwoordige staat. Het is een feit, dat de menselijke beschaving, zoals wij deze heden bezitten, op de godsdienst gebaseerd is. De godsdienst schiep een staat van beschaving, welke keer op keer de menselijke samenleving van een totale versplintering redde. Men ga slechts terug in de geschiedenis van de menselijke beschaving onder alle volkeren en men zal zien, dat steeds als deze begon te wankelen, een godsdienstige opleving op handen was om deze van een totale ondergang te redden. Het is niet zo, dat een beschaving met enig weerstandsvermogen alleen op morele grondslag kan steunen en dat ware en verheven zeden alleen door het geloof in God geïnspireerd zijn. Zelfs de eendracht en de eensgezindheid van de meest uiteenlopende menselijke elementen, zonder welke het geen enkele menselijke beschaving mogelijk is ook maar één dag te kunnen voortbestaan, wordt op de beste wijze door de

verenigende krachten van de godsdienst tot stand gebracht.

Er wordt vaak gezegd, dat in vele gevallen de godsdienst verantwoordelijk is voor haat en bloedvergieten in de wereld. Een vluchtige blik op de geschiedenis van de godsdienst echter zal aantonen, dat dit een afschuwelijke misvatting is. De boodschap van elke godsdienst is steeds liefde, eendracht, sympathie en vriendelijkheid jegens de medemens geweest en elk volk heeft deze essentiële lessen in hun ware reinheid alleen geleerd door de geest van onbaatzuchtigheid en dienstbaarheid, welke geïnspireerd werd door het geloof in God.

Als er zelfzucht, haat en bloedvergieten was onder godsdienstige volkeren, en zij kwamen voor ondanks de godsdienst, dan was dit niet het gevolg van de boodschap der liefde, welke de godsdienst bracht. Zij kwamen voor, omdat de menselijke natuur hiervoor maar al te vatbaar is. Hun aanwezigheid toont aan, dat een nog groter godsdienstig ontwaken vereist is en dat een dieper geloof in God nog steeds een der hoogste noden van de mensheid is. Dat de mens soms lage en onwaardige dingen doet, is geenszins het bewijs, dat de meer edele gevoelens van elke waarde ontbloot zijn. Het toont slechts aan, dat de ontwikkeling hiervan een des te meer dringende noodzakelijkheid geworden is.

Als eenheid de ware basis van de menselijke beschaving is — ik bedoel hiermede niet de beschaving van één natie of van één land, maar van de mensheid in haar geheel —, dan is de Islâm zonder twijfel de grootste beschavende kracht, welke de wereld ooit gekend heeft of nog kennen zal. Het is dertien eeuw geleden, dat de Islâm de wereld er van redde in een afgrond van verwildering te pletter te vallen en een beschaving te hulp snelde, welks grondslagen ineengestort waren, door deze door nieuwe te vervangen en de wereld een volkomen nieuwe beschaving en zedeleer te geven. Een nieuw denkbeeld van de eenheid van het menselijke ras in zijn geheel en niet van de eenheid van deze of gene natie, werd in de wereld geïntroduceerd, een denkbeeld, dat zo machtig was, dat het volkeren, welke vanaf het begin der wereld in onderlinge oorlogen verwickeld waren en elkaar haatten, aaneensmeedde. Het was niet alleen in Arabië onder de steeds oorlog voerende stammen van een enkel schier-eiland, waar, zoals een Engels auteur het noemde, dit grote wonder geschiedde, een wonder, voor welks grootheid al het andere tot onbeduidendheid inkrimpt:

„Het zou moeilijk geweest zijn een oneniger volk te vinden, totdat plotseling het wonder geschiedde. Een man stond op, die door zijn persoonlijkheid en

door zijn aanspraak op rechtstreekse goddelijke leiding, werkelijk het onmogelijke tot stand bracht nl. de vereniging van al deze in onderlinge oorlogen verwickelde partijen." (The Ins and Outs of Mesopotamia, p. 99).

Niet alleen voegde het de oorlog voerende stammen van één land tot een hecht verbond aaneen, maar het vestigde een broederschap voor alle volkeren der aarde en zelfs volkeren, welke niets met elkaar gemeen hadden, werden er door verenigd. Verschil van kleur, ras, taal en geographische grenzen en zelfs verschil van beschaving deed het verdwijnen. Het verenigde mens met mens als zodanig en de harten der mensen in het ver verwijderde Oosten sloegen in eendracht met de harten dergenen, die in de verste uithoeken van het Westen leefden. Inderdaad, de Islâm heeft bewezen niet alleen de gróóteste kracht te zijn, welke in staat is de mensheid aaneen te doen sluiten, maar ook de enige. Terwijl andere godsdiensten er slechts in slaagden de verschillende elementen van een enkel ras of van een enkele natie te verenigen, lukte het de Islâm verschillende rassen en naties bijeen te brengen tot een harmonisch geheel.

De Islâm verenigde niet alleen de verschillende rassen tot één enkel ras en de verschillende volkeren tot één enkele natie, maar hij bracht ook op grond

van deze basis, welke voor de beschaving de meest veilige is, de mens zijn verloren beschaving terug. In deze zin schrijft J. H. Denison in „Emotion as the Basis of Civilization”:

„In de vijfde en zesde eeuw bevond de wereld zich op de rand van de chaos. De oude emotionele beschavingen, welke de mens vormden, nadat zij hem het gevoel voor eenheid en achting voor zijn heerser hadden gegeven, waren ineengestort en niets werd geschikt bevonden om hun plaats in te nemen.....”

„Toen leek het, dat de grote beschaving, welks wording zich uitstreckte over een tijdsbestek van vierduizend jaren, zich op de rand van ontbinding bevond en de mensheid wel in die toestand van barbaarsheid moest terugvallen, waar elke stam tegen de andere opstond en wet en orde onbekend waren..... De oude wetten van de stammen hadden hun kracht verloren..... De nieuwe wetten, welke door het Christendom waren geschapen, werkten verdeeldheid en vernietiging in de hand in plaats van eenheid en orde te scheppen..... De beschaving, welke als een gigantische boom was, welks gebladerte als het ware verder reikte dan de wereld zelf, wankelde en was door en door rot. Was er nog wel een tot het gevoel sprekende cultuur, welke de mensheid nog eens zou kunnen verenigen en de

beschaving redden?" Vervolgens over Arabië sprekende:

„Onder dit volk werd de man geboren, welke de toen bekende wereld van het Oosten en het Zuiden zou verenigen”.

Opnieuw ziet de wereld zich ten gevolge van een toestand, zoals deze in de zesde eeuw heerste, geplaatst tegenover ontbinding en vernietiging. Volkeren zijn tegen elkaar opgestaan en trachten elkander te vernietigen. Er is echter behoefte aan een kracht — de grootste behoefte van de hedendaagse mensheid — welke de verschillende volkeren tot één mensheid zou moeten verenigen. Deze kracht, welke de geestesgesteldheid zou moeten veranderen door ijverzucht en haat te elimineren, kan alleen een morele kracht zijn en een dergelijke kracht kan alleen door de godsdienst ontwikkeld worden. Beginnende met Arabië ontwikkelde de Islâm een dergelijke kracht in de zevende eeuw. Toen was Arabië het toneel van verwoestende oorlogen, zoals wij die heden in Europa zien. Stammen en families, welke dat woestijnachtige land bewoonden, waren in oneindige veten met elkaar verwickeld. De geringste oorzaak was voldoende om een jarenlange oorlog te doen uitbreken. Alle stammen stortten zich in de brand, de ene of de andere zijde kiezend, met als gevolg bloedvergieten en vernietiging op

grote schaal. Pas nadat zij uitgeput waren, sloten zij vrede. De inkt, waarmede het verdrag was neergeschreven, was nauwelijks opgedroogd, of de oude grieven, welke niet opgehouden hadden voort te smeulen, veroorzaakten opnieuw een uitbarsting, en het land zag zich wederom in een oorlog gestort. Aldus ging het voort van generatie op generatie, van vader op zoon en van zoon op kleinzoon. Het gehele volk stond op het punt tot as verteerd te worden door het vuur der oorlogen toen God in Zijn barmhartigheid de verkoelende wateren van boven deed neerdalen, welke ééns en voor altijd de laatste vonken van jarenlange vijandschap en grieven uitdoofden en deze verving door wederzijdse sympathie en toegenegenheid.

Het moge vreemd lijken, maar de broederschap, welks basis in Arabië in de zevende eeuw werd gelegd, bleef niet tot dat schiereiland beperkt. Binnen het tijdsbestek van één eeuw ontvingen uitgestrekte gebieden buiten de grenzen van Arabië het licht der wetenschap en beschaving, afkomstig uit dat weinig bekende schiereiland. De vereniging van de mensheid, welke de basis van deze nieuwe beschaving was, was uniek en nooit had de wereld van te voren iets dergelijks gezien. Geen andere hervormer en geen andere godsdienst hadden ooit van een dergelijk broederschap der mensen gedroomd, een broe-

derschap, dat ten aanzien van huidskleur, ras, land, taal of zelfs maatschappelijke stand geen grenzen kende, een vereniging van het menselijke ras, welke het begrip schier te boven gaat. Het erkent niet alleen de gelijkheid der mensen ten aanzien van burgerlijke en politieke rechten, maar ook van hun geestelijke rechten. „Alle mensen zijn één volk” (2: 213) is zijn grondbeginsel en van elk volk wordt derhalve erkend, dat het de geestelijke gave van de openbaring ontvangen heeft, waarvan men tot op dat ogenblik dacht, dat het de gave van deze of gene natie was. „Er is geen volk, of een waar- schuwer is onder hen geweest.” (35: 24).

Het denkbeeld van de mensheid als één natie ondanks verscheidenheid van ras, huidskleur en taal, is de ongeëvenaarde bijdrage van de Islâm tot de menselijke beschaving. Het is het enige genees- middel tegen het vergif van de nationale naijver en haat, dat de mensheid samen met haar beschaving tot aan de rand van de vernietiging heeft gebracht. Zoals de Islâm is ook het Christendom een inter- nationale godsdienst in die zin, dat het verschil- lende naties omvat. In de werkelijke zin van het woord echter kan alleen de Islâm een internationale godsdienst genoemd worden, doordat deze alle volkeren tot één hoogte verheft en deze volkeren in onderlinge harmonie laat leven. In dit opzicht is het

Christendom een grote mislukking geweest. Tot op de dag van heden haten de blanke Christenen de zwarte Christenen, terwijl zij in hetzelfde land leven, zoals bijv. in Amerika, het meest vooruitstrevende Christelijke land, het land van de democratie, waar in weerwil van de vrome wensen van Roosevelt, de neger en de blanke elkaar niet onder een dak kunnen ontmoeten. De Christenen in het Westen achten zichzelf beter dan de Christenen in het Oosten, die God niet met hen in dezelfde kerk kunnen aanbidden. De Christelijke bekeerlingen uit de lage kasten in India gelden in de ogen van de uit de hogere kasten der Hindu's tot het Christendom bekeerden nog steeds als onaanraakbaren. Het Christendom heeft hopeloos gefaald in het verenigen van de mensheid. De Islâm daarentegen heeft het leven geschonken aan een wereldorde van een universeel broederschap, waarin de Westerling en de Oosterling, blank en zwart, de Ariër en de Semiet, de Indiër en de neger als gelijken worden beschouwd. Op het ogenblik, dat een neger of een onaanraakbare tot de Islâm toetreedt, aanvaardt hij een plaats, welke in elk opzicht gelijkwaardig is met de plaats van de blanken of die der Islamietische bekeerlingen uit de hogere kasten der Hindu's, hij is dus gelijkwaardig met elk ander lid van de Islamietische gemeenschap. Hij kan niet alleen God

dienen in dezelfde moskee, maar heeft het recht schouder aan schouder te staan met de edelsten onder zijn broeders en aan dezelfde tafel met hen zijn middagmaal te nuttigen. De nivellerende en harmonie scheppende invloed, welke van de Islâm uitgaat, is aan geen andere godsdienst, samenleving of orde in de wereld bekend.

Een ware en wereld-omvattende democratie, welke een status van gelijkheid betekent voor alle mensen, kan alleen door middel van de Islâm verkregen worden. Van de Islâm gaat een dermate krachtige geestelijke invloed uit, dat, zodra iemand zich bij deze orde aansluit, hij zich tot een hoogte opgeheven voelt, waar alle verschillen van ras, huidskleur, kaste en rang verdwijnen alsof zij door een toverstaf aangeraakt zijn. Vriend en vijand geven toe, dat de Islâm ook heden nog in het bezit is van deze geestelijke kracht niettegenstaande het verlies van zijn wereldse macht. Hier volgt de gevolgtrekking van Gibb, vervat in zijn werk „Whither Islâm”:

„De Islâm heeft echter nog een andere dienst ten behoeve van de mensheid te verrichten..... Wat betreft de vereniging in een status van gelijkheid van zovele en verschillende rassen van de mensheid kan er geen andere samenleving gevonden worden, welke een dergelijke reeks van successen wist te

boeken. De grote Islamietische gemeenschappen in Afrika, India en Indonesië, misschien ook wel de kleine in China en de nog kleinere gemeenschap in Japan tonen aan, dat de Islâm nog steeds de kracht bezit schijnbaar onverzoenbare elementen van ras en traditie te verzoenen. Indien de tegenstelling der volkeren van het Oosten en het Westen zal moeten worden vervangen door samenwerking, dan is de bemiddeling van de Islâm een onmisbare voorwaarde." (p. 379).

Wat is nu het geheim van het succes van de Islâm bij de oprichting van een wereld-omvattend broederschap en het tot stand brengen van de eenwording van verschillende naties? De fundamentele leerstelling van de Islâm behelst in de eerste plaats, dat het gehele menselijke ras één enkele familie is met God als haar Schepper en de verdeling in verschillende takken en stammen geschiedde alleen opdat de mensen elkaar beter zouden leren kennen: „O gij mensen!, waarlijk, Wij hebben u van één man en één vrouw geschapen en u tot stammen en gezinnen gemaakt, opdat gij elkander zult kennen; waarlijk, de achtenswaardigste van u is bij God degeen onder u, die het best zijn plichten nakomt." (49: 13). Dit geldt niet alleen voor de enkeling, maar voor alle volkeren. Een natie is niet superieur, als zij andere volkeren tot slavernij brengt en met

haar voeten, hun rechten vertrapt. Moreel gezien staat een dergelijk volk op een lager peil dan de wilden. Het superieure volk, het enig achtenswaardige bij God, is datgene, dat de rechten van anderen eert. De opvatting der Moslems aangaande de mensheid is derhalve, dat deze slechts één familie is, welke verschillen van huidskleur, taal en beschaving er ook zijn mogen en God is de Heer, of om het in Christelijke termen uit te drukken, de Vader van allen. Leden van een gezin mogen zo nu en dan met elkaar twisten, maar zij kunnen elkaar niet voor altijd haat toedragen. Inderdaad, deze ruime voorstelling van de mensheid is de enige beveiliging tegen nationale vooroordelen en tegen vooroordelen betreffende ras of huidskleur en alleen op deze grondslag kan op deze wereld de vrede gevestigd worden.

Ten tweede wordt het fundamentele denkbeeld van gelijkheid en broederschap van alle mensen door de Moslem door de instelling van het gebed daadwerkelijk toegepast. Alle Moslems komen dagelijks voor hun gebeden in de moskeeën bijeen, waar zij allen schouder aan schouder voor hun Schepper staan, de koning samen met zijn armste onderdaan, de rijken getooid in prachtige gewaden samen met de in lompen geklede bedelaar, de blanke samen met de zwarte. Verschil van stand,

vermogen en huidskleur verdwijnen in de moskee en een volkomen nieuwe atmosfeer heerst binnen de muren der heilige plaatsen, een atmosfeer van broederschap, gelijkheid en liefde, welke totaal met de buitenwereld verschilt. Het is een grote zegen vijf keer dagelijks adem te kunnen halen in een atmosfeer van volkomen vrede in een wereld van tweedracht en strijd, in een atmosfeer van gelijkheid, waar ongelijkheid aan de orde van de dag is en in een atmosfeer van liefde temidden van de ijverzucht en de vijandschap van het dagelijkse leven. Vijf keer per dag wordt de Moslem hieraan onttrokken en hij komt tot het besef, dat gelijkheid en liefde de ware bron van het menselijke geluk zijn. Zelfs als wij geen rekening houden met het grote voordeel, dat de mens ten deel valt als hij zich in de moskee in Gods tegenwoordigheid voelt, dan nog is de tijd, welke hij aan het gebed besteedt, gezien vanuit het oogpunt van daadwerkelijke menslievendheid, geenszins verspild. Integendeel, hij maakt er het beste gebruik van door die lessen te leren, welke het leven waard maken geleefd te worden. Deze lessen van broederschap, gelijkheid en liefde dienen tot basis voor de vereniging van het menselijk ras en voor een duurzame menselijke beschaving indien zij in het dagelijkse leven worden toegepast. Inderdaad, de vijf dagelijkse gezamen-

lijke gebeden hebben o.a. tot doel de theoretische lessen van gelijkheid en broederschap, welke de Islâm beoogt, in toepassing te brengen. Hoe vaak ook de Islâm de gelijkheid van alle mensen en de verbroedering van de Islamietische gemeenschap gepreekt moge hebben, dit alles zou een dode letter gebleven zijn, als het niet door middel van het dagelijkse gezamenlijke gebed in het dagelijkse leven van de mens vertolkt werd.

Tegelijkertijd dient het gebed een ander groot doel. Het oogmerk van de godsdienst is niet enkel de leer van het bestaan van God als een theorie te verkondigen. Deze gaat veel verder dan dat. De godsdienst tracht de overtuiging in te prenten, dat God een levende kracht is in het leven van de mens en dat het gebed het middel tot het bereiken van dit grote doel is. De werkelijke overtuiging, dat God bestaat, komt niet tot de mens door het geloof, dat er in de buitenwereld een God is, maar door het besef van de aanwezigheid van het goddelijke in zijn eigen persoon en dit besef is door het gebed te verkrijgen. De algemene ervaring van de mensheid bevestigt deze waarheid. In elk tijdperk en onder elk volk zijn er mensen geweest, die door het gebed tot het besef kwamen van de grote waarheid van het zijn Gods in hun harten en hun leven in dienst stelden van het welzijn van de mensheid. In hun

geval was het geloof in het zijn Gods een morele kracht, welke niet alleen hun leven deed veranderen, maar hen in staat stelde het leven van volkeren voor de duur van eeuwen om te vormen en de geschiedenis van volkeren en landen te veranderen. Hun onbaatzuchtigheid en waarheidsliefde waren ongeëvenaard en hun getuigenis, welke de getuigenis is van alle volkeren door alle eeuwen heen, legt nadruk op het feit, dat het geloof in het bestaan van God een morele kracht van de eerste rang wordt, zodra de mens door middel van het gebed tot God tot dit besef komt. Inderdaad, het is een dermate grote morele kracht, dat zelfs de machtigste materiële krachten er voor terugwijken. Is de ervaring van deze grote persoonlijkheden niet een lichtbaken voor anderen en wijst deze hen niet de weg hoe ook zij God tot een morele kracht in hun leven kunnen maken? De macht en het vermogen, welke de een werd gegeven, werd ook de ander gegeven en door juiste toepassing kan de een datgene bereiken, wat voor hem een ander heeft bereikt.

Het is een feit, dat een beschaving niet steunt op het materiële welzijn, dat de mens bereikt heeft door de overwinning op de natuur. De ware grondslagen zijn de edele gevoelens, welke door het geloof in God geïnspireerd zijn. Een vluchtige blik

op de geschiedenis der menselijke beschaving zal aantonen, dat het geloof in God de hoogste kracht is geweest bij de ontwikkeling der mensheid tot haar huidige staat. Dat alles, wat in de mens edel en goed is, niet is toe te schrijven aan 's mensen overwinning op de natuur, maar aan de overwinning op het eigen ik en geïnspireerd is door het geloof in God, is een waarheid, welke niet te loochenen is. Het waren mensen zoals Abraham, Mozes, Christus, Boeddha, Krisjna, Zoroaster, Confucius en Mohammad, welke de geschiedenis der mensheid hebben veranderd en de mensheid deden opstijgen uit de diepte der ontaarding tot een hoog zedelijk peil. Het is steeds de leerstelling van een of andere profeet geweest, waardoor de mens in staat werd gesteld een overwinning te behalen op zijn lagere natuur en te streven naar hogere idealen, zoals onbaatzuchtigheid en dienst aan de mensheid. Bestudeert de edele gevoelens, welke de mens van heden inspireren en gij zult tot de ontdekking komen, dat hun oorsprong te zoeken is in de leerstellingen en in het voorbeeld van de een of andere wijze, welke door een diep geloof in God bezielde was en door wien het zaad des geloofs in de harten der mensen werd uitgestrooid. De morele en ethische ontwikkeling van de mens tot zijn huidige staat, welke alleen in werkelijke zin menselijke be-

schaving genoemd kan worden, is aan het geloof te danken, terwijl de materiële voordelen slechts secundair zijn en een vooraf pasklaar gemaakt schema voor de verdeling van de rijkdom zal de edele gevoelens, welke de trots van de mens van heden zijn, nooit kunnen bezielen. De goddeloosheid zal de massa's geleidelijk doen terugzinken in een staat van barbaarsheid.

Het is een feit, dat een duurzame menselijke beschaving alleen op twee zuilen kan steunen nl. geloof in God en eenheid der mensheid. Het thans in Europa heersende materialisme heeft deze twee zuilen gesloopt en indien zij niet weer hersteld worden, zal Europa nooit in geluk en vrede kunnen leven. Het is juist de Islâm, welke de enige aan de wereld bekende orde is, die met goed gevolg een wereldomvattend broederschap opgericht en verschillende volkeren tot één natie aaneengesmeed heeft en de Islâm is de enige godsdienst, welke er in geslaagd is 's mensen geest met de goddelijke geest in weerwil van de krachten van het materialisme in contact te houden. Het is een feit, dat het geloof der Moslems als volk levenskrachtiger is, dan het geloof van de volgelingen van welke andere godsdienst ook. Dit geloof is het, dat de Moslems in de vroege dagen van de Islâm deed zegevieren, overwinningen, welke in de geschiedenis van de

wereld ongeëvenaard zijn. Perzië en het Romeinse Rijk hadden rijke hulpbronnen te hunner beschikking, terwijl de Arabieren ten aanzien hiervan arm waren. De oorlogsmachinerie van de eersten was veel en veel machtiger. Zelfs in aantal konden de Arabieren niet vergeleken worden met de strijdkrachten van deze twee rijken. En toch, toen deze machtige rijken in botsing kwamen met het Moslemse Arabië — zij waren het, welke de aanvallers waren — werden zij weggevaagd als stro door de geweldige geestelijke kracht van de Islâm, door het godsgeloof van de Moslem en door zijn geloof in de rechtvaardigheid van zijn zaak. Het was dit geloof, dat de Moslems in staat stelde zich staande te houden tegen de aanvallen van het Christelijke Europa gedurende de kruistochten. Het is wederom hetzelfde geloof in God, dat de hedendaagse Moslems in staat stelt met het Christendom een wedstrijd aan te gaan om de overheersing der wereld in weerwil van het feit, dat alle materiële krachten in deze wedstrijd zich aan de zijde der Christenen bevinden. Zonder twijfel is de Islamietische instelling van het gebed, dat het contact onderhoudt tussen de geest van de Moslem en de goddelijke geest, de basis waarop dit krachtige geloof in God steunt. Inderdaad, de waarde van het gebed bleek bij de vorming van deze edele trek in het nationale

karakter der Moslems onschatbaar te zijn. Aangezien elk Moslem zich vijf keer per dag in Gods verheven tegenwoordigheid voelt, beheerst het geloof in God zelfs zijn mentaliteit t.o.v. de materiële dingen der aarde en wordt het op deze wijze een levende kracht in zijn bestaan.

De Islâm heeft dus Europa twee grote morele krachten aan te bieden, welke de vrede aldaar kunnen herstellen nl. *een levend geloof in God en een orde gebaseerd op de eenheid van de mensheid*. Indien de Europese maatschappij niet bereid mocht zijn deze twee goddelijke geschenken van de Islâm te aanvaarden, dan zal er geen eind komen aan zijn rampen. Laat Europa dus rustig de diagnose opmaken van zijn kwalen en het geneesmiddel gerust toepassen. Moge het vroeger begane fouten niet herhalen en met vijandige ogen naar zijn echte vriend kijken. Europa trachtte tijdens de kruistochten met het zwaard de Islâm te vernietigen, maar het faalde. De oppositie hierna onderging toen heel onmerkbaar een verandering. De Europese soldaat keerde niet alleen huiswaarts met de valse overtuiging, dat de Islâm Europa's verschrikkelijkste vijand was, omdat hij hem op het slagveld ontmoette, maar omdat deze overtuiging een erfstuk was, dat van vader op zoon overging. Europa's politieke en religieuze leiders, welke ook toen meesters

op het gebied van de propaganda waren, vergrootten deze haat door de Islâm in krasse tegenstelling tot de werkelijkheid af te beelden. De Islâm was in de waarste zin van het woord een boodschap van *vrede* aan de gehele wereld, het was de meest tolerante godsdienst, welke ooit verkondigd werd, echter deze werd voorgesteld als het meest tirannieke en onverdraagzame geloof. De Islâm erkende niet alleen in overduidelijke bewoordingen de goddelijke oorsprong van alle grote religieuze systemen, door vast te stellen, dat er geen enkel volk op deze aarde is geweest, dat niet een waarschuwer of leider in zijn midden heeft gehad, die het dichter bij God bracht ¹⁾, maar deze ging nog verder door van iedereen, die de Islâm als geloof aanvaardt, te verlangen in de profeten van alle andere volkeren te geloven zoals hij in de profeet van de Islâm gelooft ²⁾. Wat deden echter de politieke en religieuze leiders van Europa? Zij beeldden de Profeet Moammad af, rondlopende met het zwaard in de ene hand en de *Qoer-ân* in de andere en niettegenstaande, dat deze beweringen onlangs te niet werden ge-

1) „Er is geen volk, of een waarschuwer is onder hen geweest” (35: 24).

„En ieder volk had een apostel” (10: 47).

„En elk volk had een leidsman” (13: 7).

2) „En die in datgene gelooft, wat aan u is geopenbaard en in datgene, wat voor u werd geopenbaard (2: 4).

daan, gaan Europese schrijvers toch voort, de Islâm als de godsdienst van het zwaard te brandmerken ¹⁾).

Met een dergelijk ongelukkig wanbegrip behept trachtte Europa de Islâm te vernietigen door deze aan de ene kant politiek te verzwakken en aan de andere kant een valse en foutieve propaganda er tegen in het veld te brengen. Als er iets was, waarover men het in Europa eens was dan was het wel, dat Europa's grootste vijand de Islâm was en het noodzakelijk was deze op welke wijze dan ook te vernietigen of te verzwakken. De politicus en de zendeling, tot welke natie zij ook mochten behoren, werkten broederlijk samen om dat te bereiken. De almachtige God in Zijn wijsheid nam een ander besluit. De Islâm was een zegen voor de mensheid en diende gespaard te blijven. De volkeren van Europa, welke nooit in eendracht met elkaar hadden geleefd, werden afgunstig op elkander. Deze afgunst moest zich tenslotte tot de grootste haat en vijandschap ontwikkelen en de wil elkaar te vernietigen nam de plaats in van de wil de Islâm te vernietigen. Het zondige streven van het Christendom om zijn ware vriend te vernietigen werd dienovereenkomstig gestraft: de vernietiging van onderlinge

1) „De verspreiding van de Islâm door middel van wapens is in het algemeen voor de Moslems een plicht” (D. B. Macdonald: Encyclopaedia of Islam, Hoofdstuk „Dzjihâd”).

vriendschappelijke betrekkingen en de wens elkaars ondergang te bewerkstelligen. Zulks overeenkomstig het dertien eeuw geleden verkondigde goddelijke plan:

„En met degenen die zeggen: Wij zijn Christenen, maakten Wij een verbond, maar zij veronachtzaamden een deel van datgene waaraan zij herinnerd werden; derhalve wekten **Wij vijandschap en haat onder hen op tot de dag der opstanding**; en God zal hun mededelen, wat zij gedaan hebben.”

„O volgelingen van het Boek! Onze apostel is inderdaad tot u gekomen, u veel van wat gij van het Boek verborgen hebt duidelijk makende en veel overslaande; inderdaad, er is tot u licht en een duidelijk Boek van God gekomen.”

„Daarmede leidt God hem, die Zijn welbehagen volgt, **naar de wegen des vredes** en Hij brengt hen door Zijn wil van de duisternis tot het licht en leidt hen op het rechte pad.”

„O volgelingen van het Boek! Inderdaad is Onze apostel tot u gekomen, u uitleggende na een stilstand van de zending der apostelen, opdat gij niet zult zeggen: Er kwam tot ons geen verkondiger van een blijde boodschap, noch een waarschuwer. Derhalve waarlijk, er is tot u gekomen een verkondiger van een blijde boodschap en een waarschuwer.”
(5: 14-19).

Het verbond, waarover in het eerste vers wordt gesproken houdt verband met de profetie aangaande de komst van de Heilige Profeet Mohamad, vermeld staande in de Evangelieën en Jezus' bevel aan zijn volgelingen, de grote Profeet te aanvaarden met wiens komst een volmaakte Wereldorde aan de mensheid geopenbaard zou worden ¹⁾. Verder doen ons bovengenoemde verzen weten, dat de ware vrede eerst dan tot het Christendom zal komen, als het de door de Islâm gevestigde Wereldorde aanvaarden zal.

Dat de grote Europese beschaving door haar eenzijdige ontwikkeling haar eigen vernietiging zou

1) In verband hiermede zou ik hier slechts een profetie willen aanhalen: „Nog vele dingen heb ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen. Maar wanneer zal gekomen zijn de Geest der Waarheid, zal hij u in al de waarheid leiden..... die zal mij verheerlijken.” (Johannes 16:12-14). Jezus Christus werd slechts als een hervormer voor de Israëlieten gezonden en hij stelde slechts hun hemelgerende euvelen aan de kaak. De Geest der Waarheid echter — de komst van de Heilige Profeet wordt aangeduidt in de Heilige Qoer-ân (17:81) als het komen der *Waarheid* — zou dan de mensen leiden in *al de waarheid*, aantonende dat de orde, welke aan hem zou worden geopenbaard, volmaakt zou zijn. Buiten de Islâm bestaat er geen andere wet op de wereld, welke aanspraak maakt op volmaaktheid: „Heden heb ik voor u uw godsdienst volmaakt” (5:3). De Profeet Mohammad verheerlijkte Jezus in zoverre als hij het was, die hem en zijn moeder vrijmaakte van alle beschuldigingen, welke zijn eigen volk, de Israëlieten, tegen hem inbrachten en omdat hij het was, die hem de juiste plaats gaf als mens-profeet.

bewerkstelligen, is eveneens een onderdeel van het goddelijke plan, dat door de Heilige Profeet werd geopenbaard en van Europa's materialisme wordt uitdrukkelijk in de Heilige Qoer-ân gewag gemaakt:

„Spreek: Zullen Wij u inlichten omtrent de grootste verliezers in hun werken?”

„Dezen zijn degenen, wier arbeid in het leven dezer wereld verloren is gegaan en zij denken, dat zij bedreven zijn in het handwerk.”

„Dezen zijn degenen, die niet in de mededelingen van hun Heer en Zijn ontmoeting geloven; derhalve worden hun werken nietig en daarom zullen Wij ten dage der opstanding geen weegschaal voor hen oprichten.”

„Zo is het, dat hun beloning de hel zal zijn vanwege hun ongeloof en omdat zij met Mijn mededelingen en Mijn apostelen de spot gedreven hebben.” (18: 103-106).

Hier hebben wij een nauwkeurige beschrijving van de Westerse beschaving en van de trots van het Christendom: *alle inspanning gaat in het aardse leven verloren — het produceren is zijn grootste specialiteit — en tenslotte het algehele verlies van het geloof in God.* Voor zover het wereldse voordelen betreft is Europa's ster nog rijzende. Wat echter de geestelijke dingen betreft zijn Europa's

ogen gesloten ¹⁾). Het beeld van de moderne beschaving vertoont zich in alle duidelijkheid in bovengenoemde verzen ²⁾). Het produceren is de enige specialiteit en de enige trots van het Westen. Men heeft ons echter verteld, dat deze mensen zo verdiept zouden zijn in de wedloop van het vervaardigen van alle mogelijke goederen, dat zij geen tijd meer vinden, om ook maar één enkele gedachte aan God te wijden. Derhalve moesten zij ook wel de innerlijke vrede verliezen, welke alleen verkregen kan worden door het geloof in God. Zij moeten wel zeer verblind zijn dat zij niet verder kunnen kijken dan hetgeen zij vervaardigden in hun fabrieken en geen lichtstraal opvangen van Gods gelukzalige heerlijkheid. Hun hartstocht voor het produceren en het stoffelijk bezit maakte zich dermate van hen meester, dat het hen alle hogere

1) De leer van Christus, na wiens dood de Christenheid slechts in naam leeft — geestelijk gesproken is het een ontkenning van hetgeen hij leerde — was geheel anders. Hij bekommerde zich niet om de dingen van het aardse leven. Hij zorgde er enkel en alleen voor om het geloof in God aan deze wereld te brengen. Van de geestelijke kant gezien, is het tegenwoordige Christendom de Antichrist. Volgens de Heilige Profeet Mohammad ziet de Antichrist er als volgt uit: het rechter oog — het geestelijke oog — is vrijwel gesloten en het linker oog — het materiële oog — schijnt als een heldere ster. Dit is de beste figuurlijke beschrijving van de Westerse beschaving.

2) Deze verzen zijn volgens de Hadîth een tegengif tegen de Antichrist.

waarden van het leven deed vergeten. Productie, steeds meer productie, bezit, steeds meer bezit, dat is hun enig doel en streven. Gehele volkeren zouden zich dit streven toeëigenen en zij zouden hun uiterste best doen om elkander de loef af te steken. Uiteindelijk echter zou al hun doen en laten getuigenis afleggen van hun onmacht. Hun harten zouden zich vullen met onderlinge haatgevoelens en dagen en nachten zouden zij opofferen aan het maken van plannen ten einde elkanders vernietiging te bewerkstelligen.

Deze vernietiging van de materialistische beschaving van het Westen wordt nog duidelijker omschreven in het begin van het 18e hoofdstuk genaamd „De Spelonk”, dat de geschiedenis van het Christendom behandelt. De boven reeds genoemde verzen bevinden zich ongeveer aan het einde van dit hoofdstuk.

„En opdat hij degenen zal waarschuwen, die zeggen: God heeft een zoon genomen”.

„Zij hebben daarvan geen kennis, noch hun vaders; het is een ernstig woord, dat uit hun monden komt....”

„Wellicht zult gij u dan uit droefheid doden, treurende over hen, indien zij niet in deze aankondiging geloven.”

„Waarlijk, Wij hebben al wat op de aarde is

tot een sieraad voor haar gemaakt, opdat Wij hen zullen beproeven, wie hunner het beste is in daad."

„En waarlijk, Wij zullen wat daarop is tot een kale bodem maken zonder planten." (18 : 4-8) ¹⁾.

Het eerste vers toont aan, dat hier de Christelijke naties worden bedoeld; de twee laatste tonen aan, dat deze naties door middel van hun overwinning op de natuur de aarde zullen verfraaien, maar dat dit teniet zal worden gedaan wegens hun eigen misdaden; de prachtige steden, welke zij op deze aarde bouwden, zullen met de grond gelijk gemaakt worden en uitgestrekte tuinen zullen in woestijnen veranderen.

Elders wordt vermeld, dat deze verwoesting van de beschaving zo groot zal zijn, dat zij zich over de gehele aarde zal uitstrekken en er zal geen stad zijn, welke hiervan gevrijwaard blijft:

„En er is geen stad, of Wij zullen ze vóór de dag der opstanding verdelgen of ze met een gestrengte kastijding kastijden; dit staat in het Boek opgeschreven." (17: 58).

Vervolgens wordt ons geleerd, dat het vonnis, dat over deze naties zal worden uitgesproken ten gevolge van hun grote zonde, dat zij de vrede,

1) Volgens de Hadith leveren deze verzen de sleutel tot het begrip van het leed, dat door de Antichrist wordt veroorzaakt.

welke de Islâm hun biedt, van de hand wijzen, ja zelfs trachten de goddelijke boodschap van de vrede te vernietigen, door deze naties zelf zal worden uitgevoerd. Europa zal het werktuig zijn waarmede Europa's ondergang zal worden bevorderd. Vaak wijst de Voorzienigheid een volk aan om een ander volk te straffen. De Joden werden gestraft door Nebuchadnezar voor hun overtredingen. Over de Moslems kwam de straf Gods door middel van Hulagu, toen Baghdad, het middelpunt van de Islamietische beschaving, met de grond gelijk werd gemaakt. Europa was te machtig om door een ander volk gestraft te worden. Europa is bestemd voor zijn boze daden foltering en te doorstaan, welke door eigen handen worden uitgevoerd. Dit gedeelte van het goddelijke plan wordt ook in de Heilige Qoer-ân duidelijk gemaakt, waar van Europese naties wordt gesproken als van Gog en Magog¹⁾: „Wanneer er gemaakt wordt, dat Gog en Magog de wereld overwinnen en zij van

1) Van Gog en Magog wordt gezegd, dat zij een dienaar Gods tot God maakten (18: 99-104), waarmede de Heilige Qoer-ân de Christenen bedoelt. Ook bij een andere gelegenheid volgt de vermelding van Gog en Magog op die van Jezus (21: 91-96). De Bijbel zegt, dat Gog en Magog ten noorden van de Kaukasus hun woonplaats zouden hebben: „Menskind, zet uw aangezicht tegen Gog, het land van Magog, de hoofdvorst van Mesech en Tubal en profeteer tegen hem. En

iedere verheven plaats zullen uitbreken.” (21: 96). In de Hadîth worden Gog en Magog beschreven als machtige naties, welke negentiende van de wereld zullen overwinnen en „geen volk op de aarde zal de macht bezitten om met hen de strijd aan te binden” (M.).

Deze naties moesten dus vanwege hun overtreding gestraft worden, doordat de ene natie tegen de andere de wapens opnam. Hier wederom is de Heilige Qoer-ân zeer duidelijk:

„En te dien dage zullen Wij een deel hunner als een vloedgolf in strijd tegen een ander deel doen opstaan.” (18: 99).

En voorts:

„En wij zullen te dien dage de hel, te kijk ge-

zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Gog, gij hoofdvorst van Mesech en Tubal.” (Ezechiël, 38: 2 en 3).

„En Ik zal een vuur zenden in Magog, en onder degenen, die in de eilanden zeker wonen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.” (Ezechiël, 39: 6). Gog wordt hier de hoofdvorst van Mesech en Tubal genoemd en benoorden de Kaukasus zijn twee rivieren, welke namen dragen, die met deze bijbelse benamingen overeenkomen nl. Moskva en Tubal. Aan de eerste rivier bevindt zich de oude stad Moskou en aan de tweede de nieuwere stad Tobolsk. Aldus duiden de bijbelse profetieën Europa als het bedreigde land aan. Ezechiëls woorden (38: 2) vertaald uit het Hebreeuws luiden in het Urdu, Arabisch en Perzisch: „de hoofdvorst van Rûs, Mesech en Tubal”. Rûs is de Arabische en Perzische benaming voor Rusland. De aanwezigheid van beeltenissen van Gog en Magog sinds lang in de Guildhall in London, is zeer zeker opmerkelijk.

steld, voor de ongelovigen voortbrengen.” (18: 100).

Aldus is heden de toestand. Eerst overvielen de Europeanen vreemde landen, brachten de zwakkere volkeren onder het juk en geen volk ter wereld had de macht hen te weerstaan. Nadat zij de gehele wereld aan zich onderworpen hadden, trachtten zij elkander de keel af te snijden. Zij zelve zijn de werktuigen geworden bij de vernietiging van hetgeen zij met hun eigen handen eens hadden opgebouwd. De hel, waarvan in bovengenoemde verzen gesproken wordt als het resultaat van hun onderlinge conflicten, is heden losgebroken niet alleen in Europa, maar meer of minder over de gehele wereld. God behandelt Zijn schepselen op rechtvaardige wijze en deze hel werd op deze wereld geopenbaard, omdat de mensen niet naar Gods woord wilden luisteren:

„Deze zijn degenen, wier ogen onder een bedekking van Mijn Herinnering waren en zij konden zelfs niet horen.” (18: 101).

Volgens de Heilige Qoer-ân echter, wijst elke kastijding de weg naar een verbetering:

„En inderdaad hebben Wij apostelen gezonden tot de volkeren vóór u, dan hebben Wij hen door tegenspoed en bezoeking laten bevangen, opdat zij zich zouden verootmoedigen.” (6: 42).

De barensweeën, welke de wereld te doorstaan heeft, zijn niet tevergeefs. Uit leed en kwelling komt het ware geluk voort. De evolutie werkt niet alleen fysiek, maar eveneens geestelijk.

In het eerste vers van de Heilige Qoer-ân, het vers dat het meest wordt herhaald in de gebeden, wordt God *Rabb al'âlamîn* genoemd. Het woord *rabb* betekent *iets op dusdanige wijze bevorderen van toestand tot toestand totdat het zijn voltooiing bereikt* en *'âlamîn* betekent *werelden of volkeren*. Vandaar dat God volgens de Islâm de mensheid tot *volmaaktheid* leidt, *Hij is de Leider van alle volkeren*. Stap voor stap en van phase tot phase beweegt zich de wereld vooruit en de tegenwoordige wereldomvattende ramp, de grootste vernietiging, welke ooit over deze aarde is gekomen, zal de wereld misschien met grote stappen doen vooruitgaan. Over het grote verschil der Europese volkeren zegt de Heilige Qoer-ân het volgende:

„En er zal op de bazuin worden geblazen en Wij zullen hen allen vergaderen.” (18: 99).

Het blazen op de bazuin wijst de komst van een machtige revolutie aan. De vereniging van de el-kander beoorlogende volkeren tot *één natie* is een duidelijke wenk in de richting van de eenheid van de Islâm, want er is maar één geloof, dat in staat bleek te zijn verschillende volkeren tot een homo-

geen geheel aaneen te sluiten en dit geloof is derhalve de Nieuwe Wereldorde, waarvan de vooruitgang van de mens naar een hoger doel afhankelijk is.

Zoals reeds aangetoond, heeft de Islâm succes gehad in het tot stand brengen van de vereniging van de meest uiteenlopende elementen van de mensheid door de dienst aan God nl. door de wortels van het bewustzijn van het bestaan Gods dieper te doen schieten in de harten van de mensen en ofschoon een geloof in God en in de eenheid van de mensheid de twee grondslagen van elke wereldorde moeten blijven, welke het voortbestaan van de mensheid kunnen garanderen, haar van onheil redden en haar de gemoedsrust teruggeven, is de eenheid van het mensdom toch slechts het gevolg van een levend geloof in God, omdat het geloof in God uiteindelijk de werkelijke basis is. De toorts van dit geloof wordt brandend gehouden door het bewustzijn van het bestaan Gods, dat door de Islamietische instelling van het gebed tot leven werd gebracht in de harten der mensen. De Islam staat niet toe, dat het bewustzijn van het bestaan Gods, dat in 's mensen natuur werd ingeplant, zes dagen per week zou mogen slapen om alleen op de zevende dag tot leven te komen. Het is een vuur, dat alleen dan in

leven kan worden gehouden, als het van tijd tot tijd wordt opgepookt.

Het gebed behoort derhalve tot 's mensen dagelijkse bezigheden. Er wordt een gebed uitgesproken in de ochtend onmiddellijk na het opstaan — de eerste bezigheid van de dag — en er wordt een gebed uitgesproken in de avond voordat de mens zich ter ruste begeeft — zijn laatste bezigheid — en tussen beide vinden er gebeden plaats gedurende zijn wereldse bezigheden en gedurende de uren van ontspanning. Aldus de regeling van de Islâm: Het terugroepen van de mens als hij zich temidden van zijn wereldse bezigheden bevindt en hem binnen te leiden in de tegenwoordigheid Gods, hem te doen ontwaken uit zijn onrust en gejaagdheid, welke zijn ziel wel eens van God zouden kunnen vervreemden en hem te doen beseffen, dat er nog een Hogere Tegenwoordigheid bestaat tegenover welke hij aansprakelijk is voor elke zijner handelingen, om hem ten tijde van de overwinning er aan te herinneren, dat hij slechts een zwak en nederig schepsel Gods is en om hem bij mislukkingen en teleurstellingen er aan te herinneren, dat er nog een ruggesteun is en dat hij niet behoeft te vertwijfelen. Het gebed doet dus niet alleen het bewustzijn van het bestaan Gods in de mens ontwaken, het verschaft hem ook

nieuwe kracht voor zijn werk en doet hem dit in blijmoedigheid hervatten.

Hoe is eigenlijk het gebed, dat de Islâm leert? Het laat de enkeling volledige vrijheid van God te vragen, wat hij nodig heeft en zijn gevoelens in tegenwoordigheid van zijn Schepper op zijn manier tot uiting te brengen, echter tegelijkertijd schrijft het hem voor in de eerste plaats leiding te zoeken bij de Alwetende en Almachtige God. Het meest belangrijke gebed vindt de Moslem in het inleidende hoofdstuk van de Heilige Qoer-ân, een gebed, dat hij in de regel vijf keer per dag opzegt:

„U dienen wij, (o Leider tot in de vol-
maaktheid!)

„En U smeken wij om hulp,

„Leid ons op het rechte pad,

„Het pad dergenen, wien Gij gunsten hebt
geschonken.” (1: 4-6).

In de eerste plaats schept dit gebed in de mens de geestkracht tot het „dienen van God”, tot het gehoorzamen van de geboden Gods, zelfs als zij niet met zijn wensen stroken, of met de behoeften van zijn omgeving, of met de gebruiken en de tradities van het volk waaronder hij leeft. In de tweede plaats schept het een geesteshouding, welke hem

zelfs in de grootste moeilijkheden niet laat vertwijfelen en hem sterkte doet zoeken bij de bron van alle kracht als alle middelen gefaald hebben. De mens, die afhankelijk is van Gods bijstand, kent geen vertwijfeling en heeft de kracht om de zwaarste beproeving te doorstaan.

Het belangrijkste gedeelte van dit gebed is dat, waarin de mens wordt gezegd, bij God in al zijn aangelegenheden leiding te zoeken. De God van de Moslem leeft niet op zijn lippen, Hij leeft in de diepste diepten van zijn hart. Elk uur tracht hij Zijn bijstand te verkrijgen voor alles wat hij onderneemt. Gelooft hij niet in een leidende God, dan gelooft hij in het geheel niet in Hem. Bevinden wij ons niet zo nu en dan in moeilijkheden? Zijn wij niet elk ogenblik omringd door duisternis? Wie kan ons te midden van de duisternis het licht tonen? Alleen God. De mens, die in al zijn aangelegenheden Gods bijstand zoekt is moreel gewapend en dit is de betekenis van het Islamietische gebed.

Het gebed is een uiting van de meest verborgen wens van de ziel; het is de wens op het rechte pad gevoerd te worden, welke de Islâm tracht in 's mensens hart te scheppen teneinde opwaarts geleid te worden naar het grote doel van het leven. Het doet de ziel naar de hoogste verhevenheid streven. De houding van de Moslem tegenover de wereld is niet

die van werkeloosheid en apathie. Maar een voortdurende strijd totdat de Moslem de staat van volmaaktheid heeft bereikt. Bij elke stap prijst hij God, „*al-hamdu lillâh (alle lof komt God toe)*” roept hij uit en de op deze wijze geschapen geestesgesteldheid noopt de Moslem in volmaakte vrede met zijn omgeving te leven. Nochtans is zijn toestand niet onveranderlijk en hij is niet de slaaf van zijn omgeving. Gedurende zijn gehele leven voert hij een harde strijd om deze te overheersen. Hij wil geen vrede zonder vooruitgang, ook wil hij geen vooruitgang zonder vrede, maar hij staat in voor vrede en vooruitgang tegelijkertijd. De aldus in de enkeling geschapen geestesgesteldheid wordt tenslotte een nationale karaktereigenschap, want een volk bestaat uit enkelingen. Als in elk onderdaan van een land deze karaktereigenschap wordt geschapen, dan wordt deze de mentaliteit van het gehele volk. Wie zou willen zien, welke verandering de Islâm in staat is teweeg te brengen, zou alleen maar een studie behoeven te maken van de vooruitgang in elke richting, welke de generaties der Moslems eens maakten in de wereld.

Het gebed echter is niet het enige middel, waardoor de Islâm het geloof in leven houdt in het hart van de mens en op deze wijze de godsdienst tot een levende kracht in zijn leven maakt. Er is ook nog

de goddelijke regeling van de Islâm, dat van tijd tot tijd mensen zullen opstaan met een uitgesproken bewustzijn van het bestaan Gods, welke hun medemensen nader tot God brengen en het geloof in Hem doen opleven. De volgelingen van alle godsdiensten geloven, dat God in het verleden tot een of meerdere grote wijzen gesproken heeft. De Islâm echter is de enige godsdienst op deze aarde welke leert, dat God ook nu nog tot uitverkorenen spreekt, zoals Hij zulks in het verleden heeft gedaan. De vraag rijst natuurlijk of het mogelijk is, dat God nu niet meer zal spreken zoals Hij eens in het verleden heeft gesproken, terwijl Hij toch ook nu naar de gebeden luistert zoals in het verleden. Derhalve betekent dit geenszins, dat God nadien opgehouden heeft te spreken, ofschoon de openbaring volmaakt was en het profeetschap in de persoon van de Heilige Profeet Mohammad tot afsluiting gekomen was. Ook nu nog spreekt Hij tot uitverkorenen, omdat het spreken een van Zijn attributen is en goddelijke attributen nooit ophouden te werken. Profeten zullen nu niet meer opstaan, omdat de Wet door de komst van de Heilige Profeet Mohammad volmaakt was, maar openbaring en profeetschap zijn twee verschillende dingen en het is fout het ophouden van het profeetschap te verwisselen met het ophouden van de openbaring. Profeten en niet-

profeten zijn toegankelijk voor openbaringen in lagere vorm, de profeten echter alleen ontvangen openbaringen in de hoogste vorm.

Dit is inderdaad de reden waarom het geloof in God opgehouden heeft een levende kracht te zijn, uitgezonderd in de Islâm. Dat God Zich openbaarde en tot een mens gesproken heeft duizenden jaren geleden en dit niet de algemene ervaring van de mensheid zou zijn, berooft het geloof in God van alle levenskracht. In feite worden God en godsdienst op deze wijze als verouderd afgedankt en de openbaring wordt een legende zonder levende kracht. De Islâm maakt de openbaring algemeen en grondvest deze op wetenschappelijke basis. De openbaring is volgens de Heilige Qoer-ân in de eerste plaats niet een op zichzelf staande ervaring van de een of andere natie, echter een algemene ervaring van de mensheid. De uitverkorenen tot welke God gesproken en tot welke God Zich geopenbaard heeft, verschenen onder alle volkeren en in elk tijdperk. De openbaring is derhalve de ervaring van het gehele menselijke ras. Ten tweede leert de Islâm, dat de openbaring nog steeds een feit is en dat God nog steeds tot Zijn uitverkorenen spreekt. Zulke uitverkorenen zijn zelfs nu van node om het geloof in God levenskracht te geven, maar zij worden niet profeten genoemd, omdat

zij geen nieuwe wet brengen en omdat zij in de bestaande wet geen veranderingen aanbrengeu.

In feite was het beëudigen van het profetschap een noodzakelijkheid zonder welke de vereniging van de mensheid onmogelijk was geweest. Elk volk had zijn profeet en ofschoon het profetschap — het verschijnen van profeten onder elk volk — aan de ene kant een algemeen feit was, was het toch meer of minder een nationale instelling, omdat het gebied van de leer van elke profeet tot zijn eigen volk beperkt was. Het nationale profetschap versterkte de banden van de nationale eenheid. De tijd echter, waar internationale eenheid of eenheid van de wereld van node bleek te zijn, kwam snel naderbij en deze kon alleen tot stand worden gebracht door het doen opstaan van een profeet voor de gehele mensheid. Alleen op deze wijze kon het grootse denkbeeld van de vereniging van het gehele menselijke ras verwezenlijkt worden. De missie van de Heilige Profeet Mohammad wordt op de volgende wijze in de Heilige Qoer-ân omschreven:

„Gezegend is Hij, Die de Qoer-ân op Zijn die naar heeft nedergezonden, opdat hij een waar- schuwer tot de volkeren zou zijn.” (25: 1).

„Zeg, o Profeet: Waarlijk ik ben Gods apostel tot u allen van Hem, Wien het koninkrijk der heme- len en der aarde behoort.” (7: 158).

„En Wij hebben u niet gezonden dan als een genade voor al de volkeren.” (21: 107).

„En Wij hebben u niet gezonden dan als een overbrenger van blijde tijdingen en als een waarschuwer tot alle mensen.” (34: 28).

De Profeet Mohammad was een profeet van God zoals elke andere profeet ook, zijn komst echter beduidde een omwenteling in de geschiedenis van het profeetschap. De dag van de nationale profeet liep ten einde en een nieuwe dag brak op de wereld aan met een wereldprofeet, wiens taak het was de verschillende volkeren tot één natie aaneen te sluiten. Het grootse denkbeeld van de vereniging van het gehele menselijke ras en het scharen van de mensheid rondom één banier, werd hiermede voltooid. Aardrijkskundige grenzen en verschillen van kleur en ras werden weggevaagd en de basis van de eenheid van het menselijke ras werd gevestigd volgens het verheven grondbeginsel, dat het gehele menselijke ras één was en dat alle mensen, waar zij zich ook mochten bevinden één enkele natie waren. Een dergelijke eenheid kon niet tot stand worden gebracht, indien het profeetschap niet zijn beëindiging had gevonden, want indien nieuwe profeten zouden zijn opgestaan na de komst van de wereldprofeet, zouden zij ongetwijfeld aanhanke-lijkheid geëist hebben van deze of gene groep en

derhalve de grondslagen van de eenheid vernietigd hebben, waarnaar de Islâm streefde door één enkele profeet aan de gehele wereld te geven.

Terugkomende op het oorspronkelijke onderwerp, dat God zelfs nu tot uitverkorenen spreekt, volgt hier een duidelijk gezegde van de Heilige Profeet Mohammad: „Waarlijk, er waren mensen onder degenen die voor u waren tot welke God gesproken heeft, echter zij waren geen profeten; indien zulk iemand onder mijn volk zou zijn, dan is het ‘Umar.’” (B. 62: 6). Dit toont aan, dat ofschoon na de Heilige Profeet Mohammad er geen profeet meer zal zijn, God toch zal spreken tot de uitverkorenen onder de Moslems. Niet alleen omdat het spreken een eigenschap is van het goddelijke Zijn zoals horen en zien tot Zijn attributen behoren, maar ook omdat door middel van Zijn woord zich de ware overtuiging vestigt in de harten der mensen, dat God bestaat en door middel van dergelijke uitverkorenen vindt een vernieuwing plaats van het levende geloof in God. Zij zijn de vernieuwers van het geloof van de massa's. Dergelijke mensen heten in het bijzonder op te staan aan het begin van elke eeuw:

„Waarlijk God zal voor deze gemeenschap (der Moslems) aan het begin van elke eeuw iemand

doen opstaan, die hun religie zal vernieuwen.”
(AD. 36: 1).

Een dergelijk iemand wordt in de terminologie van de Islâm een *mudzjaddid* of *vernieuwer* genoemd. Deze vernieuwer doet niet alleen het geloof in God opleven, maar hij verwijdert ook dwalingen, welke de godsdienst van buiten af zijn binnengesloopen en werpt nieuw licht op de grote godsdienstige waarheden van de Islâm onder de nieuwe omstandigheden waarmede de Moslem geconfronteerd wordt. De mudzjaddid van de veertiende eeuw na de Hidzjra was Mirza Ghulam Ahmed van Qadian, de stichter van de Ahmadiyya Beweging — de laatste beweging in de Islâm, die tot taak heeft de wederopleving te bevorderen —, welke opstond aan het begin van deze eeuw, d.i. omstreeks het jaar 1882.

AANHANGSEL BEHORENDE BIJ HOOFDSTUK I

KORTE SAMENVATTING VAN DE LEER VAN DE ISLAM HIEROMTRENT:

ÉÉN GOD — ÉÉN MENSHEID

Aangezien het geloof in God de basis van de Islam is, worden de volgende drie argumenten aangevoerd, welke betrekking hebben op het zijn Gods:

1. Het stoffelijke heelal levert het bewijs, dat er een Schepper en een besturende kracht hiervan zijn moet. In de Heilige *Qoer-ân* concentreert zich dit bewijs op het woord *Rabb*, het eerste attribuut Gods, waarop de Openbaring de aandacht vestigt — „Lees in de naam van uw *Rabb*.” (90: 1) — en waarmede de Heilige *Qoer-ân* begint (1: 1). Voorts is dit het attribuut, welk het meest in het Heilige Boek herhaald wordt. Het woord *Rabb*, dat ter wille van de korthed gewoonlijk vertaald wordt met Heer, betekent *iets op dusdanige wijze bevorderen van toestand tot toestand totdat het zijn doel, de volmaaktheid, heeft bereikt*. Alles wat geschapen is draagt de stempel van de schepping Gods, waaruit blijkt hoe het van de lagere naar de hogere trap wordt geleid totdat het zijn voltooiing bereikt. De evolutie, welke voor andere godsdiensten een struikelblok bleek te zijn, werd in het geval van de Islam de basis van het geloof in God en dient als bewijsgrond van het oogmerk en de wijsheid, welke aan de schepping te gronde liggen. De eenheid van wet, welke het heelal beheerst in weerwil van een verscheidenheid, waarvan men

zich geen voorstelling kan maken (67: 3 en 4), het bestaan van een uiterst nauwkeurige contrôle door de gehele natuur heen van het kleinste deeltje tot het machtigste hemellichaam (36: 38; 55: 5 en 6), deze en dergelijke bewijsgronden zijn op elke bladzijde van het Heilige Boek aan te treffen.

2. De tweede soort bewijsgronden van het bestaan Gods houdt verband met de menselijke ziel, in welke volgens de Heilige Qoer-ân het bewustzijn van het bestaan Gods verankerd is. Steeds weer wordt een beroep gedaan op de mens zelve: „Werden zij voor niets geschapen?” „Zijn zij de scheppers van hun eigen ziel?” „Hebben zij dan de hemelen en de aarde geschapen?” (52: 35, 36), „Ben ik niet uw *Rabb?*” (7: 172). Hierdoor wordt aangetoond, dat het bewustzijn van het bestaan Gods deel uitmaakt van de natuur van de mens. Vaak wordt dit bewustzijn omschreven als de onbegrijpelijk nauwe verwantschap van 's mensen geest tot de goddelijke geest: „Wij zijn hem (de mens) nader dan zijn halsader” (50: 16), „Wij zijn dichter bij uw ziel dan gij” (56: 85). Dit moet aantonen, dat in de ziel van de mens het bewustzijn van het bestaan Gods duidelijker is dan het bewustzijn van het eigen bestaan. Dit bewustzijn verschilt zonder twijfel in de verschillende menselijke naturen naar gelang het licht in 's mensen ziel klaar en duidelijk of gedempt en zwak is.

Dit argument wordt verder versterkt, doordat aange- toond wordt, dat er nog iets meer is dan het bewustzijn van het bestaan Gods alleen. Gods adem werd in de mens ge- blazen en sindsdien verlangt de ziel naar God. In haar woont het instinct God te dienen en Zijn hulp in te roepen (1: 4). Elk mens, zelfs de polytheïst, wendt zich in droe- fenis en ellende tot God als de menselijke natuur in haar

volle kracht zich doet gelden (10: 12, 22 en 39: 8). Verder werd de mens het geloof in God ingeboren, waardoor hij geleid wordt door duisternis en moeilijkheden (10: 9), de liefde tot God, welke tot onbaatzuchtige dienst aan de mensheid noopt (2: 177 en 76: 8) en tenslotte het vertrouwen in God, een onuitputtelijke bron van kracht voor de mens als alles schijnt te mislukken (14: 12).

3. Het zekerste en duidelijkste bewijs van het bestaan Gods wordt echter geleverd door de geestelijke, de hogere ervaring van de mensheid, doordat God Zichzelve aan haar openbaart. Het bewijs, dat er een zekere wijsheid is en dat alles in het heelal zijn doel heeft toont alleen aan, dat er een God *moet zijn*, het leidt echter niet tot de volle overtuiging, dat *God bestaat*. Ook het bewijs van het bestaan van 's mensen ziel is ontoereikend om tot deze zekere en vaste overtuiging te leiden en onvoldoende om de mens tot het goddelijke Zijn toegang te verlenen. Het is de goddelijke Openbaring, welke niet alleen aan de grootste realiteit van dit leven, het zijn Gods haar basis geeft, maar zij werpt ook een zee van licht op de eigenschappen Gods en leidt de mens in die richting, waar hij het bestaan Gods als een realiteit in zijn eigen leven voelt en die hem in staat stelt de gemeenschap met Hem te onderhouden. Dit besef van het zijn Gods is het, dat het leven van de mens doet veranderen en hem een onweerstaanbare geestelijke kracht geeft, door middel waarvan hij zelfs in het leven van anderen een verandering kan bewerkstelligen. De openbaring Gods aan de mens is volgens de Islam de universele ervaring van de mensheid, de ervaring van mensen uit alle volkeren, in alle landen en in elk tijdperk. Deze universele geestelijke ervaring van de mensheid is het, welke bewezen heeft de grootste kracht te zijn, welke de mensheid uit de

diepste diepte van het verval opwaarts leidt tot de hoogste moraal en zelfs tot materiële vooruitgang.

God is onbegrensd en Hij kan met niets vergeleken worden, wat aan de mens bekend is (42: 11). Terwijl God elk gezicht begrijpt, kan 's mensen gezicht Hem niet begrijpen (6: 104). Hij is één. Ondenikbaar is een twee-eenheid, drie-eenheid of menigvuldigheid in de natuur Gods (2: 163; 16: 51; 4: 171), Hij is de vader noch de zoon van wie dan ook (112:3; 19: 90-93). Alles heeft zich aan Hem te onderwerpen, Hij alleen mag gediend worden (16: 48, 49) en tot Hem alleen moet het gebed gericht worden (1: 4, 72: 20). Blinde gehoorzaamheid zelfs aan religieuze leiders en heiligen, wat hetzelfde is als aanbidding van heiligen, wordt veroordeeld (9: 31). God is de Schepper van alle dingen (13: 16), Hij is de Verzorger van Zijn Schepping (1: 1) en Hij is het onder Wiens contrôle alles staat (4: 85). God is barmhartig en liefderijk (11: 90), Zijn genade omvat alle dingen (40: 7); zelfs degenen die een buitensporig leven hebben geleid, behoeven aan Gods genade niet te wanhoppen (12: 87; 39: 53). Hij is de Alwetende, Hij weet, wat de mens openbaar maakt en wat hij verbergt en wat in het onderbewustzijn van de mens leeft (20: 7). Hij is de Almachtige (16: 48-50) en Hij is de Alomtegenwoordige, welke dichter bij de mens is dan 's mensen eigen ik (50: 16; 56: 85).

God heeft de mens geschapen en hem voorzien van de hoogste bekwaamheden en Hij heeft hem tot heerser op de aarde gemaakt (2: 30; 95: 4). Alles werd aan de mens dienstbaar gemaakt en hij is in staat natuurkrachten te overwinnen (14: 32-34; 45: 12, 13). Elk mens werd in een staat van reinheid geboren en niemand is in zonde geboren. Alleen door zijn eigen misdaden verlaagt de mens zichzelf

(30: 30; 95: 5). Elk mens is Moslem bij zijn geboorte, onverschillig of hij geboren is uit Joodse of Christelijke ouders (30: 30; B. 32: 79) en allen welke sterven voordat zij de jaren des onderscheids hebben bereikt, gaan naar de hemel, onverschillig of zij Moslems of niet-Moslems zijn (B. 91: 48). De Islâm — het woord betekent onderwerping aan de goddelijke wetten — is inderdaad de religie van de natuur (3: 82) en derhalve de natuurlijke religie van de mens (30: 30).

De basis van alle godsdiensten is het geloof, omdat het de mens bekend is, dat er een God bestaat en het contact tussen de geest van de mens en de goddelijke geest alleen door openbaring tot stand wordt gebracht. Binnen begrensde sfeer kan de mens alle mogelijke ontdekkingen doen, maar de oneindige God maakt Zichzelve alleen daardoor aan de mens bekend, dat Hij Zichzelve aan hem openbaart. Daarom heeft God Zich aan de mens geopenbaard in elk tijdperk en in elk land door middel van Zijn uitverkoren dienaren (10: 47; 35: 24). Op drie manieren wordt de openbaring aan de mens geschonken: de openbaring in de hoogste vorm — de openbaring door de Heilige Geest — is aan de profeten eigen. De openbaring in lagere vorm is de ingeving van een idee in 's mensen geest, een droom, een visioen, een *ilhâm*. Openbaringen in deze vormen worden ook aan anderen geschonken, aan mannen evenals aan vrouwen (42: 51; 28: 7; 5: 111). Alleen stervelingen aan welke God Zijn wens openbaarde werden als hervormers gezonden, omdat alleen een sterveling de mens tot voorbeeld kan dienen (17: 95; 21: 7, 8).

Alle mensen zijn één enkele natie (2: 213; 10: 19; 23: 52). Hun indeling in stammen en gezinnen en het verschil van taal en huidskleur staat in geen enkel verband met

hun superioriteit of hun inferioriteit. De besten zijn degenen, welke hun plichten jegens hun medemensen getrouw nakomen (48: 13). God is de Heer van alle volkeren (1: 1). God heeft hun alles gegeven, niet alleen wat zij nodig hebben voor hun levensonderhoud, maar eveneens wat nodig is voor hun geestelijke vooruitgang en om deze reden deed Hij profeten of waarschuwers opstaan onder alle volkeren: „Er is geen volk, of een waarschuwer is onder hen geweest” (35: 24). „Ieder volk had een apostel” (10: 47). „Ieder volk had een leidsman” (13: 7). „Wij verwekten in ieder volk een apostel” (16: 36). „Voor ieder volk hebben Wij godvruchtige handelingen bepaald” (22: 67). „Voor ieder uwer hebben Wij een wet en een weg bepaald (5: 48). De Heilige Qoer-ân noemt bij name profeten, welke in de Bijbel niet vermeld staan (7: 65, 73). Ook spreekt de Qoer-ân van een Ethiopisch profeet (31: 13) en van een ander profeet, die leefde bij de samenvloeiing van de beide Nijlen (18: 60). Vaak zegt de Heilige Qoer-ân, dat er profeten waren, welke niet bij name genoemd werden (4: 164; 40: 78). De Moslem gelooft in de profeten van alle volkeren: „Wij geloven in God en in hetgeen ons is geopenbaard..... en in hetgeen aan de profeten van hun Heer werd gegeven” (2: 136), „Wij maken geen onderscheid tussen wie ook van Zijn apostelen” (2: 285).

De nationaal-profeet echter was slechts het eerste stadium. De universaliteit van de openbaring vond haar verdere ontwikkeling in het idee van de wereld-profeet, één enkel profeet voor alle volkeren der wereld: „O mensen! Ik ben Gods apostel tot u allen” (7: 158), „Een waarschuwer tot alle volkeren” (25: 1), „Wij hebben u niet gezonden dan als een genade voor alle volkeren (21: 107)

en „Het is niets anders dan een herinnering voor alle volkeren” (68: 52). De wereld-profeet nam de plaats in van de nationaal-profeet en van nu af aan streefde de openbaring het grootse denkbeeld na van de vereniging van het gehele menselijke ras.

Het menslievende aspect van de openbaring bestaat dus niet alleen in onbaatzuchtige dienst aan de mensheid als levensdoel, „door het vermogen uit liefde voor Hem te geven aan de nabestaanden en aan de wezen en aan de behoeftigen en de reiziger en de bedelaars en voor de bevrijding van de gevangenen” (2: 177). Het bereikt de volmaaktheid door de vereniging van de gehele mensheid, wat op geen andere wijze kan geschieden.

De Islam beoogt dus de mensheid tot het hoogste peil te verheffen en om deze reden maakt de Islâm aanspraak er op een volmaakte godsdienst te zijn: „Heden heb Ik voor u uw godsdienst volmaakt en Mijn gunst over u voltooid” (5: 3). Hij werpt een volledig licht op het essentiële van de godsdienst, op het bestaan en op de eigenschappen van het goddelijke Wezen, op het karakter van de goddelijke openbaring, op de beloning van het goede en de vergelding van het kwade en op het leven na de dood. Om al deze redenen maakt de Islâm aanspraak erop de laatste godsdienst op deze aarde te zijn. Het beeindigen van het profetschap echter mag niet verwisseld worden met het ophouden van de openbaring. Aangezien het schenken van openbaringen aan niet-profeten een erkend feit is, blijft de poort der openbaring geopend tot in alle tijden, ofschoon het profetschap, nadat het zijn volmaaktheid bereikt heeft, voor altijd is beeindigd. De Heilige Qoer-ân noemt dit *bushra* (goede boodschap, goed nieuws) (10: 63, 64), de Hadîth noemt dit *mubashsharât* (goede visioenen) (B. 95: 5).

Ergens in de Hadîth wordt het een gedeelte van het profeetschap genoemd (B. 91: 4). Op een andere plaats wordt in de duidelijkste bewoordingen over de voortduring van de openbaring gesproken: „Waarlijk, er waren mensen onder degenen die voor u waren tot welke God gesproken heeft, echter zij waren geen profeten; indien zulk iemand onder mijn volk zou zijn, dan is het „Umar” (B. 62: 6). In de terminologie van de Islâm wordt een dergelijk iemand een *muhaddath* genoemd. Een *mudzjaddid* is een hervormer door God gezonden om fouten te herstellen en om nieuw licht te werpen op de waarheden van de godsdienst. Het staat vermeld, dat een dergelijk iemand elke eeuw onder de Moslems zal verschijnen (AD. 36: 1).

Godsdienst bestaat niet uit strenge religieuze oefeningen, maar uit het leiden van een voorbeeldig leven met inachtneming van de rechten van de medemens (B. 2: 29; B. 30: 51). Goede handelingen komen uit een goed hart voort en daarom is het geloof van node, dat het hart regeert (B. 2: 38). De mens, die in God gelooft is niet karig in het doen van het goede, zelfs niet t.o.v. de voorbijganger „ten einde het pad vrij te houden van alle schadelijke invloeden” (M. 1: 58). Er is geen geloof aanwezig in degene die „zijn broeder niet datgene toewenst, wat hij zichze've toewenst” (B. 2: 6). Om een Moslem te zijn is men verplicht in volkomen vrede met anderen te leven en mag men niemand schade berokkenen „noch met de tong noch met de hand” (B. 2: 3). Anderen schade te berokkenen, al is het maar door middel van het woord, wordt een daad van ongelooft genoemd (B. 2: 21).

HET ECONOMISCHE VRAAGSTUK

De Islâm heeft niet alleen zekere grondslagen bepaald voor een vreedzame wereldorde door het scheppen van een levend geloof in God, door aldus het bewustzijn van het bestaan Gods in het hart van de mens te verankeren en door het tot stand brengen van de verzoening tussen de onverzoenlijke elementen der mensheid, door verschillende rassen en volkeren tot één menselijk ras en één volk bijeen te brengen, maar hij werkte deze orde tot in onderdelen uit en leverde de grondbeginselen voor een gezond maatschappelijk systeem en een gezonde politieke organisatie, welke de voornaamste behoeften zijn van een stabiele en duurzame menselijke beschaving.

Het economische vraagstuk neemt in de samenleving de eerste plaats in als de meest brandende kwestie, een kwestie die ieders gemoed raakt. De materiële beschaving van het Westen heeft aan de ene kant een chaotische toestand teweeg gebracht in de internationale betrekkingen van de mensheid

en aan de andere kant een klassenstrijd binnen de grenzen van elke natie. Wat ook de gebreken van de Westerse samenleving zijn, wij zien dat het sociaal-economische stelsel van de wereld van het Westen zich in twee uiterste richtingen heeft bewogen ten gevolge van de ontoereikendheid van dit stelsel om in de behoeften van de nieuwe situatie te voorzien. Het heeft de vorm aangenomen òf van de aanval van het kapitaal op de arbeid, van de bourgeoisie op het proletariaat, òf van de aanval van de arbeid op het kapitaal, van het proletariaat op de bourgeoisie. Deze eindeloze strijd zal misschien voortduren in elk Europees land wanneer de oorlog van de vernietiging door het zwaard zal zijn beëindigd en de wereld ogenschijnlijk in vrede leeft. De tegenwoordige oorlog zal van de oppervlakte verdwijnen — natuurlijk —, maar hij zal tegelijkertijd de vorm aannemen van een ondergrondse strijd in het nationale leven. Het zwaard is dan ongetwijfeld ter zijde gelegd, maar er zal weinig verschil zijn wat betreft de tirannie en de onrechtvaardigheid, welke de mensen elkander aandoen in deze klassenstrijd enerzijds en de verwoestende oorlog anderzijds.

Op sociaal gebied heeft de oorlog Europa in twee kampen verdeeld. Terwijl in de meeste Westerse landen het kapitalisme de overhand heeft en de ar-

beider het slachtoffer van de tirannie is, ging Rusland tot het andere uiterste over en het proletariaat in dat land wreekt zich in onverminderde woede op de bourgeoisie. Dit echter zal zich niet alleen tot Rusland beperken. De overwinning van de arbeid in één land deed de hoop rijzen op dergelijke overwinningen in andere landen. De strijd, welke zich binnen de perken van een volk afspeelde, neemt nu de afmeting aan van een wereldstrijd en de Sovjets staan hierin gereed tegen de rest van Europa te velde te trekken. Het is waar, dat de noodtoestand van de nu woedende grote wereldoorlog het aangaan van nieuwe bondgenootschappen noodzakelijk maakte en Rusland is heden de bondgenoot van Engeland en Amerika, maar in de klassenstrijd, welke ook na het sluiten van de vrede niet zal ophouden te bestaan, zullen de bondgenoten van thans elkander in tegenovergestelde kampen terugvinden.

Een werkelijk verbond tussen Engeland en Amerika enerzijds en Rusland anderzijds, waarvan men veronderstelt, dat het de nieuwe basis voor de wereldvrede is, kan niet tot stand worden gebracht tenzij het tot een verzoening komt tussen de economische idealen van deze landen. Zo lang als de economische kwestie niet geregeld wordt, kan er van een werkelijke vrede geen sprake zijn en terwijl men over de vrede confereert, treffen deze machten

misschien de voorbereiding voor een andere oorlog. Om te voorkomen, dat deze strijd zich niet tot aan het einde der dagen zal herhalen, moeten er middelen en wegen gevonden worden ter verzoening van deze beide elkander over de gehele wereld bestrijdende systemen. Noch het Christendom als godsdienstig stelsel, noch de hieruit voortgesproten materiële beschaving, zullen in staat zijn een dergelijke verzoening te bewerkstelligen. Vredesvoorstellen in dit geval vinden wij wederom in handen van de Islâm, aangezien het slechts mogelijk zal zijn door middel van de door de Islâm in het leven geroepen sociale orde, welke het midden houdt tussen de met elkander overhoop liggende belangen van het kapitaal en de arbeid, een verzoening tot stand te brengen en een duurzame vrede in de wereld te vestigen.

Dat de Islâm het midden houdt tussen de economische idealen van Europa wordt door menig Europees schrijver toegegeven. Zo schrijft Gibb ongeveer aan het eind van zijn boek „*Whither Islâm*”:
„Binnen de Westerse wereld handhaaft de Islâm nog steeds het evenwicht tussen de twee uitersten. In gelijke mate gekant tegen de anarchie van het Europese nationalisme en de straffe organisatie van het Russische communisme, is hij, wat zijn economisch leven betreft, nog niet onder de obsessie be-

zweken, welke het hedendaagse Europa en het hedendaagse Rusland typeert.”

En vervolgens Prof. Massignon:

„Het is de verdienste van de Islâm een opvatting van gelijkheid in de waarste zin van het woord er op na te houden doordat elk burger zijn tiende bijdraagt tot de hulpbronnen van de gemeenschap. Hij staat vijandig tegenover het wisselen van geld tegen onredelijke koers, tegenover het bankkapitaal, staatsleningen en tegenover indirecte belastingen op de meest noodzakelijke dingen van het dagelijkse leven, maar hij houdt de rechten in stand van de vader en de echtgenoot, van het privaateigendom en van het handelskapitaal. Ook hier wederom houdt de Islâm het midden tussen het leerstelsel van het kapitalisme der bourgeoisie enerzijds en het bolsjewistische communisme anderzijds.” (pp. 378-379).

De Islâm neemt derhalve de plaats in van een vredestitcher tussen de elkander op economisch terrein bestrijdende landen in het Westen. Zijn sociale orde wordt gekenmerkt door eigenschappen, welke elders niet gevonden worden. In de eerste plaats voorkomt de Islâm, dat de mens zodanig in beslag wordt genomen door materiële successen, dat hij de hogere dingen van het leven vergeet, want het is de eerste les van de Moslem, dat de plicht jegens God

de voorrang heeft boven alle andere plichten. Onverschillig welke werkzaamheid hij verricht, hij moet ermede ophouden zodra hij de roep verneemt om voor zijn Schepper neer te buigen en deze roep hoort hij niet alleen in de vroege ochtend of als hij zich ter ruste begeeft, maar ook overdag als hij zich te midden van zijn dagelijkse bezigheden bevindt. Door aan deze roep tot het gebed gevolg te geven, voelt de Moslem zeer zeker de werkelijkheid van Gods tegenwoordigheid. Hij weet, dat hij, wil hij in zijn levensonderhoud voorzien, zijn gehele aandacht hieraan moet schenken, maar tegelijkertijd weet hij, dat de mens niet alleen van brood leeft en dat het leven een hogere waarde heeft, waaraan al het andere moet worden onderworpen. Indien men zich van deze waarheid geen rekenschap geeft, zal de concurrentie op economisch gebied tussen enkelingen en volkeren uiteindelijk leed en vernietiging brengen in plaats van vrede en geluk. De beschaafde volkeren hebben in hun wedloop naar economische voordelen juist deze les vergeten en werken derhalve elkanders ondergang in de hand.

In de tweede plaats is de sociale orde van de Islâm een uiting van Gods wil en bezit om deze reden een duurzaamheid, welke door mensen geschapen systemen nooit kunnen bereiken. Elk sociaal systeem heeft voor zijn handhaving een tijdelijk

gezag nodig, maar het sociale systeem van de Islâm werkt onafhankelijk van heersers en regeringen. Het communisme bestaat in Rusland niet omdat men zich daar er toe aangetrokken voelt, maar omdat het door geweld gehandhaafd wordt. Ook het fascisme zal blijven bestaan zo lang het zich door een tijdelijk gezag gehandhaafd weet. Het kapitalisme handhaaft zich in Europa in hoofdzaak door zijn omvangrijke financiële hulpbronnen en door de zogenaamde democratische regeringen die het achter zich heeft. De werkelijke macht aldaar bevindt zich niet in handen van het volk in het algemeen, maar in de handen van de grootkapitalisten of zij nu Joden of geen Joden zijn.

Een heel ander aspect biedt de sociale orde van de Islâm, welke de godsdienst tot basis neemt, een beroep doet op het sentiment en niet steunt op militaire of politieke macht. De Moslems over de gehele aarde, heersers of onderdanen, allen worden geregeerd door dezelfde sociale wetten. Dit is aan het feit te danken, dat het sociale systeem van de Islâm diep in de harten der Moslems verankerd is en het geen behoefte heeft aan een tijdelijk gezag om zich te kunnen handhaven.

In de derde plaats is de sociale orde van de Islâm de enige orde, welke dertien eeuwen lang sedert zijn ontstaan bewezen heeft een wereldorde te zijn.

Niet alleen zijn de sociale idealen van de talrijke Islamietische volkeren gelijk van Oost tot West, met al hun verschillen van ras, huidskleur en taal, maar nog verbazingwekkender is het feit, dat terwijl gedurende de afgelopen duizend jaar talrijke veranderingen plaats hebben gevonden in de sociale idealen van andere volkeren, de sociale orde van de Islâm onveranderd is gebleven in weerwil van het wisselvallige geluk van de Islamietische volkeren. Dit toont in alle duidelijkheid aan, dat er in de sociale orde van de Islâm een kracht schuilt, welke onafhankelijk is en deze orde immuun maakt tegen de veranderingen en het wisselvallige geluk van de volkeren, welke van deze orde deel uitmaken. Het is niet alleen een wereldorde, maar de ENIGE DUURZAME WERELDORDE.

De vierde bijzonderheid van het sociale systeem van de Islâm is het streven naar gelijkheid — voor zover mogelijk — voor alle leden van de maatschappij, door de geringere tot het peil van de hogere te verheffen en door de arme te verrijken. Ten aanzien hiervan staat het in krasse tegenstelling tot het bolsjewisme, dat naar gelijkmaking streeft door verarming van de rijke en door de hogere tot het peil van de geringere terug te brengen. Een vluchtige blik op de openbaringen in de Heilige Qoer-ân uit de vroege periode van het optreden

van de Heilige Profeet maakt dit duidelijk. De Islâm is niet alleen gekomen tot bevrijding van de verdrukte en om de arme te helpen, maar om de arme tot een hoger peil te verheffen, waar hij zich mens voelt en een menswaardig bestaan kan leiden.

Om dit te bereiken prentte de Islâm de rijke zowel als de arme in, dat het bezit van bergen goud en zilver de mens niet in waardigheid doet toenemen, maar dat armoede hem ook niet vernedert. Dergelijke wisselvalligheden van het geluk tellen bij God niet mee en mogen geen invloed hebben op degenen die in Hem geloven. Hier volgen enkele citaten:

„En aangaande de mens, wanneer zijn Heer hem beproeft en hem rijkdom verleent en hem een gemakkelijk leven doet leiden, zegt hij: Mijn Heer heeft mij geëerd.”

„Maar wanneer Hij hem anderszins beproeft en hem zijn middelen van bestaan beperkt, zegt hij: Mijn Heer vernedert mij. — Geenszins!” (89 : 15-16).

„En ware het niet vanwege het feit, dat alle mensen één enkel volk zouden zijn, Wij zouden voor degenen die niet in de weldadige God geloven, de daken hunner huizen en de trappen, waarlangs zij opklimmen, van zilver hebben gemaakt en de deuren hunner huizen en de rustbanken,

waarop zij achterover leunen; en dit alles is niets dan een voorziening van het lagere leven en het hiernamaals (het hogere leven) is bij uw Heer slechts voor degenen die zich voor het kwaad behoeden." (43 : 33-35).

De eerste daad van de Islâm bij het invoeren van zijn nieuwe sociale orde was de mens een juiste kijk te geven op het bezit van rijkdom. Dit is zeer belangrijk en mag niet over het hoofd worden gezien. Het is God, welke in dit leven het goede schenkt (2 : 201). Ook heeft Hij niemand ontzegd „het versiersel, dat Hij voor Zijn dienaren heeft voortgebracht en de goede voorzieningen" (7 : 32). Bezit wordt uitdrukkelijk „een middel tot bijstand" genoemd en mag niet in handen worden gegeven van „de zwakken van verstand", want laatsten behoren uit de voordelen, welke hun bezittingen opleveren, onderhouden te worden (4 : 5). Tegelijkertijd echter is er een waarschuwing, dat het slechts een middel tot het bereiken van het doel is en *niet het doel zelve*. Er zijn hogere waarden dan het bezit en deze mogen in het streven hiernaar niet uit het oog worden verloren. „De genade van uw Heer is beter dan wat zij vergaren" (43 : 32). Het bezit behoort derhalve in 's mensen hart niet de hoogste plaats in te nemen; deze plaats blijft voor God gereserveerd.

In het goddelijke plan van de sociale orde, dat aan de mens werd geopenbaard, is nog een andere zeer belangrijke overweging. Er is verscheidenheid door de gehele natuur heen, er zijn verschillen trots eenheid. Niet twee mensen zijn gelijk, ook hun verstand is niet gelijk. Ook zijn er verschillen in de bekwaamheden van de mens betreffende de arbeid, ook is ieders gelegenheid om arbeid te verrichten niet dezelfde. Sommigen hebben betere hersenen dan anderen en anderen beschikken over grotere bekwaamheden. Anderen weer zijn in een betere omgeving geplaatst, waar hun werk beter vrucht draagt. Deze verschillen kunnen niet vermeden worden. Zij moeten aanvaard worden daar zij behoren tot de voorwaarden, welke het leven stelt.

„Wij delen hun levensonderhoud onder hen in het leven dezer wereld uit en Wij hebben sommigen hunner in rang boven anderen verheven, opdat sommigen hunner anderen tot onderwerping zouden brengen” (43: 32).

„En God heeft sommigen uwer in middelen van bestaan boven anderen doen uitmunten” (16: 71).

Er bestaan geen middelen om deze verschillen te doen verdwijnen. Zelfs het bolsjewistische Rusland is zulks niet gelukt. Stalin en een eenvoudige boer of arbeider kunnen niet met elkander vergeleken worden. Deze wereld zou niet kunnen voort-

bestaan indien sommigen door anderen niet in onderwerping zouden worden gehouden. Indien er geen verschillen zouden zijn, zou er geen staat en geen organisatie zijn en er zou slechts een chaotische toestand heersen. Zelfs de socialistische orde, welke op het standpunt staat, dat er een volkomen gelijkheid moet heersen erkent, dat er verschillen zijn wat betreft de verstandelijke vermogens en de bekwaamheid in de arbeid. De staat zou tot gelijke verdeling van het bezit kunnen overgaan door de rijken van hun bezittingen te beroven en dezen te tiranniseren, zoals enkele staten dit ten behoeve van de armen doen, maar dit is tenslotte geen oplossing.

De sociale orde van de Islâm streeft naar een billijke en behoorlijke verdeling van de rijkdom en riep een uniek stelsel in het leven ten einde dit te verwezenlijken. De vernietiging van het kapitalisme door de rijken hun bezittingen met geweld te ontnemen en dit tot staatseigendom, of zoals het zo mooi heet, tot bezit van de gemeenschap te maken, zou een onrechtvaardige daad zijn en staat in krasse tegenstelling tot de geest van de Islâm. De Islâm schiep het systeem van de verplichte liefdadigheid, maar zonder dat hierbij enig geweld werd gebruikt. Het was een morele verplichting. De mentaliteit van de enkeling onderging een verande-

ring. Wat de mens verwierf, was de vrucht van zijn arbeid en deze vrucht kon men hem niet ontzeggen. Nadat hij echter de noodzakelijke uitgaven hiervan had gedaan en een zeker bedrag terzijde had gelegd, werd het door hem gespaarde als zijn kapitaal beschouwd en een zeker gedeelte hiervan moest aan de staat worden afgedragen ten behoeve van zijn minder gelukkige broeders. Dit aan de staat af te dragen gedeelte werd zodanig besteed, dat het de arme tot voordeel strekte en tegelijkertijd de rijke niet verarmde. Het was een goddelijke regeling en de mens moet zich aan Gods wil onderwerpen.

Het vergaren van rijkdom werd tot op zekere hoogte beschouwd als een onrein iets, omdat het in 's mensen hart het verlangen naar bezit doet toenemen. Door het afstaan van jaarlijks een veertigste hiervan ten behoeve van de armen echter kon men zich van deze onreinheid ontdoen. Om deze reden werd dit *zakât* genoemd — een reinigende handeling. Betrof het een Islamietische staat, dan had deze het recht de *zakât* in te zamelen ter verdeling onder de behoeftigen. In een niet-Islamietische staat moest de Islamietische gemeenschap zodanig georganiseerd zijn, dat zij in staat was de *zakât* in te zamelen en onder de armen te verdelen. 's Mensen eigen overtuiging, dat het vergaren van rijkdom

een onreine daad was en hij zich hiervan slechts kon reinigen door $2\frac{1}{2}\%$ hiervan af te staan, speelt tot op de dag van heden een belangrijke rol bij het betalen van deze belasting. Dit was slechts een manier, waarop de Islâm de verdeling van opeengehoopte rijkdommen tot stand bracht. Geen ander stelsel in de wereld heeft ooit een dergelijke poging gedaan.

Het vraagstuk van de verdeling van het bezit, waaraan nauw verbonden is de kwestie van de politieke macht, is ongetwijfeld een der grootste problemen voor welke de mensheid zich geplaatst ziet. Het kapitalistische stelsel, dat de basis van de materialistische beschaving van het Westen genoemd kan worden, heeft geleid tot vereniging van het bezit in steeds minder handen en tot toenemende verarming van de massa. De politieke macht vaart in het kielwater van de rijkdom en het bezit en de politicus heeft op bevel van de kapitalist vrede te sluiten en oorlog te verklaren.

De onverzadigbare dorst der kapitalisten, welke in werkelijkheid de contrôle uitoefenen op de politieke macht, heeft vele volkeren der aarde tot een toestand van slavernij gebracht en onder verschillende hoogdravende phrasen zoals kolonisatie, bezetting, mandaat, invloedssfeer enz. werd stelselmatige plundering gewettigd. De grootmachten zijn

slechts grootkapitalisten op nationale basis. Tezelfder tijd helpen zij het kapitalisme door middel van hun grote leningen om oorlog te voeren tegen andere volkeren. De Islâm herstelt dit euvel door de woeker te verbieden, waarover later nog zal worden gesproken.

De reactie tegen het kapitalisme trad in omstreeks het midden van de negentiende eeuw, bijna honderd jaar geleden. In het begin heette deze socialisme en ontwikkelde zich geleidelijk tot hetgeen nu als bolsjewisme bekend is. Het houdt Rusland in zijn greep, misschien even streng als het kapitalisme nog steeds doet ten opzichte van andere Europese landen. Buiten Rusland heeft het weinig vooruitgang gemaakt in weerwil van een door Rusland gelanceerde zeer krachtige propaganda. Of het in Rusland zelf tot stilstand is gekomen is een vraag, welke alleen de toekomst zal kunnen beantwoorden. Een ding echter is bevreemdend. Het bolsjewisme, dat gekomen is om het volk te bevrijden, is evenzeer een slavernij als het kapitalisme. De autocratie van het tsarisme heeft alleen plaats gemaakt voor de autocratie van de Sovjet.

Wij vragen ons echter het volgende af: Heeft het bolsjewisme door de nationalisatie van de industrie uiteindelijk het grote probleem van de verdeling van het bezit kunnen oplossen? Men zou te haastig

zijn in het trekken van een conclusie indien men zou zeggen, dat de oplossing van het vraagstuk in de nationalisatie van de industrie ligt, omdat in het kader van het vijf-jaren-plan de productie dermate werd opgevoerd, als men zich dit nauwelijks kan voorstellen. Kan er iemand zeggen, dat degenen, welke met de uitvoering daarvan belast zijn, morgen misschien niet zullen degenereren tot een oligarchie zoals het kapitalisme? De menselijke natuur is te vatbaar voor dergelijke neigingen en het bolsjewisme wijst nauwelijks de weg om deze te beteugelen. Er is echter nog meer. Het bolsjewisme, dat als vriend van de arbeid kwam streeft zijn doel voorbij, omdat het de arbeid van de vruchten berooft. Het starre systeem van het toedelen van de noodzakelijkste levensbehoeften aan allen in gelijke mate, aan de luie en de vlijtige, aan de domme en de intelligente, zal ongetwijfeld toestanden scheppen, welke spoedig ondraaglijk zullen zijn, omdat het lijnrecht indruist tegen de natuur en de erkende natuurwetten. De kwade gevolgen hiervan kunnen niet na één dag opgemerkt worden. Het duurde eeuwen voordat het kwaad, voortkomende uit het kapitalisme, zich manifesteerde en het zal een lange tijd duren, voordat het kwaad van het bolsjewisme in alle duidelijkheid aan het daglicht zal treden.

Aan de Islâm komt de eer toe niet alleen het

probleem van het bezit op te lossen, maar evenzeer bevordert hij de ontwikkeling van de betere gevoelens en de vorming van het karakter, wat alleen tot basis kan dienen voor een duurzame menselijke beschaving. De stugge wetten van het bolsjewisme, welke alleen zorgdragen voor het lichaam, door datgene te geven, wat het nodig heeft om te kunnen leven, zullen de betere gevoelens zoals sympathie en liefde doen afsterven, eigenschappen, welke niet alleen het leven doen waard zijn geleefd te worden, maar welke, indien zij ontbreken, de mensheid in de ergste barbarij zullen terugstoten. De Islâm bereikt beide oogmerken door de *zakât*, de nationale instelling voor weldadigheid. De invloed, welke de *zakât* uitoefent heeft niet alleen een nivellerend karakter, maar is ook een middel tot ontwikkeling van de betere gevoelens in de mens, de gevoelens van sympathie en liefde voor de medemens, terwijl het stugge systeem van het staatsbeheer er toe bijdraagt de hogere eigenschappen in de mens te doden. Op deze wijze wordt het bezit binnen het lichaam van de Islâm in omloop gebracht, op dezelfde wijze als het bloed in een levend organisme circuleert d.w.z. een bepaald gedeelte van het bezit van de meer bevoorrechte ledematen wordt in het middelpunt bijeengebracht van waaruit het naar die delen van het lichaam wordt gezonden welke er

het meest om verlegen zijn. De instelling van de *zakât* bevordert op deze wijze niet alleen een behoorlijke verdeling van het bezit, maar wordt tegelijkertijd een middel ter verheffing van de natie in haar geheel. Men doet goed zich in te prenten, dat de *zakât* geen eenvoudige en verplichte liefdadigheid is, maar een staatsinstelling of, in geval er geen Islamietische staat is, een nationale instelling. Het staat de enkeling niet vrij de *zakât* te berekenen en deze naar goëddunken te besteden. De staat of een nationale organisatie moeten zorgdragen voor de inzameling en deze dan besteden ten behoeve van de gemeenschap. De gever zelf is niet verplicht een gedeelte van zijn spaarpenningen over te dragen aan personen, welke voor liefdadigheid in aanmerking komen, maar hij is verplicht dit gedeelte in een fonds te storten, dat ten bate van de gemeenschap dient te worden gebruikt.

Het beheer van de staat over industrie en bezit, hetwelk buiten de *zakât* of het systeem van de tiende in de sociale orde van de Islâm de enige andere keus is, wordt wel eens gedachteloos de beste oplossing voor de economische problemen genoemd. De eerste vraag is nu, of hierdoor de welvaart van een land wel toeneemt. Hoe harder een volk werkt en hoe verstandiger het de dingen aanpakt, des te rijker zal het zijn wat betreft de beschikking over

de natuurlijke hulpbronnen, welke met andere woorden gezegd de rijkdom van de natie zijn. Het beheer van de staat over de industrie en de afwezigheid van privaatondernemingen sluiten elk initiatief en wedijver in de arbeid uit en zullen tenslotte door het aankweken van traagheid en lusteloosheid het peil van het productievermogen verlagen van die natie, welke tot het adopteren van dergelijke economische vormen overgaat. Het nationale bewustzijn of de wens te leven als een afzonderlijke, machtige en onafhankelijke natie, is misschien voor de duur van enige tijd wel een aansporing, maar dit dan ook alleen vanwege de aanwezigheid van concurrentie op nationale basis. In oorlogstijd zal deze aansporing misschien zelfs heel groot zijn indien er de vrees bestaat door een sterkere tegenstander vernietigd te worden. Rusland moge hier als voorbeeld dienen. Dat echter in vreedstijd door afwezigheid van privaatonderneming en privaatzit traagheid en lusteloosheid zullen worden aangekweekt, is maar al te duidelijk en zelfs de Sovjets zagen zich genoodzaakt hun oorspronkelijk standpunt te wijzigen en een vorm van concurrentie in handel en industrie toe te staan.

Het beheer van de staat over het bezit echter, wat een natuurlijk gevolg is van de nationalisatie van de industrie, zal uiteindelijk ergere gevolgen tot

resultaat hebben dan het kapitalisme. De euvelen van het kapitalisme nemen toe naarmate het aantal kapitalisten vermindert. Hoe geringer het aantal mededingers op het veld, des te groter is het kwaad, dat het kapitalisme met zich medebrenkt en als er slechts één kapitalist op het veld aanwezig is, zij het de staat of een enkeling, dan zal het kwaad van het kapitalisme zich in zijn ergste vorm vertonen. Neen, een enkel individu als enige kapitalist binnen de grenzen van een natie zou dragelijker zijn dan de staat in de hoedanigheid van beheerder van het bezit en van de industrie. Op de enkeling zou het niet moeilijk zijn critiek uit te oefenen en hij moet dan zijn fouten in zijn eigen belang herstellen. Anders echter is het met de staat gesteld, welke vaak elke vorm van critiek, welke z.i. met zijn belangen in botsing komt, onderdrukt. Voor elk soort tirannie is er in deze wereld een geneesmiddel, maar voor de tirannie van de staat bestaat er geen geneesmiddel. Dit geldt in het bijzonder als de staat de enige kapitalist in het land is. De bewering, dat een dergelijke kapitalistische staat het welzijn van de massa zou beogen is evenzo ongegrond als de bewering, dat een alleenheerser zulks ten behoeve van zijn onderdanen doet. De staat is in feite een noodzakelijk kwaad om de gevaarlijke elementen in de maatschappij in toom te houden en zijn tirannie

is wel eens beangstigend. Hij zal dit echter nog meer zijn, als hij alle financiële hulpbronnen, welke anderen ontnomen zijn, in eigen handen houdt. Door de staat het eigendomsrecht te geven over industrie en bezit, geeft men hem de gelegenheid tot de meest gevaarlijke dwingelandij en de door deze staat veroorzaakte verwoestingen zullen verschrikkelijker zijn dan de verwoestingen van de wereldoorlogen, waarvoor de mensheid zich heden geplaatst ziet.

De sociale orde van de Islâm bemoeit zich niet met het privaateigendom of privaatbeheer over industriële ondernemingen en ontnemt de mens niet de vruchten van zijn arbeid, maar houdt de weg vrij voor gezonde concurrentie en voor geestelijke en lichamelijke arbeid. Deze sociale orde tracht een rechtvaardige verdeling van de rijkdom tot stand te brengen door van de bezittende klasse te eisen een gedeelte van haar rijkdom af te staan ten behoeve van de minder bedeelde leden van de maatschappij. Aan de andere kant streeft de sociale orde van de Islâm naar een verhoging van het aantal kapitaalkrachtigen ten einde de concurrentie zo groot mogelijk en zo gezond mogelijk te doen zijn. De *zakât* heeft in feite tot doel de armere leden van de gemeenschap in staat te stellen met een klein aanvangskapitaal een of ander bedrijf uit te oefenen

en dit dan te vergroten door vlijt en volharding.

Buiten de *zakât* is er nog de Islamietische erfeniswet door middel waarvan getracht wordt bij de verdeling van de rijkdom een groter aantal behoeftigen te bereiken. Hierdoor wordt dus het aantal kleine bezitters vergroot. Zelfs nadat de Moslem jaarlijks zijn *zakât* heeft betaald, (een veertigste van de door hem vergaarde rijkdom) moet na zijn dood iets van zijn bezit overgebleven zijn. Overeenkomstig de sociale orde van de Islâm gaat deze nalatenschap niet over in het bezit van één persoon volgens het in het algemeen heersende eerstgeboorterecht. De Islâm bracht in de bestaande erfeniswetten een tweevoudige verbetering aan door de vrouw met de man in de erfenis te laten deelnemen en bepaalde een verdeling van het bezit op democratische basis onder alle erfgenamen. Bij de dood van elk Moslem wordt dus een groot-kapitalist vervangen door meerdere klein-kapitalisten. De Heilige Qoer-ân zegt hieromtrent het volgende: „De mannen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten en de vrouwen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten, hetzij er weinig of veel is.” (4: 7).

Voor de komst van de Islâm hadden de Arabieren naar het schijnt, een zeer sterke en gezonde traditie, dat alleen degene welke in staat was een speer te

werpen bij de verdeling van een nalatenschap in aanmerking kon komen. Uitgesloten waren erfgenamen, welke in geval van oorlog niet in staat waren tegen de vijand het wapen op te nemen. Een volk, welks stammen dag in dag uit met elkander overhoop lagen, voelde zich zeer sterk tot een dergelijke traditie aangetrokken. Zoals in de Joodse wet, werd de vrouw als het bezit van de overledene beschouwd en in de erfenis deelde zij in het geheel niet mede. Juist op het ogenblik, dat een handjevol Moslems in een verdedigingsoorlog tegen geheel Arabië verwickeld waren, werd de heersende erfeniswet voor onbillijk verklaard en een nieuwe wet werd in het leven geroepen, welke weduwen en wezen op hetzelfde peil bracht als degenen welke de wapens hadden opgenomen ter verdediging van stam of land. Het geloof van de Moslem in God was zo diep, dat de nieuwe orde zonder enig bezwaar werd aanvaard.

De nieuwe orde verdeelde de erfgenamen in twee groepen. De eerste groep waren de kinderen en de ouders, de echtgenoot en de vrouw en de tweede groep waren de broers en zusters. Alle in de eerste groep genoemde personen zijn in eerste instantie de deelnemers en hebben, als allen in leven zijn, alleen recht op een aandeel in de nalatenschap. De leden van de tweede groep komen alleen dan in

aanmerking indien allen of enkele leden van de eerste groep ontbreken. Beide groepen zijn echter voor uitbreiding vatbaar. Kleinkinderen of achterkleinkinderen kunnen de plaats van de kinderen innemen, grootouders en overgrootouders de plaats van de ouders en ooms, tantes en andere verre familieleden de plaats van broers en zusters.

Voorts dient nog besproken te worden de volgende regeling van de sociale orde van de Islâm betreffende de billijke verdeling van de rijkdom. Het gaat hier om de betrekkingen tussen de schuldenaar en de schuldeiser. Terwijl van de schuldenaar geëist wordt getrouw zijn schulden terug te betalen — de Heilige Profeet zeide: „Tot de besten onder u behoort wie zijn schulden getrouw terugbetaalt” —, wordt van de schuldeiser verlangd meer toegevend en soepel te zijn en meer achting en eerbied te hebben voor zijn medemens dan voor zijn geld. De grondgedachte van de Islâm aangaande de maatschappij is, dat wie in nood en ellende verkeert, geholpen dient te worden. In de Heilige Qoer-ân staat geschreven: „Indien de schuldenaar in benarde omstandigheden verkeert, laat er dan uitstel zijn, tot hij in gemakkelijke omstandigheden is en indien gij het als aalmoes kwijtscheldt, is het beter voor u, indien gij wist” (2 : 280). Dit beginsel werd op de meest liberale wijze uitgewerkt

door de Heilige Profeet als hoofd van de Moslemstaat, welke tegen het einde van zijn leven ontstond. De Profeet zei: „Ik sta dichterbij de gelovigen dan zijzelf. Indien een gelovige sterft en een schuld achterlaat, rust op mij de aflossing ervan en laat hij bezit na, dan is dit voor zijn erfgenaam” (B. 69 : 5). Een schuld gemaakt voor een goede zaak werd dus door de staat betaald, indien de schuldenaar niet tot aflossing in staat bleek te zijn.

Om deze reden staat de sociale orde van de Islâm ook geen woeker toe. Het verbod dienaangaande wordt in de Heilige Qoer-ân duidelijk in verband gebracht met de liefdadigheid, aangezien deze laatste de ware basis is van de menselijke sympathie, terwijl woeker alle gevoelens van sympathie vernietigt. De woekeraar wordt vergeleken met iemand, welke de duivel door zijn aanraking heeft nedergeworpen en niet meer in staat is op te staan. Zo is in feite de woekeraar. Hij zou niet aarzelen de schuldenaar in de ellende terug te stoten, indien hij daardoor een cent aan zijn millioenen zou kunnen toevoegen. Zijn egoïsme neemt met de dag toe totdat hij ontbloot is van elk medegevoel en de hebzucht zijn hart regeert. De Islâm verwerpt dit principieel.

Bovendien kweekt woeker luiheid aan daar de

woekeraar in plaats van enig nuttig werk of handenarbeid te verrichten, een parasiet is geworden, welke leeft doordat de ander werkt. In de grote strijd, welke gaande is tussen kapitaal en arbeid, kiest de Islâm de zijde van de arbeid en tracht door zijn woekerverbod het evenwicht tussen beide te herstellen door het kapitaal niet toe te staan de arbeid tot slaaf te maken. Onder verwijzing naar de eervolle plaats, welke de Islâm aan de arbeid geeft, zegt de Heilige Qoer-ân: „God heeft de handel toegestaan en de woeker verboden”, want terwijl de handel arbeid en bekwaamheid vereist en een veredelende invloed heeft op de zeden, bevordert de woeker luiheid, sluwheid en verdrukking. Hulp aan de in nood verkerende is het oogmerk van de sociale structuur van de Islâm, terwijl de woeker de mens dieper in zijn ellende terugstoot. Vandaar dat de woeker genoemd wordt „oorlog met God en Zijn Apostel” (2 : 279).

Het verbod bepaalt zich niet uitsluitend tot datgene wat in technische zin onder woeker wordt verstaan. Het houdt elk soort rente in, of deze nu hoog of laag is en of de rente toegevoegd of niet toegevoegd wordt aan het oorspronkelijke bedrag na een vastgestelde periode. Elke vorm van rente heeft uiteindelijk de neiging de vorm van woeker aan te nemen, een feit, dat zijn bevestiging vindt

in de geschiedenis der staatsschulden in alle landen. Soms wordt het argument aangehaald, dat het verbod van interest een ernstige hinderpaal zou zijn voor de handel in het algemeen en voor het tot uitvoering brengen van belangrijke staatsprogramma's. Maar zelfs indien dit een hinderpaal zou zijn, de wereld zou er toch iets bij winnen. Er zouden geen wereldomvattende oorlogen meer mogelijk zijn, oorlogen welke onnoemelijk veel ellende over de mensheid brengen en welke hun ontstaan alleen vinden in met interest gepaard gaande wederzijdse leningen. Maar laten wij even de feiten bekijken.

De Islamietische volkeren van toen dreven handel op grote schaal, belangrijke staatsprogramma's werden ten uitvoer gebracht en zij waren de voorhoede van de grote naties in de wereld in de opmars naar de beschaving. Het is waar, dat het verbod niet past bij de moderne toestanden in de wereld, welke door de materialistische beschaving van het Westen veroorzaakt zijn. Het hoge ideaal echter, dat de Islâm nastreeft is geenszins onbereikbaar en heeft eeuwenlang in de vroeg-Islamietische beschaving practisch gewerkt.

Rente op kapitaal, waarmede een handelstransactie ten uitvoer wordt gebracht, verschilt een weinig van wat men in het algemeen onder schulden verstaat. In dit geval zijn kapitaal en arbeid deel-

genoten. Een dergelijk deelgenootschap wordt niet van de hand gewezen. De sociale orde van de Islâm echter verlangt, dat kapitaal en arbeid dan ook deelgenoten moeten zijn bij winst en verlies. Het betalen van vastgestelde rente betekent, dat het kapitaal steeds winst zal maken al brengt de handelstransactie misschien geen winst op. Soms hoort men beweren, dat het onuitvoerbaar is kapitaal en arbeid in winst en verlies te laten delen, omdat zulks het houden van een rekening verlangt. Dit laatste echter is voor de handel onontbeerlijk. Bovendien dienen rekeningen gehouden te worden voor belastingsdoeleinden. Alle naamloze vennootschappen, welke op grote schaal handel drijven zijn eveneens rekeninghouders. Deze methode is voordeliger voor de algemene welvaart van de gemeenschap dan het belasten van het kapitaal met interest, wat de euvelen van het kapitalisme doet toenemen en onrechtvaardig is jegens de arbeid. Indien een staat of een maatschappij een lening sluit met de bedoeling grote plannen ten uitvoer te brengen zoals bijvoorbeeld het aanleggen van spoorwegen en het graven van kanalen, kunnen zij volgens hetzelfde principe te werk gaan. Ook het banksysteem in het algemeen, indien opgebouwd op coöperatieve basis, zoals het sociale systeem van de Islâm zulks

eist, zou een zegen voor de mensheid kunnen zijn.

De sociale orde van de Islâm kent nog enige andere wegen om de euvelen van het kapitalisme te verminderen, maar ik zou er nog slechts één willen noemen, nl. de wet betreffende legaten. Volgens de Heilige Qoer-ân heeft een ieder, die bezittingen nalaat, een zeker gedeelte daarvan — niet meer dan een derde volgens een uitspraak van de Heilige Profeet — af te staan voor liefdadige doeleinden, waaronder de hulp aan armen, weduwen en wezen een voorname plaats inneemt. Dit is volgens de Heilige Qoer-ân een verplichting:

„Legaat is u voorgeschreven, wanneer de dood een uwer nadert en indien hij vermogen nalaat voor ouders en naverwanten, overeenkomstig het gebruik, een plicht rustende op degenen, die zich voor het kwaad behoeden” (2 : 180).

Dit legaat was volgens een uitspraak van de Heilige Profeet bedoeld voor liefdadige doeleinden en mocht een derde van het bezit van de overledene niet overschrijden, opdat de erfgenamen niet zouden achterblijven met lege handen. Het legaat zou evenzeer er toe bijdragen de toestand der armen te verbeteren als de *zakât* en het zou in overeenstemming met letter en geest van de Heilige Qoer-ân zijn, indien de staat het legaat tot verplichting zou maken.

AANHANGSEL BEHORENDE BIJ HOOFDSTUK II

KORTE SAMENVATTING

VAN DE LEER VAN DE ISLÂM HIEROMTRENT.

HET ECONOMISCHE ASPECT

De sociale orde van de Islâm geeft de hoogste ereplaats aan de arbeid. „Niemand neemt beter voedsel tot zich dan dat, wat hij door eigen arbeid heeft verdiend” heeft de Heilige Profeet eens gezegd (B. 34: 15). Vervolgens voegde hij er aan toe: „David, Gods Profeet, at door de arbeid zijner handen”. Zelfs het hoeden van geiten tegen beloning wordt als een eervolle bezigheid beschouwd. De Profeet zelf deed in zijn vroegere dagen dit werk „voor enige karaten” (B. 7: 2). Zijn metgezellen minachtten het werk van een lastdrager niet (B. 24: 10) en zij werden aangeraden zo nodig in hun onderhoud te voorzien door „bundels gesprokkeld brandhout” op hun ruggen naar de markt te dragen om deze daar te verkopen (B. 24: 50). De meest eenvoudige arbeid werd met waardigheid verricht. Degenen welke het beroep uitoefenden van slager of vleesverkoper, van goudsmid, smid, kleermaker, wever of timmerman, werden als eerbare leden van de gemeenschap beschouwd (B. 34: 21, 28, 29, 30, 31, 32). De Heilige Profeet verstelde zijn kleren of schoenen zelf, molk zijn geiten en reinigde zijn gereedschappen met eigen handen en ofschoon hij tegelijkertijd de hoge positie van gees-

telijk leider en koning bekleedde, hielp hij thuis zijn vrouw bij haar huishoudelijke werkzaamheden. Aan de andere kant verrichtten de vrouwen ook de werkzaamheden van mannen. Een arbeider zijn loon te onthouden wordt in de meest krachtige termen afgekeurd: „Op de dag der wederopstanding zal ik in een twist de tegenstander zijn van degene..... welke een bediende houdt, die de hem opgedragen werkzaamheden naar behoren uitvoert en hem dan zijn loon niet uitbetaalt” (B. 34: 106). Aan de andere kant wordt het als een deugd beschouwd het onbetaalde loon van een arbeider in een voordelige handelstransactie te steken, opdat het rijke vruchten zal oogsten (B. 37: 12). De grondregel staat in de Heilige Qoer-ân vermeld nl. dat de dienaar de hem opgedragen werkzaamheden getrouw en naar beste vermogen heeft te verrichten en dat zijn heer hem het volle loon uitbetaalt voor de verrichte arbeid (28: 25, 26). De dienaar moet op volledige basis van gelijkheid worden behandeld in alle andere aangelegenheden en wel dusdanig, dat hij aan dezelfde tafel met zijn meester eet (B. 49: 18). De meester en de dienaar worden in feite als twee partijen beschouwd, welke met elkander een contract hebben gesloten, waarbij de positie van de een niet hoger is dan die van de ander (B. 37: 14). De kijk van de Islâm op weelde en rijkdom is geheel anders dan die van de moderne beschaving, welke hierin het doel van het leven ziet. Economische winsten nemen in de Islâm de tweede plaats in en de plicht jegens God heeft de voorrang boven alle andere plichten. De Hadîth leert ons: „Men placht te kopen en te verkopen en handel te drijven, maar zodra het ogenblik gekomen was een door God geboden plicht te vervullen, konden handel noch verkoop de mensen van de gedachtenis Gods terughouden” (B. 34: 8). In gelijke

woorden spreekt de Heilige Qoer-ân van het doen en laten der Moslems (24: 37). De Islâm wijst aan de rijkdom de juiste plaats toe nl. als middel tot het bereiken van het doel: „Uw bezittingen, God heeft U deze gegeven als middel tot bijstand” en zij mogen derhalve niet verkwist worden door deze te overhandigen aan de zwakken van verstand (4: 5). Zij mogen niet op grove wijze verkwanseld (17: 26) noch op buitensporige wijze uitgegeven worden (25: 67). Het bezit van rijkdom echter gaat niet steeds met eer gepaard en het kan de mens aan de andere kant niet als een schande aangerekend worden, als hij in moeilijke omstandigheden verkeert (89: 15, 16). Ook doet het vergaren van rijkdom vrede en gemoedsrust verdwijnen en de gevolgen zullen rampzalig zijn (104: 2-4).

De welstand wordt echter ook beschouwd als een vrucht van de arbeid en iedereen, man of vrouw, heeft het recht door arbeid zijn welstand te vergroten. „De mannen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen en de vrouwen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen” (4: 32). De rijkdom is in feite de vrucht van de arbeid. Zowel mannen als vrouwen kunnen bij een erfenis aan de rijkdom deel hebben (4: 7). Ook kan rijkdom als schenking gegeven of ontvangen worden (4: 4; B. 51: 1). De rijkdom, welke de mens zal kunnen bezitten is onbegrensd (4: 20). Elkeen echter die de somma van omstreeks Rs. 50.—¹⁾ of meer bezit, is verplicht *zakât* d.w.z. 2½ % jaarlijks van zijn spaargeld te betalen, welke een algemeen fonds toevoeien ten behoeve van de armen (9: 60; B. 24: 1, 4; Msh. 6: 1). Dit fonds behoort onder beheer van de Moslem-staat of de Moslem-gemeenschap te zijn. *Zakât* is geen liefdadigheid in de eigenlijke zin van het woord. Zij is een soort

1) Rs. = rupee, munt in het vroegere Brits Indië.

belasting, welke aan de staat of aan een georganiseerd lichaam betaald moet worden. Een derde hiervan kan eventueel in handen van de betalingsplichtige gelaten worden ten einde dit volgens eigen keuze te verdelen (Msh. 6: 1).

De opvatting van de Islâm omtrent de liefdadigheid is zeer ruim. Hiertoe behoort het verrichten van goede daden jegens de medemens, het verlenen van hulp of het zich ervan te onthouden hem enig kwaad toe te voegen, of door hem het rechte pad te wijzen en hem vriendelijk te bejegenen enz. (B. 24: 31; B. 56: 72). Het verlenen van hulp aan stomme dieren wordt eveneens als liefdadigheid beschouwd (Msh. 6: 6). Aalmoezen moeten gegeven worden zonder dat er om gevraagd wordt. De eenvoudigste arbeid is eervoller dan bedelarij (B. 24: 50). Aalmoezen kunnen openlijk worden gegeven in geval het een bijdrage tot een officieel liefdadigheidsfonds betreft, of in het geheim (2: 271).

Onder de middelen om in het levensonderhoud te voorzien neemt de handel de voornaamste plaats in. De eerbare koopman wordt op dezelfde lijn geplaatst met de rechtvaardige dienaren Gods, welke hun leven in dienst van de mensheid gesteld hebben (Tr. 12: 4). Wie verkoopt is verplicht het juiste gewicht of de juiste maat te geven, redelijk in de omgang te zijn (B. 34: 16), uitstel te geven zelfs aan degenen die zich in dragelijke omstandigheden bevinden en degenen, welke het moeilijk hebben vergiffenis te schenken (B. 34: 16). Wordt er iets verkocht, wat niet in goede staat verkeert, dan moet de koper daarop attent worden gemaakt (B. 34: 19). Vervolgens moet de koper in de gelegenheid gesteld worden na te zien, wat hij gekocht heeft (B. 34: 62). Bijzondere richtlijnen zijn gegeven wat betreft de verkoop van graan omdat dit tot de

voornaamste voedingsmiddelen behoort. Het graan behoort tegen inkoopsprijs verkocht te worden (B. 34: 49). Speculatie in granen is verboden (B. 34: 54). Het terughouden van granen ten einde de prijs kunstmatig op te voeren is verboden (Msh. 12: 8). Het wordt aanbevolen onroerende goederen slechts dan te verkopen als de verkoper de daarvoor verkregen som gelds in andere onroerende goederen beoogt te investeren (Ah. IV, 307).

Landbouw en het aanleggen van boomgaarden worden als een grote verdienste beschouwd (B. 41: 1). Tegelijkertijd echter wordt er voor gewaarschuwd, dat een volk, dat zich uitsluitend op de landbouw toelegt en geen oog heeft voor zijn ontwikkeling in andere richtingen, niet tot bloei kan komen (B. 41: 2). Het in cultuur brengen van onbebouwde gronden wordt aangespoord, waarbij aan de desbetreffende landbouwers bijzondere rechten worden toegekend (B. 41: 15). Privaateigendom in de vorm van landerijen wordt erkend, waarbij de landeigenaar het recht heeft dit aan anderen ter bebouwing in pacht te geven (B. 41: 19). Het wordt echter aanbevolen, dat degenen die uitgestrekte landerijen bezitten, deze zo mogelijk rentevrij aan hun armere broeders ter beschikking stellen (Msh. 12: 13). Het recht van de staat op een zeker gedeelte van de opbrengst van de landerijen is tot een tiende beperkt indien de irrigatie geschiedt door middel van natuurlijke kanalen of door regen en een twintigste indien de irrigatie door middel van bronwater geschiedt (B. 24: 55). Wie zich land van zijn buurman toeëigent wordt met de strengste straf bedreigd (B. 46: 14).

Alle transacties betreffende uitlenen en lenen dienen op schrift te worden gezet, waarbij bijzondere aandacht

moet worden geschonken aan de door de schuldenaar op te brengen rente. Het maken van schulden dient voor zo ver mogelijk te worden vermeden (B. 43: 10, B. 39: 3). Het maken van schulden met de bedoeling deze niet af te lossen is een verwerpelijke daad (B. 43: 2). Het verlenen van uitstel en het kwijtschelden van schulden als de schuldenaar in moeilijke omstandigheden verkeert, zijn lofwaardige daden (B. 34: 17). Het is goed om meer te betalen dan het bedrag, dat men verschuldigd is (B. 43: 7). Het uitstellen van de betaling van een schuld is niet alleen onrechtvaardig indien men tot betaling in staat is, maar kan zelfs gestraft worden (B. 43: 13). Het in pand geven van bezit als waarborg voor het betalen van een schuld is toegestaan, waarbij echter zekere condities in acht genomen dienen te worden (2: 283; B. 43: 1, B. 48: 9). Woeker is verboden (2: 275).

Wie vermogend is, is verplicht bij zijn dood voor liefdadige doeleinden ten hoogste een derde van zijn bezit ter beschikking te stellen (2: 180; B. 55: 1; B. 23: 37). Wat mocht overblijven van het bezit van de overledene na betaling van de schulden en de voltrekking van het testament dient te worden verdeeld onder de mannelijke zowel als vrouwelijke nabestaanden (4: 11, 12). Indien er in het geheel geen nabestaanden aanwezig zijn om in een erfenis deel te nemen, valt het bezit van de overleden Moslem aan de Moslem-staat of aan de Moslem-gemeenschap indien er geen Moslem-staat is.

DERDE HOOFDSTUK

HET GEZIN

De juiste oplossing van het sexuele probleem is even belangrijk voor een wel gefundeerde sociale orde als die van het economische vraagstuk. De basis van de gemeenschap is het gezin. Het geluk van de mens is onder normale omstandigheden afhankelijk van het geluk, dat hij in het verband van het gezin geniet en de stabiliteit van het gezin is een maatstaf voor de stabiliteit van de maatschappij en tenslotte van de beschaving. Aangezien man en vrouw tezamen het gezin vormen, is het geluk en de stabiliteit van het gezin afhankelijk van hun juiste begrip aangaande hun positie en wederzijdse betrekkingen.

Het heeft lang geduurd voordat de mensheid de juiste positie van de vrouw wist te begrijpen. Eeuwenlang werd zij als slaaf beschouwd, als bezit van haar echtgenoot en niet als gelijkgerechtigd. De man kon bezit hebben, maar de vrouw mocht niets bezitten; ook mocht zij in haar eigen naam geen enkele transactie verrichten en zij was dus in het geheel geen persoonlijkheid. Als dochter, vrouw

en zelfs als moeder had zij slechts enkele rechten. Als dochter was zij het bezit van haar vader en als vrouw het bezit van haar echtgenoot. De helft van diegenen, waarop de verantwoordelijkheid rustte voor de verheffing van de mensheid, werd tot slavernij verbannen. Als de vrouw ten gevolge hiervan zelfs de materiële voordelen van het leven onthouden werden, hoe kon men haar dan in staat achten geestelijke voordelen deelachtig te worden? Het huwelijk werd zelfs door het Christendom als een hinderpaal beschouwd bij het streven naar geestelijke vooruitgang.

Naarmate het Christendom aan kracht verloor en de materialistische beschaving meer en meer opkwam, begon de vrouw voor haar rechten te strijden, waarbij zij dan ook meer of minder successen wist te behalen. Tegelijkertijd echter onderzond het huiselijke geluk en de stabiliteit van het gezin een terugslag. Het materialisme veroorzaakte een verzwakking van de kracht van de godsdienst en oefende een ongunstige invloed uit op de verhouding tussen de seksen. Het gevolg hiervan is, dat Europa meer en meer voorstander wordt van de „vrije liefde” en men het huwelijk als afgedaan beschouwt, niet vanwege een of ander gebrek in het huwelijk zelve, maar omdat het voor beide partijen, op welke de plicht rust een gezin op te

bouwen, zekere verantwoordelijkheden met zich mede brengt. De materialistische levensopvatting maakt de mens egoïstisch en terwijl hij de genoegens najaagt, vlucht hij voor elke verantwoordelijkheid, welke het leven hem stelt, om toch maar een zorgeloos bestaan te kunnen leiden. Het leven echter kent zorgen en verdriet zoals het ook genoegens kent en het huwelijk eist, terwijl het de banden van de wederzijdse liefde tussen man en vrouw verstevigt en hun geluk doet toenemen, dat zij hun zorgen en verdriet met elkander delen. De „vrije liefde” doet het egoïsme in beide partijen tot het uiterste toenemen, omdat, terwijl de man en de vrouw elkanders partners in de liefde worden, elk hunner vrij is de ander met zijn of haar zorgen achter te laten.

Het sociale stelsel van de Islâm bracht een ommekeer tot stand door de verhouding tussen beide seksen te stabiliseren. Het begon de grondslagen te verstevigen door de vrouw uit haar kluisters te bevrijden en haar het recht toe te kennen bezittingen te hebben, waarover zij naar eigen goeddunken beschikken kon. Wat dit betreft, stond zij in elk opzicht met de man gelijk. Zij was niet meer het bezit van de man, maar zijn partner en zijn gelijke en had dezelfde rechten als de man: te verdienen en eigendommen te hebben. Zo was dus

de basis gelegd ter opheffing van de slavernij, waarin de halve mensheid verkeerde. De vrouw, welke tot nu toe slechts het bezit van de man was kreeg een positie toegekend, welke in geen enkel opzicht onderdeed voor die van de man. Zij kon geld verdienen en elke werkzaamheid verrichten, welke zij verkoos en had recht op de vruchten van haar arbeid zoals de man. Deze omwenteling in de positie van de vrouw werd dertien eeuwen geleden in de volgende bewoording tot stand gebracht:

„De mannen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen en de vrouwen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen” (4: 32).

De vrouwen konden dus op dezelfde wijze als de mannen verdienen en bezit hebben. In dit opzicht erkent het sociale stelsel van de Islâm geen verschil tussen de twee seksen. Zij kon kopen of verkopen zoals de man en bezit naar eigen goeddunken beheren:

„Maar indien zij (de vrouwen) uit zichzelf verkiezen u een deel ervan af te staan, eet het dan met genoegen en met heilzaam gevolg” (4: 4).

De Islâm echter bleef bij deze hervorming, welke op zichzelf genomen reeds een wonder was, niet staan. De Islâm zorgde ervoor, dat de vrouw zoals de man aan erfenissen kon deelnemen. De Arabieren hielden er een ingewortelde traditie op na, dat

alleen degene kon erven welke in staat was de stam tegen de aanvallen van de vijand te verdedigen, een taak, waarop de vrouw van nature niet berekend is. Het grondbeginsel echter, dat de Islâm als uitgangspunt nam nl. de staat van gelijkheid voor man en vrouw, werd tot in details uitgewerkt. Als zij verdienen en bezit hebben mocht en zij daarover naar eigen goeddunken beschikken kon, dan kon men haar niet beletten bij erfenissen bezittingen te verwerven:

„De mannen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten en de vrouwen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten” (4: 7).

Zo zag de verandering er uit, welke het sociale systeem van de Islâm in de wereldlijke staat van de vrouw wist te bewerkstelligen. Hetzelfde principe werd toegepast t.o.v. geestelijke toestanden. Ook werd geen onderscheid gemaakt tussen man en vrouw:

„Ik (God) zal het werk van een werker onder u, hetzij man of vrouw, niet verloren laten gaan, de een uwer zijnde uit de ander” (3: 194).

„En wie goed doet, hetzij man of vrouw en een gelovige is — dezen zullen de tuin ingaan” (40: 40).

„Wie goed doet, hetzij man of vrouw en een ge-

lovige is, Wij zullen hem (of haar) een gelukkig leven doen leven" (16: 97).

De Heilige Qoer-ân spreekt zelfs van vrouwen, welke goddelijke openbaringen mochten ontvangen, Gods hoogste gunst jegens de mens (3: 41, 28: 7). Derhalve is het huwelijk volgens de Islâm geen hinderpaal voor de geestelijke vooruitgang van de mens. Het is eerder een hulp, een middel leidende tot de ontwikkeling van de geestelijke capaciteiten van de mens. „Hij (God) heeft gaden voor u geschapen uit uw zelf, opdat gij gemoedsrust in hen zult vinden (30: 21). „De vrouwen zijn een gewaad voor u en gij zijt een gewaad voor haar" (2: 187).

Wederzijdse liefde tussen man en vrouw, een liefde, welke niet gebaseerd is op een vluchtige passie maar op een verbinding voor het leven, en de daaruit voortkomende ouderlijke liefde voor de kinderen, leidt tot zeer hoog ontwikkelde gevoelens van liefde bij de man enerzijds en tot belangloze dienst aan de mensheid anderzijds. De natuurlijke neiging van de man tot de vrouw en van de vrouw tot de man vindt in het huwelijk haar bevestiging. Zij ontwikkelt zich eerst tot liefde voor de kinderen, vervolgens tot liefde voor de verwanten en tenslotte tot onbaatzuchtige liefde jegens het gehele mensdom. Het gezin is in feite de voornaamste

phase bij de ontwikkeling van liefde voor dienst aan de mensheid. Hier is het de mens een genoegen terwille van anderen te lijden en de behoefte anderen te dienen komt dan geleidelijk tot ontwikkeling.

Het huwelijk wordt dus door de Islâm beschouwd als een middel ter verheffing van het zedelijk peil van de mens, een middel dienende tot de ontwikkeling van die gevoelens van liefde en dienst aan de medemens, welke heden de trots van de mensheid zijn. Volgens het sociale systeem van de Islâm is het huwelijk derhalve de normale staat, waarin elke man en elke vrouw dienen te leven. De Heilige Qoer-ân beveelt al zijn volgelingen aan te huwen: „En huw degenen onder u, die ongetrouwd zijn” (24: 32). De Heilige Profeet heeft eens tegen zekere jongelieden, welke zich tot het kloosterleven aangetrokken voelden, gezegd: „Ik ben getrouwd; wie ook zich tot een andere weg moge aangetrokken voelen, behoort niet tot mijn volgelingen” (B. 67: 1). Een andere keer zei de Heilige Profeet: „O jonge mensen bij elkaar! Wie ook uwer de middelen bezit om een vrouw te onderhouden, moet trachten te trouwen, want dit is het beste middel om de blikken neergeslagen te houden en de kuisheid te bewaren” (B. 67: 2). Volgens een ander gezegde van de Heilige Profeet vervult degene, die in het huwelijk

treedt daardoor reeds voor de helft de plichten van zijn godsdienst.

Volgens het sociale stelsel van de Islâm is het huwelijk een contract (4: 21) en het wordt gesloten na wederzijds goedvinden van beide partijen nl. de man en de vrouw in tegenwoordigheid van getuigen. Dit toont wederom aan, dat de man en de vrouw in het Islamietische gezin partners zijn, welke op eenzelfde peil staan en beiden hun rechten en plichten hebben. Het huwelijkscontract, de basis, waarop de menselijke gemeenschap rust, is echter geen gewoon contract. Het is noodzakelijk, dat er publiciteit aan wordt gegeven, wat het huwelijk van ontucht onderscheidt (4: 24; 5: 5). Elk huwelijkscontract dient in het openbaar bekend te worden gemaakt, zelfs door middel van het slaan van trommen en het moet op een plaats geschieden, waar het publiek toegang heeft: „Maakt dit huwelijk bekend en doe dit in de moskeeën en slaat hiervoor trommen” (Msh. 13: 4).

Naast de bekendmaking wordt het huwelijk geheiligd door het houden van een preek voordat de eigenlijke aankondiging plaatsvindt. Tijdens deze preek worden bepaalde verzen uit de Heilige Qoer-ân gereciteerd (3: 111; 4: 1; 33: 70, 71). Al deze verzen vestigen de aandacht op de noodzakelijkheid van de erkenning, dat er een God bestaat

jegens wie zowel de man als de vrouw verantwoordelijk zijn. Over dit contract mag men derhalve niet lichtvaardig denken. Elk recht, dat beide partijen hebben en elke plicht, welke zij jegens elkander hebben, is voorgeschreven door God, Wiens wet de hoogste aller wetten is. Voorts wordt ten behoeve van de vrouw bij de huwelijksvoltrekking een bruidschat bepaald. Dit betekent, dat zij bezit haar eigen zal kunnen noemen en toont tegelijkertijd aan, dat de vrouw door haar bereidwilligheid echtgenote te worden in plaats van haar rechten als enkeling te verliezen, een volledige en onafhankelijke status verkrijgt.

In het sociale stelsel van de Islâm gaat de individualiteit van de vrouw als echtgenote niet verloren in die van haar echtgenoot. Terwijl zij niets van haar rechten, welke zij als afzonderlijk lid van de gemeenschap reeds bezat, verliest, brengt haar nieuwe leven nieuwe verantwoordelijkheden met zich mede, waardoor zij nieuwe rechten krijgt: „Zij (de vrouwen) hebben rechten als die tegenover haar op een rechtvaardige wijze” (2: 228). De Hadîth zegt ons hierover het volgende: „Elk uwer is heerser en elk uwer zal ondervraagd worden omtrent degenen die aan zijn zorgen toevertrouwd zijn; de koning is heerser, de man is heerser over de bewoners van zijn huis en de vrouw is heerseres

over het huis van haar echtgenoot en zijn kinderen" (B. 67: 91). Het gezin is een eenheid in de schoot van de natie en zoals er in elke natie iemand dient te zijn, die de hoogste autoriteit bekleedt, zo heeft ook het gezin de behoefte aan een dergelijke voorziening. De echtgenoot wordt eerst „heerser over de bewoners van zijn huis" genoemd, terwijl van de vrouw gesproken wordt als „heerseres over het huis van haar echtgenoot en zijn kinderen". Het gezin is dus een miniatuurstaat, waar beiden, man en vrouw, hun autoriteit doen gelden. Echter indien niet een van beiden met een hogere autoriteit uitgerust zou zijn, zouden in dit koninkrijk chaotische toestanden heersen. De reden, waarom de echtgenoot met een hogere autoriteit uitgerust werd, wordt op volgende wijze in de Heilige Qoer-ân beschreven: „De mannen zijn de onderhouders der vrouwen, doordat God sommigen hunner anderen te boven heeft doen gaan en doordat zij van hun bezittingen uitgeven" (4: 34). De echtgenoot voorziet in het onderhoud van zijn vrouw, hij komt voor de belangen van het gezin op en kan dus ook t.o.v. de vrouw zijn autoriteit doen gelden in geval zulks nodig mocht zijn. Het is de man, aan wie het onderhoud van de familie kan toevertrouwd worden om welke reden het hogere gezag zich dan ook in zijn handen moet bevinden.

De werkzaamheden van de echtgenoot en de vrouw zijn geheel verschillend en aan elkeen zijn die werkzaamheden toevertrouwd, welke hem of haar het beste passen. Wat de fysieke constitutie betreft, overtreft de man de vrouw. Hij is in staat grotere ontberingen te doorstaan en grotere gevaren te trotseren. Aan de andere kant overtreft de vrouw de man in liefde en toegenegenheid. De natuur heeft terwille van haarzelf evenals in de dierenwereld de vrouw met diepere gevoelens van liefde uitgerust dan de man. Derhalve is er tussen man en vrouw een natuurlijke verdeling van de voor het welzijn en de vooruitgang van de mensheid te verrichten werkzaamheden. Vanwege zijn betere fysieke constitutie is de man meer geschikt de strijd van het dagelijkse leven te trotseren, terwijl de vrouw door haar overwicht in de liefde op de taak berekend is kinderen op te voeden. De plicht in het onderhoud van de familie te voorzien werd derhalve aan de man toevertrouwd en de plicht kinderen op te voeden aan de vrouw en elk hunner werd met het voor zijn of haar functie noodzakelijke gezag bekleed.

Deze werkindeling is slechts de algemene regel en betekent geenszins, dat de vrouw volkomen van het verrichten van andere werkzaamheden uitgesloten is. Niettegenstaande de haar wettelijk toe-

komende plaats in het gezin als beheerster van het huishouden en opvoedster van de kinderen, stelde de vrouw belang in alle nationale activiteiten van de Moslem-gemeenschap. De zorg voor haar kinderen verhinderde haar niet mede te helpen aan de restauratie van een moskee teneinde daar aan het gemeenschappelijk gebed te kunnen deelnemen (B. 10: 162). Ook was deze zorg voor haar geen beletsel om de soldaten op het slagveld te volgen en daar een groot aantal plichten te vervullen zoals het aanslepen van voorraden (B. 55: 66), het verzorgen van de zieken en gewonden (B. 56: 67), het weghalen van gewonden en doden van het slagveld (B. 56: 68) enz. Elke werkzaamheid, welke zij verkoos, mocht zij verrichten. Vrouwen plachten hun echtgenoten te helpen bij de arbeid op het land (B. 67: 108), zij mochten zaken doen (B. 11: 40), zij konden aan mannen verkopen en van hen kopen en de mannen konden aan vrouwen verkopen en van hen kopen (B. 34: 67). Aan de andere kant plachten de mannen hun vrouwen bij huishoudelijke werkzaamheden te helpen.

De sociale orde van de Islâm legt in het bijzonder nadruk op een goede en vriendelijke behandeling van de vrouwen. „Houd haar in goed kameraadschap” en „bejegen haar vriendelijk” zijn vaak herhaalde geboden (2: 229, 231; 4: 19). Vriende-

lijkheid jegens de vrouw wordt aanbevolen zelfs als de man niet van haar houdt want „het kan zijn, dat gij een afkeer hebt van iets, terwijl God daarin overvloedig goed geplaatst heeft” (4: 19). Ook de Hadîth legt in gelijke mate de nadruk op een goede behandeling van de vrouw. „De beste onder u is, wie de beste is in de behandeling van zijn vrouw” (Msh. 13: 11), aldus het meest bekende gezegde hieromtrent van de Heilige Profeet. In zijn beroemde toespraak ter gelegenheid van de Bedevaart van het Afscheid, legde hij wederom nadruk op een goede behandeling van de vrouwen: O mijn volk! Gij hebt zekere rechten over uw vrouwen en uw vrouwen over u..... God heeft haar aan u toevertrouwd. Gij moet haar dus behandelen met alle vriendelijkheid” (M. 15: 19).

Ofschoon het huwelijk volgens de Islâm slechts een sociaal contract is, zijn de daaruit voortspuitende rechten en verantwoordelijkheden van een dermate groot belang voor het welzijn van de mensheid, dat er een hoge graad van heiligheid aan toegekend wordt. In weerwil echter van de heiligheid van zijn karakter erkent de Islâm de noodzakelijkheid bij exceptionele omstandigheden de weg vrij te houden voor het verbreken van de huwelijksbanden. In de prae-islamietische tijd ging men in echtscheidingskwesties van het ene tot het andere

uiterste. Volgens de wet van de Hindu's kan het eenmaal gesloten huwelijk nooit meer ontbonden worden. Volgens de Joodse wet behoort het recht op echtscheiding aan de echtgenoot, welke er van gebruik kan maken wanneer hij wil. De Christelijke wetgeving erkent het recht op echtscheiding alleen in geval van trouweloosheid bij een van de partners, maar een hervereniging der gescheiden partijen wordt niet toegestaan. Tussen al deze extremen houdt de Islâm het midden. Hij staat echtscheiding toe, maar beschouwt haar tegelijkertijd als een onaangenaam iets. De Islâm verlangt, dat alles gedaan moet worden om een eventuele verzoening tot stand te brengen en terwijl hij het recht van de vrouw op echtscheiding erkent, beperkt hij het recht van de echtgenoot daarop.

De achtergrond van elke echtscheiding is volgens de Heilige Qoer-ân het besluit niet langer als man en vrouw met elkander te leven. In feite is het huwelijk zelf een overeenkomst om als man en vrouw met elkaar te leven en echtscheiding moet derhalve volgen als een van beide partijen tot de ontdekking komt niet tot een dergelijke overeenkomst in staat te zijn. De mentaliteit van de Moslem dienaangaande echter is, dat hij de echtscheiding uit de grond van zijn hart haat: „Het meest verafschuwenswaardige van alle geoorloofde

dingen is bij God de echtscheiding" (AD. 13: 3). Indien een van beide partijen meent niet naar behoren naast elkander te kunnen leven, dan wordt hem of haar aanbevolen steeds in gedachten te houden, dat „het kan zijn, dat gij een afkeer hebt van iets, terwijl God daarin overvloedig goed heeft geplaatst" (4: 19). Ook worden adviezen gegeven ten einde echtscheidingen zo mogelijk te voorkomen: „En indien gij een breuk tussen beiden vreest, stelt dan een rechter aan uit zijn familie en een rechter uit haar familie; indien zij beiden verzoening wensen, zal God eensgezindheid tussen hen tot stand brengen" (4: 35). Dergelijke leerstellingen oefenden een zodanige invloed uit op de mentaliteit van de Moslem, dat hij het huwelijk met zijn moeilijkheden en met zijn aangenaamheden aanvaardt, elke breuk in de echtelijke betrekkingen zo lang als mogelijk voorkomt en slechts in het uiterste geval tot echtscheiding zijn toevlucht neemt. In weerwil van de faciliteiten waarmede echtscheiding kan worden verkregen — in de meeste gevallen behoeft er zelfs geen rechtbank bij te pas te komen — komt zij onder de Moslems veel minder voor dan bijvoorbeeld in de Christelijke landen, waar de bindende kracht van de sociale wetten van de Islâm niet haar invloed doet gelden en waar derhalve het percentage echtscheidingen zeer groot is.

Een andere in het oog lopende karaktereigenschap van de sociale orde van de Islâm is de hoge waarde, welke aan de kuisheid wordt toegekend. Ten einde de kuisheid van de vrouw te bewaken, werden zekere maatregelen genomen, welke verkeerd werden begrepen door degenen, welke de Islâm critiseren. Een vluchtige blik op de verschillende gemeenschappen op de wereld toont aan, dat wat de zedelijkheid betreft, de Islamietische gemeenschap op een zeer hoog peil staat. De prostitutie, die in het Westen met de dag toeneemt en die in India zelfs nauw verbonden is met het religieuze leven, is meer of minder onbekend in Islamietische landen. Voor de komst van de Islâm heerste zij in Arabië, maar de Islâm roeide haar volledig uit, zodat zij op geen andere plaats in de Islamietische gemeenschap vaste grond onder de voeten kon krijgen. De verspreiding van dit kwaad is o.a. het gevolg van ongebreidelde wellust en laag zedelijk peil in sexuele aangelegenheden en in het bijzonder omdat in de meeste landen de vrouwen de mannen in aantal overtreffen, wat de statistieken thans maar al te duidelijk aantonen. Het aantal vrouwen overtreft in bijna alle Europese landen dat van de mannen en de verschrikkelijke oorlogen, welke thans in Europa tot het normale leven schijnen te behoren, doen dat aantal slechts toenemen. Hoe hier een op-

lossing moet worden gevonden is een vraag voor de Europese moralisten. De natuur gaat haar gang en indien niet op tijd maatregelen worden genomen, zal het groeiende kwaad van de prostitutie, welke de goede naam van Europa's vrouwen reeds besmeurd heeft, de basis van de Europese maatschappij doen wankelen.

De Islâm stond in zijn vroege dagen tegenover een dergelijk probleem. De oorlogen met de niet-Islamietische Arabieren, welke de Moslems opgedrongen waren, omdat de tegenstanders het besluit hadden gevat de Islâm te vernietigen, dunde de gederen van de mannelijke bevolking in grote mate en in vele huizen woonden nog slechts weduwen en wezen. De Islâm voorzag het kwade gevolg hiervan in alle duidelijkheid. Zonder moeilijkheid konden weliswaar maatregelen worden getroffen ten einde de achtergeblevenen met brood te voorzien, maar de door God geschapen natuur kon niet veranderd worden en de sexuele behoefte was evenzeer een feit als de hongerige maag, die om brood vraagt. Onder dergelijke omstandigheden stond de Islâm een beperkte polygamie toe. Het vers, dat de polygamie toestaat wijst duidelijk op deze omstandigheden. Het begint met de volgende woorden: „En indien gij vreest, dat gij niet rechtvaardig

tegenover (weduwen en) wezen¹⁾ kunt handelen, trouwt dan zulke vrouwen, die u goed lijken” (4: 3). De polygamie was toegestaan niet omdat de mannen meer dan een vrouw begeerden, maar omdat weduwen en wezen zonder bescherming achter waren gebleven en het noodzakelijk was voor hun onderkomen te zorgen. De Islâm maakt er in de eerste plaats aanspraak op, het karakter van de mens te vormen en hij kon geen genoegen nemen met een zuiver materialistische, zij het ook sympathieke oplossing door de vrouw brood te geven zonder zich om haar ziel te bekommeren, zonder haar een onderkomen te bezorgen, zonder maatregelen ter bescherming van haar kuisheid te treffen en zonder haar middelen ter hand te stellen waarmede zij zich als vrouw kon vervolmaken. De oplossing zoals de materialist deze geeft is vrij eenvoudig. Deze echter houdt enkel en alleen rekening met haar lichaam en bekommert zich niet om haar kuisheid of om haar ziel en zou zich er ook niet om bekommeren indien zij voor enkele centen haar kuisheid verkopen

1) *Yatāmā* is de pluralis van *yatīm* hetgeen betekent als er kinderen worden bedoeld, *degene welke zijn vader heeft verloren* en in geval er vrouwen worden bedoeld, *degene welke haar echtgenoot heeft verloren*. Zelfs indien het woord *yatāmā* alleen van toepassing zou zijn op kinderen, welke hun vader hebben verloren, dan nog valt uit de samenhang op te maken, dat de weduwen of de moeders van de wezen hierbij inbegrepen zijn.

moest, soms zelfs om haar lichaam te onderhouden. Dit is geenszins overdreven. Dit gebeurt inderdaad in elk groot centrum van de materialistische beschaving, waar de vrouw vaak gedwongen is haar kuisheid te verkopen voor brood en onderkomen.

Met een dergelijke oplossing kon de Islâm zich niet verenigen. Zijn aandacht gold in de eerste plaats de ziel, hechte bijzondere waarde aan de kuisheid van de vrouw en schiep middelen om hierover te waken. Derhalve stond de Heilige Profet, geleid door God, beperkte polygamie toe, hetgeen door profeten, welke voor hem waren, eveneens toegestaan werd. Andere maatregelen konden getroffen worden voor het onderhoud van de weduwen, maar een leven in gezinsverband kon hen niet op een andere wijze gegeven worden, terwijl dit laatste de natuurlijke bron is voor alle goede eigenschappen zoals liefde en toegenegenheid, welke van buitengewoon groot belang zijn voor het sociale leven en voor de beschaving. De Islâm baseert zijn beschaving op het gezin en onder exceptionele omstandigheden, waar de monogamie tekort schiet om de vrouw een onderkomen te verschaffen, staat de Islâm beperkte polygamie toe om ook hen in het genot van dit voorrecht te stellen, zelfs als de vrouw zich slechts voor de helft zou thuis voelen in een gezin, waar de polygamie wordt gehuldigd. Het

is tenslotte toch beter dan helemaal geen tehuis. En wat betekent het uiteindelijk geen eigen tehuis te hebben? Niet alleen, dat de vrouw dan zonder enige bescherming is en niet de gelegenheid heeft de haar door God gegeven gaven zoals liefde en toegegenheid te ontwikkelen, maar het betekent eveneens zedelijke achteruitgang, welke het grootste gevaar is voor de beschaving. Ongetwijfeld is monogamie de juiste levensregel onder normale omstandigheden. Zodra echter abnormale toestanden heersen doordat het aantal vrouwen dat van de mannen overtreft, dan faalt de monogamie en slechts door een beperkte polygamie kan een uitweg uit deze moeilijkheid gevonden worden. Het hedendaagse Europa ziet zich onafhankelijk van de oorlog tegenover een dergelijk vraagstuk geplaatst en de oorlog, welke steeds de mannelijke bevolking sterk in aantal doet verminderen, vermeerdert dienovereenkomstig het aantal vrouwen en verergert slechts de toestand. Verschillende beroepen zouden voor de vrouw opengesteld kunnen worden, opdat zij haar brood zou kunnen verdienen — de Islâm heeft de vrouw nooit uitgesloten van de uitoefening van een of ander beroep —, maar de kern van de kwestie is niet haar brood, echter een tehuis, een gezin te geven. Er moet met alle duidelijkheid gezegd worden, dat de polygamie in de Islâm zowel theoretisch

alsook practisch een uitzonderingsgeval is en als zodanig een geneesmiddel voor vele euvelen van de moderne beschaving. Zelfs als Europa de polygamie als een kwaad beschouwt, moge het er dan over nadenken, wat een groter euvel is, beperkte polygamie of onbeperkte prostitutie en zedelijke verwildering!

Ook op een andere manier maakt de Islâm aanspraak erop het zedelijk peil van de samenleving te verbeteren en de kansen op ongeoorloofde geslachtelijke betrekkingen tussen de seksen te vermindern, opdat het gezin een eiland van vrede moge zijn voor man, vrouw en kinderen. Dit wordt tot stand gebracht door de verdeling van de arbeid. Op de vrouw rust het interne beheer van het huis benevens de opvoeding van de kinderen, terwijl de man in hun onderhoud heeft te voorzien. Deze verdeling van de arbeid vermindert de mogelijkheden van een wederzijdse omgang van beide seksen. Het betekent geenszins, dat de vrouw haar huis niet zou mogen verlaten. Het staat haar vrij haar huis te verlaten, indien zulks noodzakelijk is (B. 65-33: 8).

De juiste verdeling van de arbeid doet deze niet alleen in waarde toenemen, maar het verhoogt ook het morele peil van de gemeenschap. Dit wordt eveneens getracht te bereiken door de nadruk te leggen op het privé-karakter van het gezinsleven.

Het is strikt verboden zonder toestemming huizen binnen te treden (24: 7). Dit moet zo mogelijk vermeden worden zolang als de nodige werkzaamheden verricht kunnen worden zonder dat men zich tot de aanwezige vrouwen behoeft te wenden (33: 53).

Vervolgens wordt dit doel bereikt doordat de vrouw indien zij in het openbaar moet verschijnen, of wanneer en bij welke gelegenheid ook mannen en vrouwen bij elkaar komen, zich naar behoren kleedt. Haar gehele lichaam met uitzondering van het gezicht en de handen dient bedekt te zijn (24: 30, 31; AD. 31: 30). Het is haar verboden indien zij zich buitenshuis begeeft, haar opschik te tonen (33: 33) of delen van het lichaam te ontbloten, welke bij de andere sekse de begeerte opwekken (24: 31). Een andere voorzorgsmaatregel is, dat van beide seksen gevraagd wordt zich in elk opzicht behoorlijk te gedragen en te trachten in elkanders aanwezigheid hun ogen zoveel mogelijk neer te slaan:

„Zeg tot de gelovige mannen, dat zij hun ogen neerslaan en hun schaamte bewaken; dat is reiner voor hen.”

„En zeg tot de gelovige vrouwen, dat zij haar ogen neerslaan en haar schaamte bewaken en haar sierselen niet tonen, behalve wat daarvan zichtbaar

is; en laat haar heur hoofdbedekkingen over haar boezems dragen" (24: 30, 31).

Met deze voorzorgsmaatregelen hebben de vrouwen elke vrijheid te gaan waarheen zij verkiezen en elke arbeid te verrichten. Er wordt met nadruk op gewezen, dat de sluier alleen met de stand verband hield en er is in de Heilige Qoer-ân geen enkel gebod te vinden, dat de vrouwen voorschrijft een sluier te dragen. Aan de andere kant is het een bekend feit, dat vrouwen dagelijks deelnamen aan het gemeenschappelijke gebed in de moskeeën zonder daarbij een sluier te dragen, terwijl haar het dragen van een sluier gedurende de bedevaart zelfs verboden werd.

AANHANGSEL BEHORENDE BIJ HOOFDSTUK III

KORTE SAMENVATTING VAN DE LEER VAN DE ISLAM HIEROMTRENT

De vrouw is in feite even vrij als de man. Door het verrichten van arbeid kan zij bezit verwerven (4: 32). Zij kan eigendom bezitten en er naar goeddunken over beschikken (4: 4) en zij kan zoals de man of tegelijkertijd met mannelijke erven door middel van een erfenis eigendommen verwerven (4: 7). Ook geestelijk staat zij met de man op gelijk peil (3: 194; 40: 40; 16: 97). Zelfs kan de vrouw goddelijke openbaringen ontvangen (3: 41; 28: 7).

Aan verwantschap door huwelijk wordt hetzelfde belang toegekend als aan bloedverwantschap (25: 54). In de menselijke samenleving dient het huwelijk een tweeledig doel nl. het verheft de menselijke moraal en het zorgt voor het voortbestaan van het menselijke ras (7: 189; 30: 21; 42: 11). Het celibaat staat niet in overeenstemming met de leer van de Heilige Qoer-ân, welke elk Moslem het huwelijk voorschrijft (24: 32). Wie hiertoe niet de middelen bezit moet trachten in kuisheid te leven (B. 30: 10; B. 67: 6, 8). Het huwelijk is een heilige overeenkomst, welke man en vrouw na wederzijds goedvinden sluiten (2: 232; 4: 21). Het sluiten van een huwelijk voor een bepaalde tijd is verboden (B. 64: 40). Het is de Moslem toegestaan een niet-Moslemse te huwen (5: 5). Het huwelijk is binnen zekere verwantschapsgraden verboden (4: 23, 24). De

regel is, dat één man één vrouw huwt. Alleen in uitzonderingsgevallen is het de man toegestaan tegelijkertijd met een andere vrouw in het huwelijk te treden (4: 3).

Aan het huwelijk dient een voorstel tot het sluiten daarvan vooraf te gaan (B. 67: 37). Het wordt aanbevolen, dat de man, voordat hij het huwelijksvoorstel doet, zich ervan overtuigt, dat dit huwelijk zijn wil en wens is (Tr. 9: 5). De voogd moet van de vrouw de toestemming tot de huwelijksvoltrekking krijgen. Was er een vrouw uitgehuwelijkt zonder dat haar het huwelijk voldeed, dan werd dit huwelijk ontbonden (B. 67: 43). Het huwelijk tussen partners van gelijke stand en ras wordt aanbevolen, maar aangezien alle Moslems gelijk zijn, wordt de keuze van de partner niet aan beperkende bepalingen onderworpen (IM. 9: 46). Een edel karakter is de hoogste deugd bij de vrouw, waarop men moet letten indien men met haar een huwelijk wil sluiten (B. 67: 16). Een bruidschat moet voor de vrouw bepaald worden bij het sluiten van het huwelijk. Er is geen grens vastgesteld wat de hoogte van het bedrag betreft (4: 4, 20). De bruidschat kan na wederzijds goedvinden na de huwelijksvoltrekking verhoogd of verlaagd worden (4: 24). Ten tijde van de huwelijksvoltrekking kunnen bepalingen gemaakt worden mits die met de leer van de Islâm overeenstemmen (B. 54: 6). Het huwelijk dient in het openbaar bekend te worden gemaakt en het wordt aanbevolen dit in bijzijn van publiek te sluiten en door het slaan van de trom aan te kondigen (Msh. 13: 4). Voordat de partners elkaar het jawoord geven, wordt de overeenkomst door het houden van een preek geheiligd (AD. 12: 31). Als de bruid zich naar het huis van de bruidegom begeeft, wordt het houden van feestelijkheden aanbevolen (B. 67: 72).

Echtscheiding wordt toegestaan, wordt echter voor „het meest verafschuwendswaardige van alle geoorloofde dingen” gehouden (AD. 13: 3). Slechts in bijzondere gevallen mag van dit recht gebruik worden gemaakt. Als er geschillen rijzen tussen man en vrouw, dient alles te worden gedaan om de verzoening tot stand te brengen en rechters moeten hiertoe uit zijn en haar familie worden aangewezen (4: 35). Tot echtscheiding mag pas dan worden overgegaan als de verzoening niet tot stand kan worden gebracht (4: 125-130). De vrouw heeft het recht op grond van rechtvaardige redenen echtscheiding te verlangen (2: 229; Ah. 5, 277), zelfs dan als haar echtgenoot haar niet slecht behandelt heeft (B. 68: 12). De echtscheiding dient uitgesproken te worden als de vrouw zich in reine toestand bevindt (B. 65: 65) en moet worden gevolgd door *'idda*, een wachttijd van ongeveer drie maanden. Gedurende deze periode moet de vrouw in het huis van haar echtgenoot blijven en het staat de partijen vrij de echtelijke betrekkingen te herstellen (2: 228; 67: 1). Na afloop van de wachttijd kan het huwelijk tussen beiden opnieuw gesloten worden (2: 232). Dit kan echter slechts tweemaal geschieden (2: 229). De bruidschat, welke ten tijde van de huwelijksvoltrekking voor de vrouw werd bepaald, kan in geval van echtscheiding niet door de man worden teruggenomen, behalve als de vrouw zich aan overspel heeft schuldig gemaakt (4: 20) of als de vrouw echtscheiding wenst zonder dat haar echtgenoot daartoe aanleiding heeft gegeven (B. 68: 12). Men spreke de echtscheiding slechts een keer uit. Dit drie keer te doen bij een enkele gelegenheid staat niet in overeenstemming met de Islamietische moraal (Ns. 27: 6).

In het bijzonder wordt de nadruk gelegd op een vrien-

delijke en goede behandeling van de vrouw. „Houd haar in goed kameraadschap of laat haar met goedheid gaan” (2: 229). Dit vers gebiedt de vrouw goed te behandelen, zelfs als zij gescheiden is. En wederom staat er geschreven: „Behoud haar in goed kameraadschap of laat haar met goedheid vrij en behoud haar niet om haar te benadelen” (2: 231). Zelfs als de man niet van zijn vrouw houdt, wordt hem aanbevolen haar goed te behandelen: „Bejegen haar vriendelijk; en indien gij een afkeer van haar hebt, kan het zijn, dat gij een afkeer hebt van iets, terwijl God daarin overvloedig goed heeft geplaatst” (4: 19). De goede behandeling van de vrouw wijst de mate van deugd van de man aan: „De beste onder u is degene, die zijn vrouw het best behandelt” (Msh. 13: 11). In zijn toespraak tot de Mekkanen ter gelegenheid van de Bedevaart van het Afscheid zei de Heilige Profeet: „Zij (uw vrouwen) zijn u door God toevertrouwd, gij moet haar dus behandelen met alle vriendelijkheid” (M. 15: 19).

Het geluk is grotendeels afhankelijk van het privé-karakter van het gezinsleven. Het binnentreden van huizen zonder vooraf toestemming te vragen is verboden: „Treedt geen andere huizen binnen dan uw eigen huizen, tot gij toestemming gevraagd en de bewoners daarvan gegroet hebt” (24: 27). Het interieur van het huis wordt als een heilige plaats beschouwd, dat men slechts na verkregen toestemming mag betreden. Een gordijn bij de deur is een waarborg voor het behoud van het privé-karakter van het gezinsleven evenals wat bekend is onder de naam van *bijâb* (spr. *hidzjâb*) hetgeen teruggetrokkenheid betekent (33: 53). Ter verzekering van gelukkige echtelijke betrekkingen wordt de vrouw aanbevolen niet alleen met een vreemde man te zijn, uitgezonderd indien een *dbu* (spr.

dhoe) *mabram*, een van de naaste verwanten aanwezig is (B. 67: 112). Om dezelfde reden wordt te vrije omgang van de seksen niet goedgekeurd. De vrouwen hebben het recht ter vervulling van hun plichten hun huizen te verlaten (B. 4: 13; B. 67: 116). Dienaangaande is er geen achteruitstelling van de vrouwen. Als zij hun huizen verlaten, moeten zij naar behoren gekleed zijn en mogen zij niet hun sierselen tonen of bepaalde delen van hun lichaam zoals bijvoorbeeld de boezem onbedekt laten (24: 30, 31). Derhalve strekt het dragen van een het gehele lichaam bedekkend kledingstuk tot aanbeveling (33: 59). Wat het sociale systeem van de Islâm verbiedt is, dat de vrouw haar schoonheid op een dergelijke manier tentoonspreidt, dat dit de passies der andere sekse opwekt. Het verbiedt de vrouw geenszins haar huis te verlaten ter vervulling van haar plichten. De Islâm heeft nooit verlangd, dat zij haar gezicht sluiert en vrouwen plachten ongesluierd deel te nemen aan gemeenschappelijke gebeden in de moskeeën. Gedurende de bedevaart was het de vrouwen verboden de sluier aan te leggen (B. 25: 23). De Heilige Profeet heeft eens tot een jonge vrouw gezegd, die niet behoorlijk gekleed was: „Als een vrouw de jaren des ondersheids bereikt, past het haar niet bepaalde delen van het lichaam onbedekt te laten met uitzondering van dit en dit”, waarbij hij naar zijn gelaat en zijn handen wees (AD. 31: 30).

DE STAAT

Het doel van de staat is oorspronkelijk de mens vrijheid en gerechtigheid te verzekeren en hem te beschermen tegen verdrukking door zijn machtigere bureu. Met de vooruitgang van de materialistische beschaving echter valt de tendentie te bespeuren, dat de staat er meer op uit is de mens zijn vrijheid te ontnemen, hem tot slavernij te brengen en een instrument van verdrukking te worden, in plaats van deze te weren. In het algemeen gesproken heeft de materialistische beschaving drie staatsvormen tot ontwikkeling gebracht, de democratische, de fascistische en de bolsjewistische. De fascistische staat zegt ronduit, dat de staat alles is en de enkeling alleen maar de slaaf om zijn bevelen te gehoorzamen. De fascistische leiders zijn tenminste eerlijk, ofschoon zij het bij het verkeerde eind hebben als zij zeggen, dat „de leerstelling volgens welke de enkeling recht op vrijheid en waardigheid heeft, niet anders dan tot vernietiging kan leiden” of dat „de mens alleen vrij is in en door het geheel. Het geheel kan alleen de

souvereine staat zijn, die critiek noch contrôle duldt". De bolsjewistische staat, welke zeer zeker kapitalistisch genoemd mag worden, gaat nog een stap verder dan de fascistische staat en voert de fascistische theorie nl. het beroven van de enkeling van vrijheid en bezit, tot het uiterste uit. Wat de democratie betreft, zijn haar doelstellingen in theorie prachtig. In practijk echter is zij nog erger dan haar twee jongere zusters door onder verschillende benamingen meer dan de helft van de mensheid tot slavernij te brengen, omdat haar enige fout haar zwakheid is.

Al deze nieuwe opvattingen betreffende de staat zijn het natuurlijke gevolg van de wijze waarop de materialistische beschaving van het Westen voortschrijdt. De materiële voordelen hebben de geesten van de geciviliseerde wereld zodanig in bezit genomen, dat God en godsdienst buiten hun gedachting werd gesloten. De hogere waarden van het leven zijn volkomen veronachtzaamd, niet alleen in het bolsjewistische Rusland, waar het atheïsme de religie van de staat werd of in Duitsland, waar men de Führer als een halfgod beschouwt, maar zelfs in landen, welke in naam nog steeds aanhankelijkheid tonen aan Christus en het Christendom. De Westerse landen mogen het in hun lippendienst niet eens zijn wat betreft God als hoogste autoriteit, het

is toch wel vreemd, dat zij het wel eens zijn in de aanbidding van de twee nieuwe goden, welke door de materialistische beschaving geschapen zijn in plaats van de Eene God, welke als tot het verleden behorend aan de kant werd gezet. Het volk en de staat zijn de nieuwe afgoden voor welke de beschaafde mens zich in het stof buigt. En met de oude, misschien de oudste levende god, Mammon, heeft het materialisme zijn eigen Drieëenheid in plaats van de Drieëenheid van de kerk. Aangezien het streven naar economische voordelen en bezit het enige doel is van de beschaafde mens, staat hij klaar om in naam van de staat en uit liefde tot de natie elk offer te brengen dat verlangd wordt om dit doel te bereiken. Bezit, volk en staat nemen dus in het hart van de beschaafde mens de hoogste ereplaats in en hij aanbidt deze afgoden. De wens om voor iets neer te buigen is aanwezig in de menselijke natuur en wie niet voor zijn Schepper wil neerbuigen, moet dit doen voor dingen van eigen maaksel. Waardeloze objecten van aanbidding leiden de mensheid steeds tot de ondergang en de aanbidding van Mammon en zijn twee gezellen, volk en staat, via welke men alleen toegang verkrijgt tot de oppergod van de Drieëenheid van het materialisme, leidt ook nu de beschaving tot haar zekere vernietiging.

De staat was nodig om de aanvallen van de een tegen de ander te doen ophouden, om de zwakken tegen de sterken te beschermen en om gerechtigheid onder de mensen te scheppen. Waar echter vinden wij de beschaafde staat? De Westerse staat, of hij zich nu democratisch, fascistisch of bolsjewistisch noemt, is voorstander van expansie, is agressief en verdrukt de zwakken, welke voor onmondig verklaard worden om voor zichzelf te zorgen. Het is niet alleen Machiavelli, volgens welke „inachtname van gerechtigheid of ongerechtigheid” gewicht in de schaal legt en „elk gewetensbezwaar terzijde moet worden geschoven” als het om de veiligheid van de staat gaat. Zelfs degenen, die hem verdoemen volgen hem in zijn voetstappen. In feite gaan zij zelfs een stap verder, omdat volgens hen de expansie van een staat evenzeer hun plicht is als zijn verdediging. Met het goud der wereld als hun bezit en met hun bommen en bombardementsvliegtuigen beweren zij bovendien recht op expansie te hebben om voor hun eigen volk meer en meer economische voordelen te verkrijgen. Het land van een ander volk onder de voet te lopen wordt voor hen een plicht als dat volk te zwak is om zichzelf te verdedigen. Het is voor hen een gelukkig schouwspel een volk onverwachts als een bliksemstraal te overvallen, zonder dat dit volk tot het tref-

fen van maatregelen kan overgaan om zichzelf te verdedigen. De beschaafde staat is in wezen agressief. De zwakken hebben geen rechten. Het recht behoort alleen aan degenen, die macht bezitten en de kracht om respect en achting af te dwingen, zodat als een zwakke buur geen achting schenkt aan het woord van een machtige staat, deze van de kaart weggevaagd kan worden. Deze mentaliteit heeft zich elk Westers volk toegeëigend, zodat elke staat er naar streeft met zijn leger en zijn bewapening anderen te overtreffen. Het resultaat is dan uiteindelijk een dodelijk conflict tussen de verschillende staten en een brandend verlangen elkaar te vernietigen.

De verantwoordelijkheid hiervoor rust geheel en al op de materialistische instelling van de staat. Elke staat moet noodzakelijkerwijze toegerust zijn met macht, waarmee hij agressie en verdrukking kan doen ophouden, de zwakken beschermen en gerechtigheid voor allen waarborgt. De vooruitgang van de wetenschap heeft deze macht duizendvoudig doen toenemen. Aan de andere kant heeft de materialistische kijk op het leven de mens gewetenlozer gemaakt in het gebruik van zijn macht tegen de medemens en met het voortschrijden van zijn overwinning op de natuur werd de overwinning op het zelf, welke alleen de tirannie van mens tegen mens

kan doen ophouden, vertraagd en tenslotte uitgesteld. Het gevolg hiervan is, dat de toegenomen macht van de staat, welke noodzakelijkerwijze door enkelingen moet worden uitgeoefend, meer gebruikt wordt om de mens tot slavernij te brengen en zijn vernietiging te bewerkstelligen, dan om hem te bevrijden van de tirannie en waarheid en gerechtigheid omhoog te houden. De opmerking is juist, dat terwijl de wetenschap de mens met een macht toegerust heeft, welke alleen voor goden geschikt is, de geciviliseerde mens meer en meer terugvalt in de geestesgesteldheid der wilden. Inplaats van behulpzaam te zijn om het menselijke geluk te doen toenemen, wat het eigenlijke doel van de staat was, is hij de grootste bedreiging voor het menselijke geluk geworden. Het individu werd door deze afgod zodanig verblind, dat het bewust of onbewust een radertje is in de machinerie ter vernietiging van de mensheid.

Om dit kwaad uit de wereld te helpen verlangt de Islâm, dat het gezag van de staat in handen wordt gegeven van mensen, welke boven alles God vrezen. De Islâm noemt het hoofd van een staat *amîr* hetgeen betekent *degene in wiens handen zich het bevel of de regering bevindt* en *imâm* — *iemand, wiens voorbeeld gevolgd wordt* d.w.z. een op zeer hoog zedelijk peil staand persoon. Op zijn

sterfbed gaf de Heilige Profeet een aanwijzing, wie hem na zijn dood zou opvolgen als hoofd van de Moslemstaat door Abu Bakr, welke algemeen erkend de meest geschikte man was, ermede te belasten, gedurende zijn afwezigheid de Moslems in het gebed voor te gaan. Lange tijd werd deze gewoonte bijgehouden en het staatshoofd ging in het gebed voor. Zowel rechtschapenheid, vreze Gods en achting voor de rechten van andere volkeren als geschiktheid om te regeren behoorden tot de vereiste eigenschappen van de heerser. Alleen geestelijke kracht kan de mens in staat stellen om contrôle uit te oefenen op de macht, welke hem door het wereldlijk gezag verleend wordt, dat bij afwezigheid van een dergelijke kracht gevaar loopt misbruikt te worden. De organisatie van de vroege Islamietische staat, welke het ambt van het geestelijke en wereldlijke hoofd van de gemeenschap combineerde, was het meest volmaakte voorbeeld uit de geschiedenis van het staatsmanschap. Het staatshoofd achtte zich in de eerste plaats verantwoordelijk jegens God wat betreft de uitoefening van zijn wereldlijk gezag. Zijn verantwoordelijkheid jegens degenen, die hem kozen, kwam pas in de tweede plaats.

In sommige kringen heerst de misvatting, dat de Islamietische staat een theocratie was. Het hoofd van de Moslem staat beschouwde zich nimmer als

vertegenwoordiger Gods op aarde, maar als vertegenwoordiger van de mensen, gekozen om hen te dienen. Hij beschouwde zich echter zeer zeker als verantwoordelijk jegens God voor elke daad tijdens de uitoefening van zijn gezag. De geschiedenis is misschien niet in staat een groter veroveraar aan te wijzen dan 'Umar, de tweede opvolger van de Heilige Profeet, die veroveraar en bestuurder tegelijkertijd was. Zelfs zijn nederigste onderdaan hield hem in het openbaar aan om hem terecht te wijzen. „Vrees God, o 'Umar” zei eens een man herhaaldelijk tot hem en toen men trachtte hem dit te belletten, kwam 'Umar tussenbeide en zei: „Laat hem dat zeggen; welk nut hebben deze mensen als zij mij zoiets niet zeggen”. Deze heerser over vier koninkrijken bezocht eens in de nacht een kamp, waar hongersnood heerste en toen hij een vrouw aantrof, die haar kinderen geen voedsel kon geven, haastte hij zich naar Medina, een afstand van drie mijl, en bracht de hulpeloze vrouw een zak meel op zijn rug, opdat deze haar kinderen kon voeden. Toen een knecht zijn diensten aanbood om de last te dragen, antwoordde hij op eenvoudige wijze: „In dit leven is het mogelijk, dat ge voor mij mijn last draagt, maar wie zal mijn last op de dag des oordeels dragen?” Toen deze grote dienaar van zijn volk op het sterfbed lag en een jonge man zijn

grote diensten prees, zei hij: „Genoeg, jongmens! het is voldoende als het kwaad, dat ik misschien heb gedaan bij de uitoefening van het gezag, teniet wordt gedaan door de een of andere goede daad, welke ik verricht heb.” Alleen een dergelijke houding van geest kan de mens de vaardigheid verlenen om over zijn medemensen te regeren. Deze geestesgesteldheid wordt echter alleen gevormd door een krachtig geloof in God en door het bewustzijn verantwoordelijk te zijn jegens God.

Een dergelijk gezag met verantwoordelijkheidsbesef werd door de Islâm geschapen, een gezag in handen van mensen, die zich steeds voor ogen hielden, dat zij boven alles jegens God verantwoordelijk waren voor elke daad. Achtbare mannen — het toevertrouwen van het hoogste gezag aan iemand is zeer zeker een eer — waren degenen, die nauwkeurig hun plichten deden (49: 13) en dergelijke mannen dienden met gezag over anderen bekleed te worden: „God gebiedt u vertrouwensposten op te dragen aan degenen, die ze waardig zijn” (4: 58). Aan een ieder, die in de organisatie van de staat met gezag bekleed was, werd gezegd, dat hij heerser was in zijn eigen omgeving en dat hij verantwoordelijk was jegens God voor degenen, die aan hem toevertrouwd waren: „Elk uwer is heerser en elk uwer zal ondervraagd worden aan-

gaande degenen, die onder zijn gezag zijn geplaatst; de koning is heerser en hij zal ondervraagd worden aangaande zijn onderdanen; de man is heerser over zijn gezin en hij zal ondervraagd worden aangaande degenen, die aan zijn zorgen toevertrouwd zijn en de dienaar is heerser over het bezit van zijn heer en hij zal ondervraagd worden over dat wat aan hem toevertrouwd is" (B. 11: 11). De heerser of het staatshoofd wordt derhalve tezamen met al degenen, die met gezag over anderen zijn bekleed, onder dezelfde categorie gerangschikt als de dienaar. Zoals aan de dienaar een bepaald bezit wordt toevertrouwd, waarvoor hij verantwoordelijk is jegens zijn heer, zo zijn ook degenen, welke positie zij ook bekleden, aan wie de staat gezag heeft toevertrouwd, belast om voor het volk te zorgen en over zijn rechten te waken en zijn voor de vervulling van hun plichten in de eerste plaats verantwoordelijk jegens de werkelijke Heer, welke God is en dan jegens het volk, dat hen met hun respectievelijke ambten belast heeft. De juiste geesthouding der verschillende delen van het staatsapparaat is het eerste vereiste voor een goed georganiseerde staat. De Islâm legt derhalve hierop de meeste nadruk.

De boven aangehaalde verzen en de Hadîth tonen verder aan, dat het erfelijk koningschap

vreemd is aan de Islamietische opvatting omtrent de staat. Ook kent de Islâm geen autocratie aangezien aan het staatshoofd geen oncontroleerbaar gezag wordt verleend. Sprekende over de grote eigenschappen van de Moslems, hun vertrouwen in God, hun afkeer van al wat onbehoorlijk is, hun vergevingsgezindheid en hun regelmatigheid in het gebed, zegt de Heilige Qoer-ân: „En hun zaak wordt door onderlinge beraadslaging beslist” (42: 38). Men huldigde zozeer het principe van de onderlinge beraadslaging, dat het de Heilige Profeet ingeprent werd in staatsaangelegenheden met zijn volgelingen te beraadslagen: „Vergeef hun en vraag bescherming voor hen en raadpleeg hen over aangelegenheden van de staat” (3: 158). De Islamietische staat is derhalve een democratie in de waarste zin van het woord. De eerste opvolger van de Heilige Profeet was Abu Bakr, welke na goedkeuring door alle partijen tot hoofd van de staat werd gekozen. Zo geschiedde het ook bij zijn drie opvolgers. Waarom een staatsorganisatie noodzakelijk was en wat de constitutionele positie van het hoofd van de staat was, werd door Abu Bakr in zijn eerste toespraak uiteengezet:

„Gij hebt mij gekozen tot *Khalîfa* (opvolger van de Heilige Profeet in de hoedanigheid van wereldlijk hoofd van de staat), maar ik verklaar niet meer

te zijn dan u. De sterkste onder u zal bij mij de zwakste zijn totdat ik van hem de rechten van anderen krijg en de zwakste onder u zal bij mij de sterkste zijn totdat ik al zijn rechten krijg..... Helpt mij als ik juist handel en corrigeert mij als ik een verkeerde weg insla..... Gehoorzaamt mij zolang als ik God en Zijn Gezant gehoorzaam. Als ik ongehoorzaam ben jegens God en Zijn Gezant, heb ik geen recht op gehoorzaamheid van uw zijde.”

De verantwoordelijkheid van het volk jegens de staat ligt in het respecteren van zijn wetten en in het gehoorzamen van zijn bevelen voor zover niet ongehoorzaamheid jegens God en Zijn gezant wordt geëist. Bevelen van de staat, die neerkomen op ongehoorzaamheid jegens God mogen niet uitgevoerd worden (B. 56: 108). Het uitspreken van de waarheid in tegenwoordigheid van een onrechtvaardig heerser, werd als een buitengewoon verdienstelijke daad beschouwd, als „een uitstekende Jihâd” (spr. dzjihâd) (Msh. 17). Daadwerkelijke oppositie tegen constitutioneel gezag of opstand hiertegen is niet geoorloofd „uitgezonderd als ge een duidelijke daad van ongeloof constateert en ge derhalve een duidelijk bewijs van God hebt” (B. 93: 2). In een dergelijk uiterste geval mag zelfs de *Khalîfa* het gezag worden ontnomen. Het staatshoofd was de dienaar van de staat en ontving ten

behoefte van zijn onderhoud een vastgesteld salaris uit de staatskas zoals alle andere dienaren van de staat. Hij had geen bijzondere voorrechten en kon onder omstandigheden zoals elk ander lid van de Moslemse gemeenschap voor het gerecht worden gebracht. De grote 'Umar, heerser over vier koninkrijken, verscheen eens als aangeklaagde voor het hof van de magistraat. Een van zijn bevelen aan de gouverneurs van de diverse provincies behelsde, dat een ieder die een klacht had deze op elk uur van de dag aan de gouverneur moest kunnen voorleggen en dezen moesten geen bewaker bij de deur neerzetten om de mensen de toegang te verbieden. Voorts moesten de gouverneurs trachten zich aan een hard leven te wennen. De administratie bevond zich in handen van het staatshoofd, dat bijgestaan werd door zijn ministers. In belangrijke staatsaangelegenheden werd door de raadgevende vergadering een beslissing getroffen. Van degenen welke met regeringswerkzaamheden belast waren, met inbegrip van het staatshoofd, werd geëist het welzijn van het volk voor ogen te houden: „Wie door God is toegestaan een volk te regeren en de belangen van dit volk dan niet naar behoren behartigt, zal de zoete geuren van het paradijs niet proeven” (B. 94:8). Van hen werd verlangd zachtmoedig jegens het volk te zijn, zodat

het zich kon verheugen over het bestuur van de staat en het was hun verboden ook maar iets te doen, wat afkeer zou kunnen verwekken (B. 64: 62). Het werd hun (de regeerders) ingeprent een eenvoudig leven te leiden en zonder moeite toegankelijk te zijn voor degenen, die hun hulp nodig hadden (Msh. 17: 1), God te vrezen (B. 94: 16), de verschillende klassen van het volk naar vermogen te belasten, zorg te dragen voor degenen, die niet in staat waren in hun levensonderhoud te voorzien en de rechten van de Niet-Moslems evenzo te achten als de rechten van de Moslems (B. 62: 8). Het was niet alleen de plicht van de staat te voorzien in het onderhoud van behoeftige gezinnen, maar het was ook zijn plicht onbetaalde schulden te betalen, welke uit noodzaak gemaakt werden (B. 43 : 11).

De houding van de Islamietische staat inzake de betrekkingen tot andere staten en de aangelegenheden van vrede en oorlog is het voeren van oorlog *uitsluitend ter verdediging* en het nastreven van een *grootmoedige vrede*. De oorlog was een menselijke noodzakelijkheid, maar het grondbeginsel, dat er geen agressie mocht zijn, werd in de duidelijkste bewoordingen vastgesteld. Slechts in geval van verdediging was het de Moslem toegestaan de wapens op te nemen: „En strijdt op Gods wegen

tegen degenen, die u bestrijden en overschrijdt deze grens niet" (2 : 190). Voorts staat er geschreven: „Vergunning tot strijden wordt gegeven aan degenen, tegen wie oorlog wordt gevoerd, omdat zij onderdrukt worden" (22 : 39).

Dit doet niet de minste twijfel opkomen, dat de Islâm een agressieve oorlog niet toestaat. Eveneens staat de Islâm geen oorlog toe terwille van de expansie of terwille van het prestige. Oorlogvoeren wordt slechts dan toegestaan als een staat wordt aangevallen. Zelfs in het geval, dat de vijand vrede aanbiedt, moet deze gesloten worden. De vijanden van de Islâm vielen de Moslemse staat aan om deze te vernietigen. „Zij zullen niet ophouden u te bestrijden" zegt de Heilige Qoer-ân, „tot zij u van uw godsdienst terugbrengen, indien zij het kunnen" (2 : 217). Zelfs indien een dergelijke vijand vrede wenste, kon de Moslemse staat deze niet weigeren: „Indien zij vrede wensen, wens gij dan vrede en vertrouwen in God" (8 : 39). Mogelijk is het vredesvoorstel niet welgemeend en dient er misschien toe om tijd te winnen en om een andere oorlog voor te bereiden. Zelfs in dit geval moest aan de vrede de voorkeur gegeven worden: „En indien zij u bedriegen willen, weet dan dat God uw Bewaker is" (8 : 39). Het geloof in God was voor de Moslem een waarborg, dat de vijand ver-

slagen zou worden en om vrede zou smeken indien de vijand de wapens opnieuw zou opnemen.

Een dergelijke oorlog was een genade, een genade van het begin af, omdat het een strijd was voor het zelfbehoud: een volk moet gered worden van de aanvaller, welke trachtte het te vernietigen. Ook het einde van zulk een oorlog was een genade, omdat hij beëindigd diende te worden zodra de aanvaller om vrede smeekte. Het brengen van veiligheid voor de onderdrukten was het doel en niet de vernietiging van de aanvaller. Een dergelijke oorlog was een genade voor de nietstrijdenden, welke in de oorlogen der beschaafde wereld bij verre meer de slachtoffers zijn van de tirannie van de oorlog dan de strijdenden zelf, aangezien er een uitdrukkelijk verbod bestond tegen het doden van degenen, die niet aan de strijd deelnamen (B. 56 : 147). Zelfs de aanvallers mochten niet vernietigd worden, omdat dit niet het enige middel was om agressie te doen ophouden. Soms was een grootmoedige vrede beter dan vernietiging. De poging om een volk te vernietigen zou het vuur der wreke slechts doen oplaaien onder de overwonnenen, terwijl een edelmoedige vrede de harten der overwonnenen wellicht verandert. Derhalve stond de Islâm niet toe een vredesaanbod van de hand

te wijzen, zelfs als dit van de zijde van de aanval-
ler kwam.

In deze edelmoedige geest placht de Heilige Profeet zijn vijanden te behandelen. Gedurende twintig lange jaren had hij door toedoen van zijn vijanden onvoorstelbaar leed te doorstaan. Hij en zijn getrouwen werden op de meest wrede wijze vervolgd. Zelfs toen zij hun haardsteden verlieten en in het verre Medina een toevlucht vonden, werden zij aldaar door de machtige Mekkaanse krijgslieden aangevallen. Drie keer ondernam de vijand een hevige aanval op Medina om de kleine Moslemse gemeenschap, welke daar haar onderkomen had gevonden, te vernietigen. Toen echter de tijd gekomen was om de wrede aanvallers, welke bij de verovering van Mekka overgeleverd waren aan de genade van de Heilige Profeet en zijn volgelingen, te straffen, werden zij met een boodschap van liefde begroet: „Heden zal er geen berisping jegens u geuit worden”. Deze edelmoedige behandeling bracht een ommekeer in de gevoelens van de voordien zo bloeddorstige vijanden teweeg en diepe vriendschap ontstond tussen hen. Aan een dergelijke vrede heeft de wereld heden behoefte, maar alleen een staat, welke gebaseerd is op de ruime grondslagen van de Islâm zou een dergelijke vrede tot stand kunnen brengen.

Er heerst een diep ingeworteld misverstand omtrent de *jihâd* (spr. dzjihâd), die een der vijf voornaamste godsdienstige plichten van de Moslem is. De woordelijke betekenis hiervan is *zich elke inspanning getroosten om de vijand af te wijzen of te strijden tegen iets wat afkeuring verdient*. In de terminologie van de Islâm wordt het in de ene zowel als in de andere betekenis gebezigd en wordt alleen toegepast op de zendingsarbeid van de Moslem en zijn verdediging van het geloof in fysieke betekenis. De eerste plicht, de plicht de mensen tot het aanvaarden van de Islâm uit te nodigen, is een permanente verplichting voor alle Moslems voor alle tijden. Het nakomen van de tweede verplichting staat in verband met zekere eventualiteiten. De Heilige Qoer-ân en de Hadîth vestigen de aandacht op beide verplichtingen onder de naam van *jihâd* in de duidelijkste en meest krachtige bewoordingen. Een *jihâd* of *jihâdan kabîran* d.w.z. een *machtige strijd* moet door middel van de Qoer-ân tegen de ongelovigen gestreden worden: „Strijd ermede (d.w.z. de Qoer-ân) tegen hen (*jâhid-hum*) een machtige strijd (*jihâdan kabîran*)” (25 : 52). De grootste *jihâd* van de Islâm vindt derhalve niet plaats door middel van het zwaard, maar door middel van de Heilige Qoer-ân, d.w.z. door het verrichten van missiewerk om de

boodschap van de Islâm tot alle volkeren te brengen. Derhalve staat er geschreven, dat er onder de Moslems steeds een groep behoort te zijn, welke de mensen tot de Islâm oproept: „En uit het midden uwer zij een groep, die tot het goede nodigt en gebiedt wat recht is en verbiedt wat verfoeilijk is en dit zijn degenen, die voorspoedig zullen zijn” (3 : 103).

Oorlogvoeren was ongetwijfeld toegestaan, maar het was, zoals reeds aangetoond, uitdrukkelijk alleen geoorloofd als defensieve maatregel tegen diegenen, die het zwaard hadden opgenomen om de Islâm te vernietigen. Het zwaard kon niet gebruikt worden om anderen te dwingen de Islâm te aanvaarden, want dwang in godsdienst is met nadruk verboden: „Er is geen dwang in de godsdienst” (2 : 256). Uit de tijd waarin de Heilige Profeet leefde, kan geen enkel voorbeeld aangehaald worden, dat er expedities werden uitgezonden om een ander volk tot de Islâm te bekeren en nooit werd iemand gedwongen om onder bedreiging van het zwaard de Islâm te aanvaarden. Sprekende over de oorlog met Iran in de tijd van ‘Umar en ‘Umar’s woorden citerende: „Ik wens, dat de heuvels een barrière zullen zijn tussen Mesopotamië en gene landen, zodat de Perzen ons niet zullen bereiken en wij hen niet”, geeft zelfs Muir toe, dat „de ver-

plichting om de Islâm door middel van een kruistocht aan de wereld op te dringen, in de geest van de Moslem nog niet opgekomen was". Als de Moslemse geest een dergelijk denkbeeld in de tijd van de Heilige Profeet of gedurende het vroege Kalifaat onbekend was, dan stemde dit zeer zeker niet met de Islâm overeen.